

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za Inscrite, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Združene evropske države

Ne samo vsled vedno večje duševne skupnosti evropskih narodov, temveč še v večji meri zaradi materialnih vzrokov izgublja ideja združenih evropskih držav vedno bolj značaj utopije ter postaja realen političen nazor, čegar uresničenje je vsak dan bolj verjetno.

Še posebno močan argument za panevropsko idejo pa so medvojne in povojne izkušnje. Ena teh najtežjih izkušenj je baš sedaj na dnevnem redu mednarodne politike in skoraj brezuspešni poskusi strokovnjakov, da uredijo reparacijska plačila, dokazujejo, kako v težkem položaju je gospodarstvo Evrope. Samo malo še manjka in vsa reparacijska debata bo kmalu dokazala, da je na reparacijah zainteresirana samo še Amerika. Še malo je treba znižati nemška reparacijska plačila in predstavljala bodo samo še vsoto, ki jo imajo zavezniki plačati za svoje medvojne dolge Ameriki. Reparacije bodo potem čisti dobiček Amerike, ki ga plačuje Nemčija preko Francije in zaveznikov Ameriki.

Iz tega spoznanja pa vodi korak naravnost k sporazumu med Nemčijo in Francijo. Ta sporazum pa pomeni že ustvarjanje združenih držav Evrope. Napoleonova ideja kontinentalne Evrope vstaja tako zopet v življenju, le s to razliko, da je sedaj njen obseg širši in da ne temelji na negativni mrznji, temveč na pozitivni podlagi ustvarjajočega dela.

Izkušnja vojne pa je dala še eno nad vse dragoceno spoznanje. Jasnó je namreč vojna dokazala, da se ne izplača niti zmagovalcem. Vsled uporabe moderne tehnike je danes vojna tako draga, da jo sploh ni mogoče plačati in da mora tudi zmagovalec žrtvovati za zmago več trupel vojakov, to je svojih najbolj zdravih in močnih ljudi, kakor pa dobi potem zdravih in slabotnih novih državljanov. Dejansko tudi vidimo, kako rastejo v vseh evropskih državah državni dolgi v nedogled in kako ljudje, tudi pri najbolj intenzivnem delu in varčevanju, ne morejo doseči niti primeroma onega blagostanja, kakor ga že davno uživajo v vseh državah, ki niso bile zapletene v vojno.

Prav tako deficitna pa je bilanca glede izgubljenih življenj. Cvet svoje mladine so izgubili narodi v vojni in danes se povsodi vidi, kako tega mladega soka primanjkuje. Le v tem je vzrok, če je napredek človeštva zaostal in če strah po Evropi zablode, ki bi bile čisto nemogoče, da ni poteklo toliko zdrave krvi. Ni slučaj, če je povsodi demokracija v takšni krizi, da ne zmore niti hirajočega življenja, temveč to je posledica one velike izgube človeške sile, ki jo je povzročila vojna.

Vojna se ne izplača! To spoznanje je njena največja pridobitev. Vojna je ko pravda, ki žre kmetije in ki ne prinese nikomur dobička. Če so na deželi postali kmetje že davno tako pametni, da ne dajejo več svojih gozdov za pravde, ki so jih začeli že očetje, potem bodo menda tudi evropski narodi enkrat tako pametni, da ne bodo za krvave pravde uničevali sebe, temveč z razsodišči spravili prepire s sveta.

Saj na vse zadnje ni treba dosti in krvave pravde bodo postale sploh nepotrebne. Tiste otročje sanje, ko da je v zavojevalnem imperalizmu lepota in v krvavi revanši slast, naj se nehajo in že je mir zasiguran. V tem slučaju pa je tudi ustanovitev združenih evropskih držav neizogibna. Nihče vendar nima od tega dobička, da je vsa Evropa prepletena s samimi prometnimi ovirami. Vse te ovire pa odpadejo takoj, če izgine revanšna in zavojevalna misel. Ker se vsak boji, da v sosedu vlada taka misel, zato dela ovire, če pa te bojzani ni, potem so tudi ovire nepotrebne.

Vse te ovire pa veljajo silne vsote, a dejansko ne prinesejo haska. Kakšne velike stvari pa bi bile izvršljive, če bi se ves ta denar naložil v koristne investicije!

Vojna je imela vsaj to dobro plat, da je dvignila načelo samoupravne pravice naroda. Ne sicer v popolni meri, ali vsaj toliko, da je danes zakon evropskega naziranja, da ima vsaka nacionalna individualiteta pravico do svojega nacionalnega življenja.

Ta sveta pravica vsakega naroda je fundament združenih držav Evrope in na suverenih pravicah vsakega naroda mora biti zgrajena njih skupnost. Zavest skupnosti pa izločuje revanšo in zavojevanje, ker ta zavest pozna samo mir. Kakor živi vsak dober gospodar v miru s svojim sosedom, tako velja to tudi za narode.

Dobre gospodarje pa najbolj potrebuje Evropa in edino dobro gospodarstvo more izlečiti vojne rane. Združene države Evrope pa so prvi pogoj dobrega gospodarstva, ker po-

Nj. Vel. kralj pride v Zagreb Pomembna izjava župana Srkulja -- Neomajna zvestoba Hrvatov kralju -- Samo to je hrvatsko stališče

Zagreb, 23. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila seja zagrebskega občinskega odbora. V začetku seje je dr. Srkulj izjavil, da bo imel Zagreb v najkrajšem času čast in veselje, da v svoji sredini pozdravi Nj. V. kralja. Pri tej priliki bo zagrebsko meščanstvo izrazilo Nj. V. kralju svojo zvestobo in udanost.

Dr. Srkulj je v nadaljnjem govoru naglašal pomen velikega čina ob 6. januarja. Izrekel je popolno udanost občinskega zastopstva zagrebskega in glavarstva proti aktu Nj. V. kralja, ter nadaljuje:

»Zastopniki Zagreba so po težkih dogodkih 20. junija 1928 jasno razložili svoje politično stališče, ki izraža neomajno zvestobo kra-

ljevi hiši, in zahteva izpolnitev hrvatskih zahtev v sklopu države Srbov, Hrvatov in Slovencev. To zedinjenje naših pokrajin in narodov v eno državno celoto je zaobljubljena misel najsvetlejših duhov Srbov in Hrvatov. To je edino prirodno osiguranje naše rase v težki borbi za svoj politični obstoj. Nihče ni pooblaščen, da bi v zunanjem svetu iznesel dozdevne drugačne težnje hrvatskega naroda, ki so v očitnem nasprotju z njegovimi političnimi interesi. Zato se mora vsaka taka ilegalna akcija posameznika najstrožje obsoditi. Ta državna zajednica je nacionalna država. Braneč njo, branimo svoja narodna tla, svojo domovino in bodočnost hrvatskega naroda.«

Beneš in Mironescu v Bosni

Belgrad, 23. maja. (Tel. »Slov.«) Davi ob 4 so zunanji ministri in gostje dospeli v Brod, kjer so ostali do 7. Ob 7 so se podali z avtomobili v Sarajevo, kamor so prispeli ob 1 in nadaljevali pot z avtomobili v Ilidže. Tu je bilo ob pol 2 zanje pripravljeno kosilo. Popoldne so si ogledali Sarajevo in Ilidže. Zvečer ob 9 jim je sarajevska občina priredila v hotelu »Evropa« svečan banket. Navzoči so bili zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter večje število meščanstva. Jutri zjutraj ob 7 bodo ministri in gostje odpotovali z avtomobili v Mostar. Sarajevska občina je izdala na prebivalstvo proglas, v katerem ga je pozvala, da razobesi zastave in slovesno sprejme gosta, ministra Beneša in Mironescu.

nistra Beneša in Mironescu.

Romunski zunanji minister Mironescu odputuje zvečer s posebnim vlakom v Dubrovnik.

Split pripravlja slovesen sprejem

Split, 23. maja. (Tel. »Slov.«) V Splitu se pripravlja zelo slovesen sprejem zunanjih ministrov male antante. Poseben odbor mestne občine in velikega županstva je sestavil program bivanja ministrov v Splitu. Po prihodu si bodo ministri ogledali park »Marjan«. Opoldne bo v hotelu »Belevue« svečan banket. Ministri se bodo popoldne na ladji podali v Kaštel in Trogir, zvečer pa se razidejo.

Zakon o podpiranju domače lesne industrije

Dosedaj so dobivale tuje tvrdke 70 odstotkov našega lesa

Belgrad, 23. maja. (Tel. »Slov.«) Na predlog ministra za šume in rude je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o podpiranju domače lesne industrije. Bistvo tega zakona je zaščita domačih malih in srednjih in srednjih tvrdk za obdelavo lesa, v prvi vrsti zlasti žag. Tem tvrdkam se omogočuje izključna pravica do lesa, ki ga država prodaja na licitacijah. Velikim tujim tvrdkam pa se omogočuje nakup lesa v naši državi samo s pomočjo dolgoletnih pogodb z našo državo.

Vzrok, da je bil ta zakon tako hitro sprejet, in objavljen, je predvsem v krizi naše lesne industrije. 70% našega lesa se je dosedaj oddajalo tujim tvrdkam in komaj 28% je prišlo domačim tvrdkam v prid. V zvezi s to krizo lesne industrije je postalo vprašanje aktualno in se je razvilo v cel kompleks teh problemov. Tuje tvrdke so namreč v namenu, da bi udušile sodelovanje domačih tvrdk, pri vsaki licitaciji po-

nujale višje cene, da bi izpodrinile domače tvrdke. Domače tvrdke pa niso sodelovale pri dolgoletnih pogodbah za eksploatacijo domačih gozdov. Tuje tvrdke so se poleg licitacije istočasno zavarovale tudi z dolgoletnimi pogodbami. Zato se jim je izplačalo, da so stavile višje ponudbe pri navedenih licitacijah, ker so se okoristile iz dobav lesa in dolgoletnih pogodb. Na ta način so hotele doseči monopol na lesnem trgu.

Zakon je seveda začasnega značaja. Določen je za dobo desetih let. V bistvu določa: Da bi se zaščitila domača lesna industrija, je minister za šume in rude pooblaščen, da oddaja brez licitacije potreben les iz državnih gozdov samo tistim lastnikom žag, ki so državljani SHS in ki delajo izključno z domačim kapitalom in katerih žage so že obstojale 1. jan. 1929, in so sposobni, da letno obdelajo najmanj 14 tisoč kub. metrov.

Razprava v Haagu se nadaljuje

Jugoslovansko stališče -- Sijajen govor našega zastopnika -- Samo spekulanti bi imeli dobiček, če izgubi Jugoslavija

Haag, 23. maja. (Tel. »Slov.«) Svetovno razsodišče v Haagu je danes nadaljevalo razpravo v jugoslovansko-francoski pravdi radi predvojnih posojil, ker sta obe stranki pristali na to, da razsodišče po obolenju holandskega razsodnika Nyholma ostane pristojno tudi samo z 10 razsodniki.

Odvetnik Devèze je končal svoj govor za jugoslovansko vlado in naglašal, da se mora Jugoslavija sklicevati na vis major, t. j. na vojno. Tudi Jugoslavija posojila ni dobila v zlatu, niti v odgovarjajoči vrednosti, temveč

po kurzu 70%. Sedaj so spekulanti nakupili papirje na borzah po kurzu pod 50%, ki so z uvedbo zlate klavzule hitro poskočili na 130 do 140%, tako da bodo ti spekulanti obogateli na stroške jugoslovanskega naroda, če bi Francija dobila pravdo. Saj tudi Francija svojih zunanjih posojil ni plačala v zlatu, temveč je z zakonom iz leta 1928 zmanjšala vrednost franka na eno petino. Ta čin je bil upravičen radi višje vojne sile, na katero se sklicuje tudi Jugoslavija. Danes popoldne bo govoril zastopnik Jugoslavije prof. Spasijević.

Zakonski načrt o ustanovah

Belgrad, 23. maja. (Tel. »Slov.«) Prosvetni minister Boža Maksimović je v svojem resoru sestavil posebno komisijo, ki naj prouči in izdela zakonski načrt o ustanovah (zadružbinah), ki jih imajo v svoji upravi prosvetno ministrstvo, kakor tudi srbska pravoslavna in katoliška cerkev. Ta komisija je sedaj na-

menijo združitev vse Evrope k pozitivnemu delu. Razvoj evropskega ljudstva bo zato tudi šel v znaku združenih evropskih držav.

črt tega zakona končno stilizirala.

Odslej se bodo vse ustanove obravnavale na podlagi tega zakona. Zdi se, da je tudi v tem zakonskem načrtu ista tendenca, kot je v dosedaj objavljenih osnutkih cerkvenih, šolskih in drugih kulturnih zavodov. Tako n. pr. določa zakonski načrt o pravoslavni cerkvi, da kompetenca pravoslavne cerkve na te prosvetne ustanove ne sega. Načrt zakona o pravoslavni cerkvi pa, kot ga je predložil sv. sinod, zahteva ravno v tem pogledu vso svojo kompetenco. Ker je očitno, da se bodo vse te določbe razlegle tudi na prosvetne in kulturne ustanove drugih ver, zafo je zakonski načrt o prosvetnih ustanovah važen za veroizpovedi cele države.

Besedilo arbitražnega dogovora

Razsodiščni in posvetovalni dogovor, ki so ga med seboj sklenile in podpisale naša država, Češkoslovaška in Romunija, je skoraj popolna reprodukcija vzorca A, ki ga je priporočalo zadnje zasedanje Društva narodov.

Po tem dogovoru se morajo vsi spori, naj bodo katerekoli vrste, ki bi nastali med temi tremi državami, rešiti po posebnem postopku, ki je predpisan v dogovoru, če se ne bi mogli rešiti po običajnem diplomatskem potu.

Postopek se izvrši tako-le:

1. Za vse spore pravnega značaja, v katerih ena stranka odreja drugi gotovo pravico, je za rešitev spora pristojno Stalno mednarodno razsodišče v Haagu. Zastoduje, če se ena stranka obrne na sodišče in potem ni več potreben pristanek druge stranke, da prične sodišče reševati ta spor.

2. Za vse ostale spore pa velja ta postopek:

Ustanovi se posebna petčlanska stalna komisija za homilicacijo (pomirjenje), pred katero pridejo najprej sporne zadeve. Sklepi te komisije nimajo obvezne moči, temveč so samo priporočila. Če ena od zainteresiranih strank ne sprejme sklepe te komisije, potem pride spor pred posebno razsodišče petih članov. To razsodišče se imenuje za vsak spor posebej. Izjemoma pa je tudi določeno, da morejo stranke sporazumno, in če je spor politične narave, predložiti ga Svetu društva narodov, ki ga bo potem rešil po odredbah čl. 15 pakta v Društvu narodov.

Določene so posebne odredbe v postopanju, če so v gotovem oziru zainteresirane vse tri dogovorne stranke.

Ta dogovor bo registriran pri Društvu narodov in z njim se niti najmanj ne omejuje misija Društva narodov, da v vsakem hipu lahko podvzame potrebne korake za ohranitev miru.

O bodoči organizaciji tiskovnega urada

Belgrad, 23. maja. (Tel. »Slov.«) O bodoči sestavi in delovanju osrednjega tiskovnega urada v predsedstvu vlade smo dobili te-le informacije: Točno začrtati program in delo te ustanove, je sedaj še prezgodaj, ker je še vse v povojih. Razvoj bo prinesel tudi obliko. V glavnem bo odvisno delo od oseb, ki bodo v tem uradu nastavljene, zlasti v kolikor pride v poštev njihova časnarska in organizatorna sposobnost. Tehnično se pripravljajo tla, kako ustvariti harmonijo med osrednjim tiskovnim uradom in dosedanjim poročevalsko službo v zunanjem ministristvu. Osrednji tiskovni urad teh ustanov ne bo rušil, ampak bo stremel za njihovo spopolnitvijo. Dobra volja in harmonija na obeh straneh bo delu samo koristila. Delo se mora skušati nasloniti na visoko razvito časnarstvo velikih držav.

Skušalo se bo časnarsko izrabiti za javnost le prevečkrat mrtve zaklade strokovnjakov vseh vrst izrabiti po ameriškem, angleškem in nemškem vzgledu. Ta stik časnarstva osrednjega tiskovnega urada in strokovnjakov bi bil obeležen s strokovno aktualnostjo in časnarsko tehniko. Ta način obveščanja javnosti bo mnogo pripomogel k prebroditvi sedanje krize časnarstva. Število časnarjev, bodisi nastavljenih pogodbeno, bodisi državnih uradnikov, se bo stopnjema pomnožilo. Glede razmerja med osrednjim tiskovnim uradom in »Avalac« obstoja tendenca, da bodi »Avalac« za tehnično izvedbo in telefonični prenos vesti, ki jih bo zbral in predelal osrednji tiskovni urad.

Hrvatski romarji se vrnili iz Rima

Papeževa zahvala društvu sv. Jeronima.

Zagreb, 23. maja. (Tel. »Slov.«) Iz Rima so prispeli hrvatski romarji. Obenem z njimi so prispeli tudi hrvatski škofje, ki so prišli skupno z romarji. Romarji so s potovanjem izredno zadovoljni. Na potu niso imeli nobenih neprilic. Italijanske oblasti so se nasproti njim obnašale korektno.

Hrvatsko knjižno društvo sv. Jeronima, ki je Nj. Svetosti poklonilo luksuzno izdajo življenja sv. Očeta, je dobilo od Nj. Svetosti posebno pismo, v kateri se zahvaljuje za ta dar. Zagrebski nadškof dr. Bauer bo v kratkem času na svečan način izročil pismo odboru Društva sv. Jeronima.

Zakonski načrt o srbski pravoslavni cerkvi

Vrhovnemu zakonodajnemu svetu je predložil pravosodni minister svoj zakonski načrt o srbski pravoslavni cerkvi. Obenem pa je izdelal svoj zakonski načrt tudi arhijerejski sabor in nekatere pravoslavne cerkvene občine pa so nastopile še s posebnimi zahtevami.

Načrt pravosodnega ministra je po svoji strukturi v glavnem sličen predlogu arhijerejskega sabora, vendar pa se v podrobnostih razlikuje v več zelo bistvenih stvareh.

Arhijerejski sabor hoče, da je srbska pravoslavna cerkev avtokefalna z dostojanstvom patriarhata in v vsakem oziru popolnoma avtonomna. Pravosodni minister sicer pravoslavni cerkvi tudi priznava avtokefalnost z dostojanstvom patriarhata, omejuje pa še njene pravice pri upravi cerkvenih imovine, ko pravi v čl. 2., da upravlja cerkveno imovino tudi v mejah zakona o glavni kontroli in državnega računovodstva in pod nadzorstvom države.

Arhijerejski sabor zahteva dalje (čl. 11.), da sme cerkev v slučaju potrebe naložiti vernikom pravoslavne cerkve prirez na neposredne državne davke v višini do 10%. Za večje prireze pa je potrebna odobritev ministrskega sveta. Škofije pa smejo še posebej razpisati cerkveni dodatek na neposredne državne davke v višini do 10%, cerkvene občine pa v višini do 50%.

Pravosodni minister pa to pravico silno omejuje in dopušča naložitev posebnega cerkvenega davka le v izjemnem slučaju, in še to le pod pogojem, da ga odobri finančni in pravosodni minister. Redno pa mora kriti cerkev svoje izdatke s: 1. dohodki od cerkvenih posestev in fondov, 2. od cerkvenih taks, ki jih predpiše cerkvene oblasti s posebnim pravilnikom in ki ga mora odobriti pravosodni minister, 3. s posebnimi dokladi mi na dohodke samostanskih in cerkvenih posestev in 4. z državno pomočjo.

Druge bistvene razlike je v načrtu pravosodnega ministrstva

glede šolstva.

Po načrtu pravosodnega ministrstva se priznava cerkvi vpliv na verski pouk samo v vprašanju, če pouk odgovarja načelom pravoslavne cerkve. Vsa druga važnejša vprašanja pa bi določila zakona o ljudskih in srednjih šolah.

Pravoslavna cerkev pa zahteva v čl. 19. to-le:

V vseh državnih in privatnih šolah se poučuje pravoslavni verski pouk pod nadzorstvom pristojne cerkvene oblasti. Učne načrte za predavanje verouka predpisuje pristojni minister na predlog in v sporazumu (v vladnem načrtu samo v sporazumu) s sv. arhijerejskim saborom. Učne knjige verouka pripravljajo in odobrava sv. arhijerejski sabor in po njegovem predlogu jih potrjuje pristojni minister. (V vladnem predlogu pa velja zakon o šolskih knjigah.)

Veroučitelje v vseh srednjih, strokovnih in po potrebi tudi ljudskih šolah imenuje in prestavlja pristojni minister po predhodnem sporazumu z eparhijskim arhijerejem. Ta vodi tudi nadzorstvo neposredno in po svojih organih nad predavanji, vodi preiskavo nad učitelji, ki ne predavajo tako, kakor predpisuje nauk pravoslavne vere ali ki s svojim življenjem in delom ne odgovarjajo svoji veroučiteljski dolžnosti in stavlja pristojnemu ministru predlog, da se jih odstavi od veroučiteljske dolžnosti.

(Pravosodni minister pa pravi v svojem načrtu: Veroučitelje v vseh šolah postavlja pristojni minister po predhodnem zaslišanju pristojnega nadškofa, ter jih premešča in odstavlja od dolžnosti veroučitelja pristojni minister po odredbah šolskega zakona. Veroučitelje v vseh privatnih šolah postavlja in premešča uprava šole po odobrenju pristojnega nadškofa. Tudi za te veroučitelje veljajo predpisi šolskih zakonov. Razlika je torej tu precejšnja.)

Načrt pravoslavne cerkve pravi nadalje: V državnih osnovnih šolah, da poučuje verouk kvalificirani župniki duhovniki. Kjer to po mnenju eparhijskega arhijereja ni mogoče izvesti, izvršujejo to dolžnost posebni veroučitelji, učitelji ali druge sposobne osebe pravoslavne vere, ki jih postavlja na predlog epar. arhijereja pristojni minister.

Čl. 20. pa pravi: Sv. arhijerejski sinod skrbi, da bodo predavanja na pravoslavnih bogoslovnih fakultetah v soglasnosti z naukom pravoslavne vere. V slučajih dokazane nesoglasnosti podvzame potrebe mere, da se te odpravijo.

Za profesorje in docente bogoslovnih predmetov na teh fakultetah morejo biti imenovane samo osebe, ki imajo poleg svoje formalne kvalifikacije tudi predhodno pristane sv. arhijerejskega sinoda. (Pravosodni minister pušča ta določila v glavnem neizpremenjena.)

Ravno tako ni mnogo razlike v obeh načrtih glede avtonomnih višjih, srednjih in nižjih duhovniških šol, razven da tudi pri teh šolah zahteva pravosodni minister nadzorstvo prosvetnega ministra.

Glede zakona

pravi načrt cerkve

Mussolini o razmerju z Jugoslavijo

Zunanje politična debata v rim. parlamentu -- Govor Mussolinija

Rim, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Poslanska zbornica ima od včeraj dalje svoje seje od devetih zvečer do polnoči, da se ministrom in poslancem podnevi omogoči drugo poslovanje. V razpravi je bil včeraj proračun zunanjega ministrstva. Poslanec Fera je na podlagi diplomatskih listin odredkal Franciji pravico, izdajati v Tunisu posebne zakone za inozemce, ne da bi se prej sporazumela z interesiranimi vladami. Posl. Coselschi je v imenu vojnih dobrovoljcev očital Jugoslaviji agresivno politiko proti Italiji, katero je kotela, kakor tudi Albanijo, napasti. Za svoje oboroževanje je Jugoslavija do spomladi 1927 plačala Franciji okroglo 300 milijonov Din. Jugoslavija naravnost bojkotira reško pristanišče, v obmejnem ozemlju se je izvršila cela vrsta neprijaznih dejanj.

Mussolini je o svoji zunanji politiki izjavil na kratko: Italija ne ovira izseljevanja, pač pa ga konsolidira in zagotavlja svoje delavce samo onim narodom, ki to zaslužio. Fašisti v inozemstvu se morajo na podlagi novih predpisov, ki jih je sestavil sam Mussolini, pokoravati italijanskim diplomatskim zastopnikom. Kakor doma, obstoja tudi v inozemstvu samo avtoriteta države.

Nesporo lastništvo otoka Roda in ostalega Dodekaneza je eden največjih uspehov fašistične politike, ker so se prejšnje vlade hotele odreči Dodekanezu.

Interesi Poljske na strani male antante

Praga, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Oficijozna >Prager Presse< je nastopila proti onim vestem, ki govorijo o porazu male antante, ker da pomeni obisk Zaleskega v Budimpešti odmaknitev Poljske iz interesne sfere male antante. Obisk Zaleskega v Budimpešti je bil samo čin vljudnosti, kot odgovor na obisk madjarskega zunanjega ministra Valka v Varšavi. Gotovo bi se lahko govorilo o porazu ali o neuspehu male antante, če bi se mogel poljski obisk v Budimpešti smatrati za pridobitev Poljske za politično orientacijo, ki bi hotela z revizionističnimi stremljenji voditi boj proti novemu redu v Srednji Evropi. O tem pa ne more biti nobenega govora. Poljska ve le predobro, da obstoja le en sam revizijski problem in da mora vse, kar je naperjeno proti statusu quo v Srednji Evropi, na nevaren način omajati mir in pokoj v vsej Evropi in rušiti status quo tudi v drugih državah. V vprašanih manjšin, razorožitve, varnosti in mirovni pogodbi so poljski interesi isti, kakor interesi male antante, in samo politična fantazija

Razmerje z Jugoslavijo zahteva pozornosti, miru in hladnokrvnosti. Ko se prijateljska pogodba iz leta 1924. ni obnovila, so se nekateri bali krize. V resnici pa je pogodba, še preden je potekla, postala mrtva črka. Ne bilo bi odkritosrčno, obnoviti prijateljsko pogodbo, ki nikdar ni obstojala. Od tedaj dalje pa se ni zgodilo nič. Mirno pričakujemo razvoja dogodkov. Ne udajamo se praznim upanjem, nočemo pa opustiti nade, da bodo vodilni krogi Jugoslavije končno začeli nasproti Italiji odkrito politiko prijateljstva.

O reparacijah je omenil, da je sporazum skoro že dosežen. Italijanski interesi so obvarovani, v glavnem se bo izvajal pred 7 leti napovedani razdelilni načrt. Prejšnje vlade niso mogle voditi boljše politike z narodom, ki ni bil orijentiran, ki je bil slaboten in razprt. Najprej se je moral italijanski narod strniti v eno maso, da si je potem mogla Italija pridobiti v inozemstvu spoštovanje. Sedaj lahko mirno rečemo, da se Italija spoštuje in uvaža. Z nadaljnjim trajanjem fašističnega režima se bo Italija spoštovala tudi jutri in v primeru potrebe se je bodo tudi bali.

Nato je zbornica z odobravanjem potrdila proračun za zunanje ministrstvo z 279 glasovi proti 3 glasovom.

more misliti, da bi se mogli spremeniti z medsebojnimi obiski. Približanje Madjarske k Poljski je lahko koristno za mir v Evropi, ne more pa spremeniti gospodarskih in zemljepisnih dejstev centralne Evrope, niti ne more spremeniti potrebe, da najde pot do dobrih razmer tudi z državami male antante. Tudi ne more na noben način podpirati političnih ciljev, ki temeljijo na fantastičnih načelih preteklosti.

Madjarska mora priznati mirovne pogodbe.

Varšava, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Bethlenova prošnja, da bi Poljska posredovala med Budimpešto in Parizom, se v poljskih listih komentira z zanimanjem in samozvestno, obenem pa z ozirom na težko nalogo tudi previdno. Konservativni vladni list >Dzien Palskie< stavlja predpogoj, da mora Madjarska priznati mirovne pogodbe. Vladi blizu stoječi listi se izogibajo komentarjem. Desničarski listi se bojijo, da ne bi preveliko prijateljstvo z Madjarsko slabo vplivalo pri mali antanti.

Pariška konferenca ni odgodena

Predsednik nemške delegacije demisioniral

Pariz, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Vesti o odgoditvi pariške konference nikakor niso resnične. Nemška delegacija ni stavila nobenega predloga za odgoditev in ga tudi ni nameravala. Zavezniki delegacije so izjavile, da so v načelu sporazumne s tem, da more novi Youngov načrt kot izhodišče za novi reparacijski načrt stopiti efektivno v veljavo še le tedaj, ko ga bodo vse udeležene vlade sprejele in ratificirale. To pa bo težko mogoče pred koncem leta. Do tedaj pa naj Nemčija izvršuje Dawesov načrt in bi morala torej plačati še okroglo 1800 milijonov mark.

Berlin, 23. maja. (Tel. >Sl.<) Dr. Vögler je dospel v Berlin in je državni vladi podal demisijo kot namestnik voditelja nemške delegacije v Parizu, ker se je nemška anuiteta zvišala na 2050 milijonov mark in ker je z odklonitvijo moratorija za zbiranje denarja postala nadaljnja diskusija v Parizu odveč. Dr. Vöglerjevo mnenje se sicer v tem strinja z mnenjem delegacije in vlade, smatra se pa, da je še možno, da se bo ugodilo nemškim zahtevam, ker se tudi Američani niso identificirali s spomenico upnikov. Na Vöglerjevo mesto stopi tajni svetnik Kastl, poselovodeči član predsedništva državne zveze nemških industrijcev, dosedaj drugi nemški zastopnik v Parizu. Na pristojnem berlinskem mestu se izjavlja, da bo dr. Schacht samo tedaj označil nadaljevanje pogajanj za uspešno, če je računati s tem, da se Youngov načrt takoj uveljavi, t. j. če je opravičeno upanje, da bodo v

Čl. 23. Za osebe pravoslavne vere je polnoveljavni oni zakon, ki je sklenjen pred pravoslavnim duhovnikom. Polnoveljavni so tudi storjeni sklepi in razsodbe v sporih o teh zakonih, izrečenih od pravoslavnih cerkvenih sodišč.

Načrt pravosodnega ministra pa ne pozna glede cerkvenega zakona nobene določbe.

Ravno tako je tudi samo v cerkvenem predlogu omenjen čl. 24., ki se glasi:

V slučaju, da se kateri priznani cerkvi v kraljevini prizna še kakšna pravica, se že s tem prizna ta pravica tudi pravoslavni cerkvi.

Se par drugih razlik je med obema načrtoma, poleg tega pa imajo tudi cerkvene občine svoje posebne zahteve glede uprave cerkvenega imetja.

Sovjetska zunanja politika

Moskva, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Splošni sovjetski kongres je v resoluciji odobril zunanjo politiko sovetov, kakor je razložil Rikov. Kongres ugotavlja, da se je vladi posrečilo odpraviti sedaj neposredno vojno nevarnost in ojačiti mirne odnose s celo vrsto novih pogodb. Agresivni koraki kapitalističnih držav in poskusi gospodarske ali finančne blokade niso imeli uspeha. Posebno sta Amerika in Anglija delovali nato, da se zopet obnovijo gospodarski odnosi s Sovjetsko Unijo. Nasprotstva med posameznimi državami in rastoči konkurenčni boj je pač poostрил mednarodni položaj in otvoril možnost novih vojn. Sovjetska vlada se mora zato neprestano truditi, da ohrani mirne odnose z vsemi državami in da ojači vse svoje obrambne sile. Odobrena je bila tudi notranja politika vlade v smislu ojačene industrijske izgraditve države ter socializacije poljedelstva.

„Zeppelin“ startal

Friedrichshafen, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Zrakoplov >Zeppelin< je nocoj ob 20.15 startal na letališču Cuers. Zrakoplovna tvornica v Friedrichshafnu je prejela prvo vest ob 21 zvečer. Takrat se je nahajal zrakoplov 20 km južno od Toulona v smeri proti Marseillu.

Zaleski se vrnil v Varšavo

Varšava, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Zunanji minister Zaleski se je danes vrnil v Varšavo. Koncem maja bo počival v Romunijo. Ameriški finančni svetovalec Devey se je že naprej odpeljal v Bukarešt, kjer bo vodil finančna pogajanja, o katerih se sedaj še ne morejo zvedeti podrobnosti.

Otte -- predsednik nem. kršč. strok. organizacij

Essen, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Namesto sedanjega državnega prometnega ministra Stegerwalda, ki je 28 let stal na čelu krščanskih strokovnih organizacij, je bil izvoljen za predsednika dosedanj generalni tajnik Otte. Letošnji kongres krščanskih strokovnih organizacij bo 15. septembra v Frankfurtu ob Meni.

Pokojnine bivših notarjev na Madjarskem

Belgrad, 23. maja. (Tel. >Slov.<) Te dni sta podpisala notranji in finančni minister uredbo o pokojninah bivših notarjev v Slov. Krajini in Medjimurju, ki sta jo izdala na podlagi pooblastila iz čl. 179 finančnega zakona za proračunsko leto 1928-29. Bivši notarji bodo odslej prejeli od naše države predumje na svoje pokojninske prejemke v višini pokojnin, ki bi jim pripadale iz notarskih pokojninskih skladov madjarskih županij Vas in Zala, in draginjskih doklad, kakršne prejemajo naši državni vpokojenci z istimi pokojninami. Te predumje bo dajala država vse dotlej, dokler se končno s pogodbo z Madjarsko ne uredi vprašanje prevzema pokojnin bivših javnih nameščencev ne Madjarskem.

Shaw v Splitu

Split, 23. maja. (Tel. Slov.) Bernhard Shaw je nocoj prispel v Split. V pristanišču ga je sprejelo številno občinstvo, radi česar je bil Shaw zelo presenečen. V Splitu namerava ostati tri dni. Vodil ga bo msgr. Bulić.

Belgrajske vesti

Belgrad, 23. maja.

Vrhovni zakonodajni svet se je danes sestel. Obravnaval je zakonski načrt o invalidih. Sedaj je pred VZS le ta načrt. Drugi načrt bo najbrž zakon o pravoslavni cerkvi, ki ga je že vlada predložila. Nato pa pride civilni pravdni red.

Ministra dr. Frangeš in dr. Drinković sta bila danes na dvoru. Ob tej priliki je dr. Drinković poročal kralju o svojem potovanju po Dalmaciji.

Prosvetni svet je danes odobril Dolžanov rokopis mineralogije in geografije za srednje šole.

Za pripravnika s položajem I-9 v podser-skem srezu v podrinski oblasti s sedežem v Šabcu je postavljen dipl. pravnik ljubljanskega vseučilišča Zupan. Ministrstvo je svoječasno obvestilo javnost, da je na razpolago 100 mest za pripravnike. Od sedaj naprej je teh mest prostih še 80.

Svetozarju Pribečeviću je v Brusu na razpolago cela vila z vsem komfortom.

Razpis stipendij za inozemstvo je izdalo prosvetno ministrstvo. Razpis vsebuje tudi pogoje za doseg te stipendije.

Za nakup plemenske živine je dovolil kmetijski minister 600.000 Din podpore.

Zidje iz Ljubljane so proslili prosvetno ministrstvo, da bi njihov rabin iz Murske Sobote poučeval v verouku židovske otroke tudi v drugih slovenskih krajih. Zanimivo je, da imajo vsi Zidje v Ljubljani komaj 12 šolo obiskujočih otrok.

Danes se je izvršila v Somboru justifikacija razbojnika Žarka Brankova, ki je bil obsojen na smrt radi roparskega umora.

Madjarska in manjšine

Budimpešta, 23. maja. (Tel. >Slov.<) V poučenih političnih krogih se čuje, da bo grof Bethlen z Valkom koncem tega tedna ali začetkom prihodnjega tedna odpotoval v Madrid na junijsko zasedanje Sveta Društva narodov, na katerem se bo razpravljalo tudi o manjšinskem vprašanju. Bethlen se hoče pri tej priliki posvetovati z vodilnimi politiki raznih držav o važnih zunanje-političnih vprašanjih.

Dunajska vremenska napoved: Jasno, toplo, morda kaka nevihta.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 24. maja: Marija Devica

Nove okrajne blagajne

Logatec, 23. maja.

Ustanovni občni zbor okr. blagajne v Logatcu za srez Logatec (sodni okraj Logatec, Cerknica in Lož) se je vršil v Logatcu (obč. sejna dvorana) v četrtek 23. maja in je potekal od 10. do 12.45 ure v najpšernem redu in soglasju pod predsedstvom g. župana Oblaka, ob navzočnosti gg. komisarja oblasti dr. Natlačen in sreskega pogl. Poklukarja. Navzočih je bilo 80 članov, t. j. do zadnjega vsi.

O nalogah okr. blagajne so govorili gg. Oblak, komisar oblasti dr. Natlačen, sreski poglavar Poklukar in župan Lenarčič, o potrebnem sporazumu in dobri volji za ustanovitev delazmožne večine pa g. župnik Hafner Jernej; ki je posebej opozoril na narodne in državne potrebe in naloge obmejne sresa. Vsi delavci predhodnega sporazuma za sestavo delazmožne večine in sposobnega odbora, je občni zbor na razveselivo dostojanstven in miroljuben način rešil tudi najkrajši: določitev sedeža (ostane Logatec Dol.) in izvolitev odbora: predsednik Gabr. Oblak (Logatec), podpreds. Anton Meden (Begunje), tajnik Andrej Zihnerl (Planina), blagajnik Ivan Lavrič (Cerknica), odbornika Jernej Hafner (Stari trg) in Stanko Lenarčič (Bloke). Vsak sodni okraj ima torej 2 odbornika.

Po 8 dneh postane izvolitev pravomočna, nato odbor sestavi proračun, nakar se skljuje zbor (upa se, da sredi junija), ki začne z rednim delom okr. blagajne, kateri sta želela zastopnika oblasti obilen uspeh.

Potek 1. obč. zbora okrajne blagajne za srez Logatec in osebnosti odbora dopuščajo upanje, da bo ta nova samoupravna ustanova postala kmalu blagoslov za ubožni kraški okraj, ki mu je zagotovil vso mogočo pomoč tudi g. obl. komisar.

Kočevo, 22. maja.

Občni zbor okr. blagajne za kočevski okraj se je vršil v torek, 21. t. m. v Kočevju. Vredil ga je kočevski župan Lončar. Že pred začetkom je bilo videti, da bo tekmovalstvo med Slovenci in Nemci. Okraj ima namreč 2 slovensko-sodna okraja in ene g. mešanega. Slovenska okraja sta sklenila, da postavita sedež okr. blagajne v Ribnico, slovensko središče, čemur so se z vso silo uprli Nemci. Prišlo je po daljšem debatiranju do poimenskega glasovanja, pri katerem so z dvema glasovoma zmagali Slovenci in postavili sedež v Ribnico. Pripomniti moramo, da so vsi slovenski delegati iz Koč. okraja glasovali z Nemci.

Tudi za volitev odbora je bila ostra bitka. Nemci so zahtevali zase tri mesta, predvsem predsednika in blagajnika, dočim so bili pri volji prepuštili veliki slovenski večini tri mesta. Ker se Slovenci nikakor niso hoteli udati temu nesorazmernu, se je vršila dolga parlamentacija. Končno sta se obe narodnosti zedinili na to, da dobi vsak sodni okraj po 2 zastopnika v odboru, in tako so bili izvoljeni izmed Slovencev: Gg. Fr. Grebenc za predsednika, Josip Strnad, župan v Podgori za tajnika, dekan Skubic za blagajnika, Alojzij Tekavec, župan na Robu za odbornika; izmed Nemcev pa: Gg. Jos. Pavliček, tiskarnar v Kočevju za podpredsednika in Jos. Eisenzopf, župan v Starem logu, za odbornika. Kočevski Slovenci niso dobili nobenega mesta. Pripomniti je, da Nemci pri volitvah niso držali dogovora, dočim so bili vsi Slovenci mož-beseda.

Po mnogih nasvetih za sestavo proračuna, ki so jih podajali zlasti dekan Skubic, okrajni veterinar kočevski davčni nadpoveljatelj Cirk in drugi, in po prošnji g. Eppicha, da bi se pri razpravi dovolilo kočevskih zastopnikom govoriti tudi v nemščini, se je zaključil dokaj burni občni zbor, ki je trajal 4 ure.

Novo mesto, 22. maja 1929.

Prvi občni zbor okrajne blagajne v Novem mestu se je vršil v torek, dne 21. maja ob 10 dopoldne v dvorani Rokodelskega doma. Občni zbor je otvoril od g. komisarja oblasti samouprave poverjeni g. župan novomeške občine dr. Režek, ki je pozdravil došle člane in v kratkih besedah orisal naloge obmejne zbora in naloge okrajne blagajne. Nato je odredil 5 minut odmora radi posvetovanja glede volitev odbora. Pri volitvah so bili izvoljeni z veliko večino glasov: za pred-

nika Dular Josip, posestnik in trgovec v Vavti vasi, za predsednika dr. Česnik Ivo, odvetnik v Novem mestu, za tajnika Munda Josip, uradnik Ljudske posojilnice v Novem mestu, za blagajnika Bevc Josip, posestnik v Kiju pri St. Petru, za odbornika Šinkovec Ivan, župan v Ambrusu, Slak Jernej.

Pri drugi točki dnevnega reda: posvetovanje okrajne blagajne o delovnem programu v svrhu sestave proračuna za leto 1929 so se prijavili k besedi gg. župan Brulc Franc, župan Šinkovic, župan Kastelic, Celar, prof. Ambrožič, dr. Česnik, ravnatelj ing. Podgornik.

Prvi občni zbor se je izvršil v lepem redu in je bil zaključen ob 12.45. Želimo, da bi izvoljeni odbor imel v svojem delu čim več uspehov in da bi njegovo delo, kakor delo okrajne blagajne obrodilo obilen sad.

Črnomelj, 22. maja.

Okrajne blagajne volitev se je vršila dne 21. t. m. v Črnomlju na sedežu sresa za celo Belokrajino. Volitve so se vršile v lepem redu in popolnoma proporcionalno za oba sodna okraja Črnomelj in Metlika (3—3). Črnomeljski sodni okraj je dobil predsednika: g. Pavlin Bitnar, župnik v Črnomlju, tajnik g. Martin Plut, trgovec v Črnomlju, blagajnik g. Müller, župan v Črnomlju, podpredsednik g. Dako Makar, gost v Metliki, odbornika g. Mazzele, trg. v Gradacu in g. Jože Nemanjič, pos. in biv. poslanec iz Zalebeja pri Metliki. Tako lepo se niso še za nobeno zadevo zložili. Samo da bo res v korist našim ljudem.

Radovljica, 22. maja.

V torek se je vršil v Ljudskem domu ustanovni občni zbor okrajne blagajne za radovljiški srez. Zastopanih je bilo od 45 upravičenih članov 43. Zborovanja se je udeležil in izčrpano pojasnil organizacijo ter kompetenco novih okrajnih blagajin g. oblastni komisar dr. Natlačen. Pri volitvah odbora so dobili 3/4 večino sledeči člani: Gg. Vinko Resman župan v Radovljici predsednik, Jakob Jan, bivši poslanec podpredsednik, Jakob Faturo, dekan tajnik, Valentin Markez iz Jesenice blagajnik, Mavrič Fr. župan na Boh. Bistrici in Lavričar Jožef, župan v Kranjski gori, odbornika. Občni zbor se je vršil v najlepšem redu in zaupanja na uspešno delo za povzdigo gospodarskega socialnega in kulturnega življenja v celem okraju.

Nov zagrebški rekord

Neki zagrebški list je v svoji binškoštni izdaji priobčil članek, ki obravnava današnje stanje zagrebške morale s posebnim ozirom na število nezakonskih otrok. Preden članek preide na lokalne razmere, omenja nekatera velika mesta, ki so pred vojno beležila rekordno število nezakonskih otrok. Tako n. pr. primerja predvojni Dunaj in Prago. Praga je svojčas očitala Dunaju 27% nezakonskih otrok, 10 let pred vojno pa jih je bilo v Pragi baje 33% in je prekosila v tem oziiru vsa ostala mesta v Evropi. Danes je prekosila Prago sovjetska Rusija, kjer vlada dokaj čudni pojmi o zakonu in tako zvani svobodni ljubezni. Posledica tega je n. pr. v Moskvi in Odesi 50% vseh otrok, ki so bili rojeni zadnja leta, nezakonskih.

Prva leta po preobratu, pravi zagrebški članek, je odpadlo največ odstotkov nezakonskih otrok v Jugoslaviji na Slovenijo, kljub temu, da je v tem najlepšem delu naše države veliko cerkva in najbolj pobožno ljudstvo. Uradna statistika novorojencev iz leta 1928. pa dokazuje, da je bilo lani od 3500 v Zagrebu rojenih otrok 841 nezakonskih, kar znaša okoli 25%. Od teh pa, pravi članek, je zopet največ takih, ki pripadajo Slovcem, zaposlenim v Zagrebu, ker je v Zagrebu največ služkinj Slovcen. Tako naj bi šla zagrebška morala od preobrata dalje nekako na račun Slovencev. Je to sicer žalostno in košljivo vprašanje, vendar so trditve, iznesene v omenjenem članku tako neutemeljene in krivične, na Slovenci ne moremo mirno spraviti sramote, ki nam bi jo članek rad naprtil v žep. Nepobitno dejstvo je, da je po vsem svetu znano, da je baš slovensko ljudstvo na visoki moralni stopnji, s čemer se ne more ponesti vsak narod. Tudi Ljubljana, naša ponosna prestolnica, ni nikoli v tem oziiru ostajala za po-
dejteljem. Pred vojno je bil procent nezakonskih otrok, rojenih v Ljubljani tako nizek, da ni vzbujal nobene bojzani za okrnitev moralnega življenja.

nja. Neizbežne posledice vojne so na razmere tudi v tem oziiru močno vplivale, vendar Slovenija tudi v preobratnih časih ni beležila rekordnega števila nezakonskih otrok. Naše oblasti kakor tudi socialne in cerkvene ustanove, ki se pečajo z vzgojo, so zastavile ves svoj vpliv, da zaščitijo javno moralno. V Zagrebu vladajo v tem oziiru veliko bolj »velikomestne« **razmere. Brezdušno izkoriščanje Slovcen, ki gredo v Zagreb za kruhom, res povzroči marsikak žalosten slučaj, da pošteno slovensko dekle pade in se zgubi. Toda 99% takih slučajev gre na račun prilike in pogojev, ki jih nudi okuženo ozračje vlemesta za pogubo neizkušenih, mladih deklet.**

Članek naglašja, da je največ nezakonskih mater v Zagrebu služkinj in delavk. Torej najmanj zaščiteni, a zaščite najbolj potrebni element. Znano je, da v Zagrebu obstoji več javnih lokalov, kjer gospodarji svojim nameščenkam namenoma ne privoščijo stalne plače, pač pa jih navajajo k nepoštenemu zaslužku in terjajo potem taki gospodarji še gotov odstotek od tega »zaslužka«. Pisec omenjenega članka navaja famozno ugotovitev, da lani v Zagrebu ni bilo nobene nezakonske matere, ki pripada židovski veri. Pozabil pa je ugotoviti, da v Zagrebu niti ene služkinje ni, ki bi bila Židinja, zakaj te ne žive v opisanih razmerah naših služkinj in nameščenk v Zagrebu.

Z ozirom na opisana dejstva odločno odklanjamo sramoto, ki jo hoče zagrebški list zvaliti na nas. — Velikomestna morala Zagreba postaja nevarna za hrvatsko in slovensko ljudstvo. To je resnica na vsem tem! In pa še to, da je to morala, ki jo širi židovski tisk!

Strelna pokončala 24 glav živine

Maribor, 23. maja.

Strelna pokončala 24 glav živine! — V Veljki se je to zgodilo. Viliha se je ploha, pripravljala se je nevihta. Gmelno in bliskalo je kakor na sodni dan. Potočnikova pastirica, ki je pasla živino na bližnjem hribu, je gnala živino proti domu. Ko je živina, ki se je stiskala vsa zbegana in preplašena ob neurju skupaj, drvela ravno mimo smreke, je blisknilo. Strelna je udarila v smreko ter jo razčesnila na dvoje; šinila je tudi v živino in v trenutku pokončala 24 glav živine in sicer 6 krav, 16 ovac in 2 kozi. Posestnik Potočnik trpi radi te nesreče veliko škodo.

Upi Bele Krajine

Metlika, 22. maja.

Pozeba po vinogradih se pa da zdaj že lepo konstatirati. Res marsikatera trta lepo odganja, a mnogo jih je zaspalo in ne bo kazalo drugega, kakor ven z njimi. To bo seveda naš vinogradnik zelo občutil. Nekaterim posebno v nizkih legah je pozeblo do malega vse, drugim kako tretjino, drugim v visokih legah pa manj. Posebno so se obvarovale trte, ki so bile nizko pri zemlji držane, ker jih je visok sneg varoval. Pa tudi še to, kar je ostalo, je vsled vednega deževja in pa dolge zime zelo zacstalo in se spleh ne more reči, kak bo letošnji vinski pridelek. Zato se bo pa lansko vino še prav dobro prodalo.

Rogaška Slatina pred 250 leti

Zdravilišče Rogaska Slatina je prišlo v posest dragocene zgodovinske knjige, ki jo je spisal leta 1687 Dr. Joh. Benedikt Gründel. Dasiravno je bil prvi, ki je seznanil medicinsko vedo z rogaškimi vrelci, že Dr. Pavel Sorbaj, zdravnik cesarice Eleonore, soproge avstrijskega cesarja Ferdinanda III., ko je leta 1679 v svojem delu »Praxis medica« **poročal o krasnih rezultatih, ki jih je dosegel na Dunaju z zdravljenjem rogaške slatinske vode, vendar moramo smatrati kot prvo obširno in znanstveno delo v balneološkem pogledu »Roitschocrene«. Zlasti je zanimivo dejstvo, da je takratni zdravnik Dr. Gründel spisal to knjigo že leta 1635 v latinskem jeziku ter jo je dve leti pozneje sam prevedel v nemški jezik. Knjiga obsega poleg dolgega uvoda še 406 strani. V 48 poglavjih opisuje ne le samo način izvora mineralnega vrelca (ki je šele leta 1819 dobil ime »Tempel« **in ki še dandanes obstoja) temveč tudi kakovost vode, podzemeljske tvorbe, lastnosti vode in razne kemične preizkušnje. Nadalje omenja razne indikacije in način, kako, koliko in kdaj naj se zauživa od te vode iz tega »Zlahtnega vrelca«, kakor ga čisto imenuje. Razpravlja natančno o dieti, ki se je morajo držati bolniki ter o načinu življenja, kadar se zdravijo z uživanjem te vode.****

Glavobol

vseeno ali kot posledica prehlada, razburjenosti, napornega dela, ali pa preobilo zavžitega alkohola in nikotina, se lahko ublaži in odstrani. Vzemite priznane

Aspirin tablete

in kmalu začutite blagodejen vpliv. Pri zobobolu, trganju v ušesih, influenci, revmatizmu, nevralgiji in vročini so Aspirin-tablete slavnostne. Zahlevajte vedno originalni omot „Bayer“ z modro-belo-rudečo varstveno znamko.

Zdravilno moč rogaške slatine je poznal Dr. Gründel tako dobro, da ji je posvetil mogočni slavo-
vospet, ki v njem poveljuje rogaško slatino nad vse druge zdravilne vode. V tej knjigi najdemo na drugi in tretji strani pesem, ki jo je on sam zložil v latinskem in nemškem jeziku.

V slovenskem prevodu bi se glasila pesem približno tako-le:

Tik svetega Križa vir »Zlahten« **šumi, ki bolnemu telu spet zdravje deli. Kreposti je silne, ker žolc nam purgira, iz tela navlake kaj hitro iztira. Če v sklepe Ti stopijo sokli strupeni, da roke otekle so in pa kolena, kaj hitro Te bode ta vrelc ozdravil, ker soke iz tela drugod bo odpravil. Če jetra so vneti in vranca je bolna in kolika tudi je muke že polna, če v vroči Ti glavi imaš bolečine In srce trpi vsled grozne vročine, v ledvicah če zbira se pesek ali kamnje želedec pozabil pa c'lo na delovanje: tedaj se pokaže koj vrelca moč, ki z lekomo koristnim je vedno v pomoč. Le tiho oj Nimpfe in slavne Ve reke! Če ravno Parnasa rosita na veke! Poskrite se vrelci vsi drugi okoli, od vseh je rogaški nam najbolj po volji! Pijača nebeska je bila in bodi stotisoč ljudi to lahko pogodi! Zaklad je to »Stajarske« **zgolj dragoceni Zato ga poskusi, popij in oceni!****

Človeško truplo vrh gore

Zagreb, 22. maja.

Risnjak je okrog 1600 metrov visoka gora v hrvatskem Gorskem Kotarju in je priljubljena izletna točka zagrebških ljubiteljev planin. Na binškoštni praznike se je odpravilo iz Zagreba kajkih 60 planincev na to goro. V najboljšem razpoloženju so prišli vsi tik pod vrh, ko jim je nenkrat pokvarila razpoloženje grozna slika, ki se jim je nudila. Pod visoko steno so našli ležeče truplo razmeroma mladega človeka, ki ga je objedal že cel roj muh. Nekateri turisti so truplo fotografirali in o grozni najdbi obvestili oblasti. Mrtvec je bil po izgledu približno dvajsetleten ter ni izgledal ne kot delavec, ne kot pastir in ne kot planinec.

Kmetje iz bližnjih vasi so pripovedovali, da se je pojavil pri njih pred kakim tednom dni zmeden čudak. Hranil se je samo z mlekomo, lepega dne pa je izjavil, da gre v planine, kjer se bo postil 40 dni in na ta način opravi pokoro za svoje grehe. Ko so ga kmetje vprašali, kaj bo ta čas jedel, je dejal, da koblice. Da je mislil res dalj časa ostati na vrhu, prica že to, da si je nanosil na vrh mnogo truplot in grmicevja, česar ne bi napravil noben turist in noben pastir. Od gladi, žeje in drugih težav pa je nesrečni, duševno bolni mladenič najbrže kmalu umrl. Oblasti so ugotovile, da je bil to 21-letni Marijan Kukuljan, doma iz vasi Dolnjega Jelenja. Mladenec je že dalj časa kazal znake duševne zmedenosti.

Tu spominja glavnik na pse!
Trupljaj, trupljaj, trupljaj, trupljaj!

Aleksander Neverov:

Glad

(Konec.)

Zjutraj se potoži Pavlu:
»Okrađen sem. Zadnji kos.«
Pavel odgovori zamolklo.
»Ubil bi takega falota.«
»Kam se naj obrnem, da ga najdem?«
»Zares! Kam?«
Dolgo sta molčala.
»Kako bomo živeli, Pavle?«
»Svojega malega odnesem v mesto.«
»Zakaj?«
»Tam ga pustim. Hranili ga bodo.«
»Ali ga bodo sprejeli?«
»Kaj naj naredim drugega?«
Nada, slab žarek zablišči, mamljivo za-

sveti.
Doma reče Jemeljan:
»Ana, v mestu dobe otroci jesti. Enega naših odnesemo tja.«
»A če ga ne sprejmejo?«
»Kaj naj storim drugega? Konjskega mesa skoraj zmanjka.«
Ana jame jokati.
»Kateraga?«
»Miška. S Serjoškom ne moremo tako daleč. Petrček bo gotovo drugače umrl. Ko se vrnem iz mesta, napravim majhen voziček na dveh kolesih.«
Vsi delavci Jemeljanovega pogleda se polasti Miška hladni drhtljaji.

»Atek, ne nosi me v mesto.«
»Kako te naj prehranim tukaj?«
»Ne bom več jedel. Ničesar več!«

Jemeljan ga jame tolažiti:

»Majhen si, Miško, ne razumeš ničesar. Ne dajem te rad. Neumnež! Nimam vas hraniti s čem. Krava je snedena. Tudi konj bo skoro. Kaj potem? V mestu ni slabo. Tam ostaneš živ. Ko zahoteš, te obiščem. Nikar se ne boj mesta.«

Jemeljan je sedel na tleh z dobrimi, žalostnimi očmi. Poleg njega so ležali otroci. Govoril jim je o smrti, ki jo prinaša lakota in ki gre od vasi do vasi, pripovedoval o velikem mestu z velikimi hišami in radost je napolnila njegovo srce. Petrček bo gotovo tu umrl. Miško bo odnešen v mesto. On in Ana vzamejo Serjoško v male dvokolnice in vsi trije odidejo iz vasi, da poiščejo kraj, kjer je dovolj kruha. Ne vzdrži Serjoška, bo moral umreti. Brez njega se bo z malim vozičkom lažje potovalo.

Obuli so Miško dedove čevlje iz rogoza, posadili mu na glavo dedovo kapo. Stal je sredi sobe, majhen, ravnodušen, z debelim omtom okrog nog in topo gledal očeta. Ana zaplače:
»Mišček, sladki moj sinko!«
Jemeljan ji reče blago:
»Nehaj, Ana. Se tako mi je preveč hudo.«
Ko se razstanejo, Miško naenkrat pade na tla:
»Atek, ne nesi me v mesto!«
Pavel vstopi z debelo palico v roki.
»Pojdimo!«

Pavlova žena, temnih, upadlih oči je stala pred vrati in gledala svojega iznemoglega Volodka. Lizal je suhe, brezkrvne ustnice in pokaljeval kaokr kak starec.

Z zapada je priplaval ogromen oblak. S severa se je prikradel drugi. V sredi med njima je delalo nebo svetel, polkrogli lok, kjer so se kupičili robovi oblaka. Samo na enem mestu je nebo bilo še modro, ali oblak z zapada je postajal vse gostejši in počasnejši. Začel je pihati veter in kmalu je oblak objel ves horizont. Padla je redka kaplja, kakor grah. Silni stepni veter je zapihal na vso moč. Jemeljan in Pavel sta šla pod velikim oblakom nasproti mraku in vodila s seboj otroka. Miško je vedno bolj zaostajal in tiho stokal. Okrog in okrog ni bilo nikjer nobene vasi, ne človeškega bivališča. Samo golo polje in črni oblaki. Volodka se prime za prsi:

»Oče, postoj!«
»Kaj je spet?«
»Ne morem več.«

Pavel je dolgo gledal potemnele in razpokane ustnice in špičasti mrliški nos in dvignil Volodka na pleča.

»Dobro se drži.«
Jemeljan je bodril Miška, da gre dalje:
»Ne mudi se. Počasi bomo šli. Na postaji bomo jedli. Nato bo prišel vlak in se bomo odpeljali. Ne plaši se. Ali te bolijo noge?«

»Bolijo me.«
»Nič ne de, Mišček, nič ne de. Potrpi, sinko!«

Že se je videl rezervoar za vodo na mali postaji. Videl se je dim vlaka, ki je odpeljal. Miško bridko zajohče:

»Ne morem več.«
»Dobro. Odpočijemo. — Pavel, počakaj malo!«

Mitrohin odgovori suho:
»Zamudimo vlak.«

»Vstani Miško. Počasi bomo šli.«
Miško je tožno ponavljal:
»Ne morem več!«
Jemeljan zakriči divje:
»Hudirja! Tu te pustim!«
In kakor Pavel, dvigne sina na pleča in sklone otopelo glavo.

Kakor konj pod težko pezo je korakal s trdom po poljskem jesenskem potu.

Na postaji so otroci divjali skozi vagone, prepuščeni svoji usodi, kakor mali psi. One-mogle ženske so ležale povsod okrog. Gledale so, mrtvaško obledele, izpod svojih okornih lanenih pokrival. Solze, zdihovanje, hladen veter. Kakor da satan prireja še dosedaj nepoznano gostijo. Molitve in kletve, ljubezen in mržnja, nada in obup, vse je bilo pomešano. Nek kmet s črnim vzbujlim obrazom pripoveduje:

»Bežim, a smrt za mano. Imeli smo črno mačko, snedli smo jo!«
»Snedli?«

»Niti drobtinica ni ostala. Na ulici kriki! Mnogi so zblazneli. Mojemu sosedu je umrla hčerka. A odvlekel je truplo v klet in ga razsekal na kose.«

»Razsekal ga?«
»Kakor govedino!«
Neka ženska jadikuje s pevajočim glasom:

»Tudi jaz sem bila v mestu, bila sem v mestu tudi jaz. In ničesar, ničesar, ničesar, ničesar.«

»Kaj se tam ne more ničesar dobiti za jesti?«
»Ničesar, ničesar, ničesar, ničesar. Pustila

Osebnosti

★ **Novi rudarski inženjerji.** Diplomski izpit na rudarskem oddelku ljubljanske univerze so napravili Oskar Hübner iz Sarajeva, Georgij Kondratov iz Rusije in Vladimir Meichsner iz Splita. Čestitamo!

★ **Odlikovanje.** S kraljevim ukazom od 1. decembra 1928 je bila odlikovana z redom sv. Save V. stopnje gospa dr. Amalija Šimec, ravnateljica šole za sestre pomočnice v Zagrebu. Odlikovanje ji je bilo izročeno 22. maja.

★ **Iz vojaške službe.** S kolajno za vojaške vrline sta odlikovana poročnik fregate Marjan Butkovič in poročnik korvete Lojze Skufc; v našo vojsko je sprejet v čin veterinarskega kapetana I. razr. prejšnji vet. kapetan avstro-ogrske vojske Franjo Brauner; v ekonomsko stroko mornarice je preveden inženjerski podporočnik Miha Marki; razrešeni so službe rezervnega častnika peh. kapetana II. razr. Ivan Hripek in dr. L. Sušič ter peh. poročniki Bogdan Žagar, Mirko Pavlič in dr. Ante Magdič; odrejeni so za sekundarnega zdravnika oddelka za notranje bolezni dravske stalne vojne bolnišnice san. poročnik dr. Franjo Šveber; za upravitelja varaždinske začasne vojne bolnišnice san. kapetan I. razr. dr. Roman Fedina; za upravitelja mariborske začasne vojne bolnišnice san. kapetan I. razr. dr. Peter Vasiljevič-Lapatinov; na službo v štipsko začasno vojno bolnišnico novoimenovani san. poročnik dr. Ivan Keeler in za komisarja zetske stalne vojne bolnišnice admin. poročnik sanitetne stroke Josip Grahek.

★ **Imenovanja in premestitve uradnikov finančne kontrole.** Finančni minister je z odredbo od dne 22. t. m. imenoval in premestil večje število uradnikov. Med drugimi sta imenovana za podnadzornika finančne kontrole II/3: Ferencak Miha v Smarju in Nikola Božičević v Murski Soboti, ki pa je premeščen v Gospič. Za podnadzornika fin. kontrole III/2 je imenovan Lovro Svetina v Sinju. Premeščeni so: podnadzornik Peter Mirkovič iz Kočevja v Karlovec; podnadzornik Josip Maurin iz finančne direktije v okrajno upravo v Bitolju; poverjenik Franc Rechberger iz okrajne uprave 1 v okrajno upravo 2 v Ljubljani; poverjenik Franjo Roš iz Gospiča v Mursko Sobotu in poverjenik Andrija Ličina iz Črvenke v Kočevje.

★ **Imenovanje.** Za policijskega pripravnika za pokerski okraj v Srbiji je imenovan jurist Milutin Zupan iz Ljubljane.

★ **S pošte.** Ivan Sirnik, tajnik na poštne ravnateljstvu; Alojzij Delkin, Ivanka Gestrinova in Ivanka Završnikova, pb. ur. II-2 na ljubljanski glavni pošti ter Ivan Kreft, poštar pri Sv. Juriju ob Ščavnici, so upokojeni. — Za pogodbeno poštarice so nastavljeni: Alojzija Režičeva v Juršičah, Iva Colaričeva pri Sv. Križu blizu Kostanjevce, Ruža Flisova v Gornji Lendavi in Angela Pirčeva v Gorjahi pri Bledu. — Za služitelje so nastavljeni tile dnevničarji: Alojzij Jesenšek, Alojzij Sedej, Vinko Zajc in Ahlinova na ravnateljstvu; Fr. Cavkin, Ant. Hribar, Janez Lebarič, Fr. Kocjančič, Stanko Mancini, Stanko Maren, Iv. Dovjak, Iv. Lani, Mih. Grden in Iv. Trampuš na ljubljanski glavni pošti; Mih. Rakef, Iv. Štrunkelj, Fr. Kunstelj in Ig. Javoršek na ljubljanski kolodvorski pošti; Martin Bizjak na poštini podružnični štev. 3 v Ljubljani, Fr. Zibek, Iv. Paven in Ant. Skerget na mariborski glavni pošti; Fr. Lešnik, Avgust Novak, Maks Šunderl, Ant. Teihman, Iv. Koletnik, Al. Straus, Friderik Bolko, Jak. Kastelec, Fr. Babič, Fr. Horvat, Josko Šunko, Stanislav Sošič, Fr. Vrbnjak, Rud. Lukežič, Fr. Arzenšek in Avgustin Kramberger na mariborski kolodvorski pošti; Fr. Tovornik, Fr. Zupanc, Josko Kók in Tončka Kmeclova v Celju; Ig. Verbič in Vinko Brglez na Vrhniki, Ant. Žužek in K. Kočvar v Velikih Laščah, Fr. Pravič pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Avg. Vrhovec na Jesenicah na Gor., Jan. Bakan v Beltincih, Fr. Gođec v Konjicah, Rud. Krajnc v Ptuj, Ant. Perkman v Brežicah, Valentin Prestopnik v Mostah, Fr. Soderc v Krškem, Iv. Mavrič in Jože Princič v Starem trgu pri Rakevu, Karel Stavbej v Vojniku, Iv. Vogrinčič in Iv. Kodela v Murski Soboti, Fr. Tota v Prelogu, Ant. Pernuš v Kranju, Stefan Mošmonder in Josko Mošmonder v Čakovcu, Iv. Goršek v Šoštanju, Josko

Goričar v Šmartnem ob Paki, Bernard Kohlar v Škofji Loki, Motija Škrobar v Gornji Radgoni, Jožef Zupančič v Rušah, Martin Francič v Kostanjevici na Krki, Ig. Kravcar v Žužemberku, Josko Šega v Marenbergu, Iv. Kunej v Trbovljah, Ciril Marinko v Rimskih Toplicah, Elizabeta Cafova v Ormožu, Josko Potočnik v Rogški Slatini, Karel Železnik na Prevaljah, Al. Bleje v Mengšu in Al. Bivic v St. Vidu nad Ljubljano. — Premješeni so: zvan. 2. skup. Fr. Kus s Studenca pri Ljubljani na ljubljansko glavno pošto, zvan. 3. skup. Ant. Potočnik iz Cankove v Ljutomer, služ. 1. skup. Fr. Geršak iz Most na ljubljansko kolodv. pošto, služ. 2. skup. Matija Kovšak iz Celja v Mozirje in Albert Kariž s ljubljanske kolodvorske pošte v Moste. — Prestanek službe: služ. 2. skup. Fr. Zerovnik na ravnateljstvu je odpovedal pošto službo; pogodbeni poštarica Stefanija Galubovičeva v Ljubljani, dnev. Albin Inkret v Smarju pri Jelšah, Iv. Vučič v Ljutomeru ter Ana Urbančeva na ljubljanski glavni pošti so bili odslavljeni. — Umrli so: zvan. t. skup. Fr. Cvetko na ljubljanski glavni pošti, dnev. Vekoslava Marksova na Jesenicah na Gorenjskem in Josko Vivoda v Metliki.

Ostale vesti

★ **Orlovski izlet v Prago.** Učiteljem, učiteljicam ter državnim uradnikom, ki so zaposleni v resoru ministrstva prosvete, sporočamo, da je odločil minister prosvete pod P. Br. 7.526 od 14. maja t. l., da se odobri državnim uradnikom članom Jugoslovanske orlovske zveze v Ljubljani 10 dnevni dopust zaradi udeležbe na orlovskem zletu v Pragi. Ta dopust se bo dovolil vsakemu učitelju, ako se pravočasno obrne službenim putem s posebno prošnjo na ministrstvo prosvete. Prošnja je kolkovati s kolekom za 5 Din. Vsaki prošnji je priložiti uradno potrdilo, da je prošilec član orlovske organizacije, ker sicer dopust ne bo dovoljen. — Pripravljali odbor za orlovski izlet v Prago.

★ **Vsi veroučitelji v Sloveniji se pozivajo,** da vložijo posebej prijave za nagrade veroučnih ur in potnine samo za mesec marec 1929 neposredno računskemu oddelku prosvetnih oddelkov v Ljubljani, Bleivseva cesta.

★ **Slovenski učitelji gredo v Sofijo.** Sofijski list »Utroček« poroča, da pride konec tega meseca v Sofijo 80 slovenskih učiteljev iz Ljubljane. V Sofiji bodo gosti bolgarskega učiteljskega društva.

★ **Smrtna kosa med ameriški rojaki.** V Clevelandu so umrli: John Perko, 58 let, doma iz vasi Breg v fari Zagradec, v Ameriko je prišel pred 40 leti; Agnes Bizjak, rojena Špenko, 59 let, doma iz Dola pri Ljubljani, v Ameriko je prišla pred 26 leti; Frank Pintar, 60 let, doma iz Rakeva, v Ameriko je prišel pred 20 leti; Jožefa Mikuš, 23 let; Jakob Pečan, 43 let, doma iz Polhovega grada, v Ameriko je prišel pred 25 leti; Frank Zalac, 57 let, v Ameriko je prišel pred 30 leti; Andrej Ferjutz, 49 let; Agnes Ponge, 59 let, rojena Vodopivec, doma iz Rajhenburga, v Ameriko je prišla pred 24 leti; Josip Meglen, 19 let; Jakob Gleščič, 48 let, doma iz Oseka pri Vitovljah na Primorskem. V Ameriko je prišel pred 17 leti.

★ **V Uradnem listu z 22. maja** je objavljen Pravilnik o sprejemnih radijskih aparatih za privatno uporabo (Službene novine kraljevine SHS z dne 4. aprila 1929).

★ **Prireditve meščanskih šol ob priliki letošnjega velesejja.** Ustanovitev slovenske meščanske šole je za nas Slovence velikega pomena, ki ga bomo šele prav spoznali tedaj, ko preide vodstvo življenja v roke obrtnikov, trgovcev, kmetovalcev, delavcev, ki so se šolali v meščanskih šolah. Koliko imajo Čehi meščanskih šol? Na približno toliko prebivalstva, kakor ga šteje naša država, imajo ravno 1800 meščanskih šol. In koliko jih imamo mi? — V celi državi samo 150, od teh 37 v Sloveniji! Med temi je 28 državnih, 9 pa zasebnih. Jubilej prve desetletnice obstoja so sklenile vse slovenske šole praznovati tako, kakor za službi tak izreden napredek. Na ljubljanskem velesejmu bo v paviljonu »K« velika razstava šolarskih izdelkov, ki bo pokazala najširši javnosti delo, ki ga vrši šola za čimvečjo in smotnejšo vzgojo trgovskega, obrtnega, kmetovalskega in industrijskega naraščanja, ki naj v drugi desetletnici dvigne gospodarsko moč našega naroda v vseh panogah javnega življenja in udeleževanja. Ob tej priliki bo izdan obširen Almanah s podružnimi članki o pomenu in namenu meščanske šole pri nas in drugod, posebno med Čehi. Kot zaključek velesejske razstave pa bo prireditve dveh velikih šolarskih akademij v veliki dvorani hotela »Union«, kjer bodo učinkovale vse v najbližji okolici Ljubljane se nahajajoče meščanske šole. Že danes opozarjamo na to izredno zanimivo prireditev, ki bo prva te vrste.

»Daj, naspiva se nekoliko. Kmalu pride vlak.«

Vlak je prišel pozno. Pavel pocuka Jemeljana. Jemeljan ga pogleda s slabimi, ugaslimi očmi in reče zamišljeno:

»Umiram, ne morem dalje.«
»Boš, morda, boš.«
»Ne. Odpelji Miška.«
»Kaj bom z njim?«
»Daj ga v kakšno otroško zavetišče.«
»Ne gre. Tudi moj lastni mi stoji, kakor nož v grlu.«

Tri dni je ležal Jemeljan v mali postaji. Miškec je begal po vagonih. Ni mogel več jokati, ne govoriti. Komaj je stegoval roko, odpiral strašna, izpačena usta.

»Stric!«
Veter je pihal. Dež je padal. Jemeljan je ležal in obraz mu je bil ves moder in napihnjen. V mrzličnem spancu se je pogovarjal z Ano:

»Ne jokaj. Ne umrem. Zakaj plakaš?«
Dolgo je čakal na Miška. Tipal je z rokami okrog sebe. Od časa do časa je za trenutek odpiral oči. Miška ni nikjer.

Neko jutro zgodaj se izvleče iz poslopja postaje. Nekdo krične:

»Kam, rojak?«
Jemeljan ne sliši. Vleče se na peron, malo posedi, leže z obrazom na tla. Ana stopi pred njega, trije otročki z njo: Miškec, Serjoška, Petrick. Jemeljan jih objame s slabimi rokami in pritiska na toplo, razburjeno srce in pomisli nežno:

»Sedaj smo tu.« (Iz ruščine I. V.)

★ **Subotška fakulteta se preseli v Novi Sad?**

Te dni je bilo ponovno načeto vprašanje, da se subotška pravna fakulteta preseli v Novi Sad. Prosvetni minister Boža Maksimovič se je obrnil na profesorje pravne fakultete v Subotici, naj se izjavijo, če bi bilo bolj primerno, da se pravna fakulteta preseli v Novi Sad. Večina profesorjev se je izjavila za preselitev v Novi Sad. Ob tej priliki bo posebna delegacija najuglednejši Novosadčanov pod vodstvom baškega pravoslavnega vladike dr. Irineja obiskala te dni prosvetnega ministra Maksimoviča ter ga zaprosila, da tako važno vprašanje reši čim prej, da bi se mogla predavanja pričeti že z dnem 1. septembra v Novem Sadu.

★ **Narod! Guštanj te kliče!** Pod tem naslovom pozivlja odbor kulturnih društev v Guštanju: Dne 9. junija t. l. pričakuje Te ves narodni Guštanj, da skupno proslavimo desetletnico osvoboditve, da se skupno spominjamo junakov, sinov našega naroda, ki so morali s svojo krvjo zemljo Korotanec, da se skupno klanjamo materam, katere so dale našemu narodu toliko junakov-mučenikov in da se zahvalimo Njemu za svobodo in prosimo Njegove zaščite za našega kralja in naš dom.

★ **Primoreci, Jugoslovani.** Izšla je 6. številka »Primorskega glasa« z zanimivo vsebino o življenju naših rojakov onstran meje. List se prodaja v vseh glavnejših trafikah v Ljubljani ter v trafikah Bele in Sax v Mariboru. Naročila sprejema Založba »Jug« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-11.

★ **Podivjan bik na zagrebškem kolodvoru.** V sredo popoldne je prišlo na zagrebškem kolodvoru do nenavadne panike. Ljudje, potniki, železničarji, delavci — vse je bežalo kot brez glave. Zlasti se je lotil strah žensk, ki kaj takega še niso doživle. Stvar je bila v tem: v bližini kurilnice je planil iz tovarnega vagona velik bik in se zaletel najprej v kurilnico, preplašil vse osebe, ki je pustilo delo in zbežalo kolikor mogoče naglo pred bikovimi rogovi. Od tam je divjal bik dalje po glavnem kolodvoru do bližnje tovarne ter se takoj vrnil proti plinarni in kolodvoru, kjer je razbil višeto svetilko. Železničarske osebe se ni upalo približati besnemu biku, ravno tako tudi ne njegovi gonjači, ker je vsakemu pokazal roge. Bik je divjal dalje okrog plinarne in povzročil mnogo strahu vsem pasantom. Ker nikakor ni bilo mogoče bika pomiriti, so bili poklicani policijski stražniki, ki so ga skušali ujeti. Toda vsak poskus je bil zaman, razen tega pa je grozila še njim nevarnost, da jih bik ne posadi na svoje ostre roge. Radi tega stražnikom ni ostalo drugega, kot da se bika s svojimi puškami ustrelili. Bik, last nekakega zagrebškega živinskega trgovca, je v nekaj minutah poginil. In konec je bilo panike na zagrebškem glavnem kolodvoru.

★ **Velika povodenj v Prilepu.** Nad Prilepom se je v sredo utrgalo več oblakov. Na zemljo se je usula toča, ki je povzročila ogromno škodo. Radi preloma oblakov je nastala velika povodenj, ki je uničila še tisto, kar je toča pustila.

★ **Slovenska kuharica.** Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno vezanemu izvodu 160 Din. Knjiga, ki je izšla že v sedmih izpopolnjenih in pomnoženih izdajah, vsebuje nad 3000 receptov in vsa potrebna navodila in načine za pripravo in kuhanje dobre in okusne jedi. Opremljena je z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Kot poročno ali godovno darilo je ta lepa knjiga še posebno primerna.

★ **Primarij dr. Pogačnik** ordinira zopet redno za očne, nosne in vratne bolezni.

★ **Schulz Universal tehničar** vam dviga promet in zaslužek potom hitrosti, natančnosti in prihranka. Zahtevajte brezplačno ponudbo ali poset zastopnika. Jugo Schulz, d. z. o. z., Ljubljana.

★ **Napetost, nepravilno vnetje v debelem črevesu,** zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljave, tesnoba in prsih, utipanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef-grenčico«, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef-vodo« pri ljudeh, ki veliko sede. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Drevi opravljata nočno službo: Ramorjeva lekarna na Miklošičevi cesti in Trnkoczyjeva lekarna na Mestnem trgu.

Če je čast razžaljena

Ljubljana, 23. maja.

Nekje v prvem nadstropju starodavnega ljubljanskega rotovža je ozek, mračen hodnik, s katerega vodijo vrata v Mestni posredovalni urad. Ni velika pisarna to, jedva pisarnica z enim samim oknom, obrnjenim na dvorišče. Skromna, diskretna oprema tega urada in tiho, nekam staromodno razpoloženje v njem, napravi na sodobnega človeka, ki stopi iz vrvečega uličnega življenja v ta prostor, vtis, da je zašel v ponižen kotiček miru in sprave. Še izrazitejši pa postane ta vtis, ko uzreš za pisalno mizo starega gospoda z očali, v močno častitljivem fraku, ki mu na obeh straneh stola visi navzdol. Gospod svetnik se pravi temu gospodu, ki vrši nevaležno službo mestnega sodnika in posreduje med razburjenimi duhovi za pomirjenje in spravo v zadevah radi žaljenja časti. Kar po 38 razpravah ima razpisanih na dan in to niso mačje solze, če gre n. pr. za žaljenje časti take-le sorte:

Franca Čmurek, sicer bogaboječ, a nekoliko nagla, nervozna ženica izven srednjih let, je nahirnila svojo sosedo z besedami: »Vi pa rajši skrbite zate, da ne bodo vaši otroci hodili na »britof« rož trgat!« Pa je žaljenje časti tukaj. »To pomeni toliko, kot da hodimo mi na »britof« rože krast. O!« je preudarila sosedin Urša in kar zavrelo je v njej od užaljenja in ogorčenja. Kaj ne bil šla je na magistrat in vložila tožbo radi žaljenja časti. Obravnave sta se udeležili obe stranki in je potekla približno tako-le:

»Mestni sodnik: »Franca Čmurek, ste res rekli tiste besede, kot pravi naša tožnica?«
Urša: »Res, res je rekla, natančno.«
Sodnik: »Hala, čakaјte! Nisem vas vprašal. Tožena stranka ima besedo.«

Tožena stranka: »J. seveda sem rekla, za božjo voljo, kaj bi tajila.«
Sodnik: »Ali morete dokazati, da so Uršini otroci trgali rože na pokopališču? Ste jih videli?«

Tožena stranka: »Ja, videla nisem, da bi jih trgali, rože. Ampak, veste, gospod svetnik, Urša ima 15 let staro punco, ki je enkrat odtrgala na našem grobu nagelček. Takrat sem jo zalotila. In pa zmerjala me je punca, grdo zmerjala in pljuvala je pred mene, ki sem stara. Pa sem mislila, da hodi tudi druge rože trgat na pokopališče, ko je odtrgala naš nagelček.«

»Punca« je bila tudi pri obravnavi in jo je gospod svetnik počul, da se mora napram stari ljudem spodobno obnašati in ne pljuvati prednje.

»Vi, Franca Čmurek, boste preklicali svoje besede, pa bo zadeva poravnana. Preveč govorite, veste; bi rajši molili več, bi bilo boljše. Pa za »zamerico« prosite svojo sosedo!«

In je Franca preklicala in prosila za »zamerico«.

»Se nekaj«, je pripomnil izkušeni gospod svetnik. »Pri tej priliki bosta dali na zapisnik, da si medsebojno odpustita vse žalitve do današnjega dne, da se jutri ena ali druga ne bo še česa spomnila in prišla tožiti.«

»Jaz odpuščam vse!«

»Če je pa tako, pa še jaz!«
Spravljene in pomirjene so odšle vse tri domov, kjer si bodo prizadevale, živeti v miru in slogi, če ne bo prišlo spet do kakere — nagelčka.

○ **Izstavljen kip našega vladike knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča v izložbi Jugoslovanske knjigarne.** Te dni je izložil akademski kipar in profesor Ivan Sajević doprnski kip iz bronu v naravni velikosti našega vladika, ki praznuje, kakor znano 29. t. m. svojo 79. letnico rojstva. Prezvišeni knezoškof je izborni zadet in mojstrsko delo umetnika iz najnovejše dobe. Zato priporočamo cenj. občinstvu, da si ogleda ta umotvor. S tem tudi počasti obletnico rojstva visoke starosti našega prezviščenega vladike.

○ **Maša zadušnica za umrli tovaršem dr. Fr. Čibejem** se bo darovala v soboto, dne 25. t. m., ob 7 v cerkvi pri o. franciškanih. Vabimo tovarše, da se sy. maše udeleže. — Slov. kat. akad. starešinstvo.

○ **Poroka.** Na binkoštni ponedeljek sta se poročila v cerkvi Sv. Petra v Ljubljani g. Karol Weinberger iz Zemuna in gđ. Milica Čopova iz ugledne rodbine Čopove iz Most pri Zirovnici. Bilo srečno!

○ **Oklie.** V dnevih od 30. maja do 9. junija t. l. se vrši v Ljubljani IX. ljubljanski vzorčni velesejem pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. Razstavljalci in obiskovalci so prijavljeni iz vseh pokrajin naše države, pa tudi iz inozemstva se bo vil velik dotok gostov v našo belo Ljubljano. Ker se zbere v teh velesejskih dneh v našem mestu na tisoče in tisoče tujcev in pa ker je velesejem v prvi vrsti za nas Slovence velikega narodno-gospodarskega pomena, se mora naše mesto še posebej zavedati svoje dolžnosti, da gre po možnosti drage volje prirediteljem na roko. Ljubljana uživa sloves, da zna sprejemati goste s pravo slovensko gostoljubnostjo, kar je doslej že večkrat dokazala. Pokazimo tudi sedaj našim bratom z juga in severa ter drugim, ki prihajajo k nam z dobrim namenom, da smo pač vredni tega slovesa. Vsak naj se počuti v naši sredi kot doma. Ker si mora urad Ljubljanskega velesejja pravočasno preskrbeti zadostno število prenočišč, vabim na prošnjo predsedstva Ljubljanskega velesejja cenjene someščane, da se pri glase vsi oni, kateri bi za časa velesejja ali tudi samo za nekaj večerov dali na razpolago prenočišča (posteljo ali divan), seveda proti plačilu. — Stanovanjskemu oddelku bo dobrodošlo vsako prenočišče, naj bo zasilo ali več postelj v eni sobi. Pri glase sprejema stanovanjski odsek IX. ljubljanskega velesejja, ki uraduje od 28. maja 1929 na mestnem magistratu (Mestni trg 27-III.) ob navadnih uradnih urah, od 28. maja naprej pa v svoji pisarni na glavnem kolodvoru (baraka zraven rošavarskega vrta) od 7. ure zjutraj do 1. po polnoči. Telefonska številka je 2790. V Ljubljani, dne 18. majnika 1929. — Zupan: Dr. D. Puc I. r.

○ **Pri Javni borzi dela v Ljubljani** je v času od 12. do 18. maja 1929 iskalo dela 1028 moških in 301 žensk, skupaj 1329 brezposelnih. Prostih mest je bilo 197 moških in 14 žensk, skupaj 211. Posredovanj se je izvršilo 103 moških in 8 žensk, skupaj 111. Odpotovalo je 9 moških in ena ženska, skupaj 10; odpadlo pa je 50 moških brezposelnih. — Delo je na razpolago: moškim: 8 hlapcem, 33 delav. drvarem, 10 ogljarjem, 10 tesarjem-plančakarjem, 12 rudarjem-kopačem, 1 vrtarju, 1 cementarju, 2 delavcem za opekarne, 8 kamnolomcem, 1 strojniku, 1 kurjaču, 1 stavb. ključavničarju, 2 kleparjem, 3 stroj. ključavničarjem, 1 elektriku, 1 kov. pom. delavcu, 10 železostrojarjem, 4 pohišt. mizarjem, 1 elektriku, 1 kovaškemu pom. delavcu, 10 železostrojarjem, 2 tkalcema za koce, 1 tapetniku avtomobilov, 10 krojačem za vel. in malo delo, 5 čevljarjem za splošno delo, 1 samost. peku, 1 peku, 1 slaščičarju, 13 zidarjem, 21 tesarjem, 4 soboslikarjem, 1 pleskarju, 6 navad. delavcem za tov. cementa, 11 vajencem; ženskam: 1 tamburirarici, 1 orožniški kuharici, 1 stenotipistini, 1 delavki, 2 vajenkama.

○ **Zile si je prerezala v parku.** Včeraj, že proti večeru so našli sprehajalci v tivolskem parku pri brezah stokajočo, mlado žensko. Povedala je, da se ji je življenje zagnusilo in da si je prerezala žile nad levim komolcem. Poklicana je bila policija, ki je žensko prepeljala na stražnico v Subičevi ulici. Ženska je 24 letna Ana K. brezposelna kuharica iz Maribora. Vzrok, zakaj si je hotela vzeti življenje, ni znan, najbrže pa beda ni bila, ker so našli pri njej še nekaj denarja. S stražnice jo je rešili avto prepeljal v bolnišnico.

○ **Tudi v cerkvi nisi varen pred tatovi.** — Bančna uradnica Mara N. je prišla te dni na oddih iz daljnega Pakraca v Slavoniji v Ljubljano. S seboj je imela nekaj denarja, bila pa je toliko neopretna, da je ves svoj denar nosila v torbici s seboj. Pred dnevi se je udeležila službe božje v nunski cerkvi. Med molitvijo je položila torbico poleg sebe, ko pa je opravila pobožnost in hotela oditi, je vsa prestrašena spoznala, da ji je torbica izgnila. Med pobožne ženske se je ustila drzna tatnica, ki je Mari odnesla torbico, v kateri so bili vsi njeni dokumenti, razna pisma in okrog 1700 dinarjev denarja. Mara N. je sedaj ostala v Ljubljani brez vseh sredstev. Niti toliko ji ni ostalo, da bi telegrafirala v Pakrac po drug denar, temveč si je morala izposoditi še celo par dinarjev, da je sploh mogla pisati sorodnikom, naj jo rešijo iz neopretnosti stiske, v katero jo je spravila neznanca tatnica.

○ **Iz policijske torbe.** Aretirane so bile tri osebe, dva moška radi nevarne grožnje in beračenja in neka ženska radi vlačuganja. Prijavljeni sta poleg dveh večjih še dve manjši tatvini, en slučaj telesne poškodbe, štirje slučajji kaljenja nožnega miru, en izgrez v javnem lokalu, dva prestopka sladoledarskih predpisov, en slučaj posesti revolverja brez dovoljenja, dva prestopka zoper trgovske, devet zoper avtomobilske in pa dvajset prestopkov zoper cestnopolicijske predpise.

sem svojega otroka na ulici in odšla. Skrila sem se za neko hišo in gledala, kaj bo. Vrnem se. Dete me gleda iz plenice. Vzamem ga v naročje. Bilo je mrtvo.«

Jemeljana so docela zapustile moči. Posadi Miška v kot na postaji in mu da košček konjskega mesa. Miško ga noče jesti. Oblizne ga, poduha, skrči se v klopčič. Poleg njega se skrči tudi Volodka.

»Miško, zakašljaj v mene!«
»Te zebe?«
»Lačen sem!«
»Vgrizni! Tu!«
»Vse pojem!«
»Ne vsega. Ker bi oče ozmerjal!«
Dolgo je stal Jemeljan poleg brzoglavne sobe. Dolgi, beli trak je lezel neprestano; brez krajnj trak se je motal v njegovi glavi.
Pride Pavel.
»Vlak bo kmalu tu.«
»Ne sprejmemo nas.«
»Prosil jih bomo!«
»Ali v mestu je slabo.«

»To govore norci. Ako nam ne sprejmejo otrok, jih pustimo kjerkoli. Lažje mi je, če jih ne vidim.«

Jemeljanu je težko radi Miška. Kakor da se mu je žebel zasadi v srce in se brez bolečine ne da izdreti. A vendar se mora izdreti. Slabost mu vladu telo, glava se mu vrti. Bil je utrujen. Objame Miška z eno roko in ga pokrije s koncem svoje suknje.

»Spiš, Miško?«
»Slabo mi je!«

© 6600 Din ukradenih. Kdor jih je ukradel, se bo gotovo nekaj časa veselil tega denarja, toda dolgo ne, kajti na sledu so mu že. — Železniški uslužbenec Alojzij Mahnič, čigar žena ima v našem gostilno v Vodmatu št. 37 je prijavil, da mu je v času od 8. do 22. t. m. izginilo iz kasete v omari 6600 Din gotovine. V to kaseto sta spravljala z ženo dnevni inkaso gostilno. Ko sta pa 22. t. m. pregledala njeno vsebino, sta namesto 8000 Din našla notri le nekaj okoli 1500 Din. Lastnik denarja sumi tatvine nekatere osebe, ki so imele priložnost, da so se splazile v sobo in do omare.

© FILZ KLOBUKE, damske in moške, kemično čisti in lika tovarna JOS. REICH. Izvršitev » 24 urah.

Maribor

□ Drevi vsi k uprizoritvi veličanstvene žaloigre »Hasanaginice« v tukajšnjem Narodnem gledališču. Cene nižnje dramske. Omenjena predstava je za Maribor kulturni dogodek ter se radi tega vabi občinstvo, da se predstave udeleži v čim večjem številu.

□ Tihotapiti je kanila. Prišla je Micka P. v Maribor ter nameravala na vlak. Nekam sumljivo je gostolela okoli vozov in carinski organi jo že dobro poznajo. Pri kontroli se je pokazalo, da je imela Micka pri sebi 28 kg saharina, ki jih je kanila nesti v Ljubljano.

□ Opozorilo vsem, ki se jih tiče. Dogaja se večkrat v poslednjem času, da trgajo nekatere stranke iz Jezdarske ulice ograjo okoli vojaškega skladišča v vojašnici Vojvode Mišiča. Dotične stranke se pred tem sware, ker bo straža sicer primorana v smislu tozadevnega obvestila polkovnega poveljstva rabiti v vseh takih slučajih orožje.

□ Surovine. Danes pa so bili Pobrežani na naboru. Tam pred rekrutno komisijo pa so se 20 letni Ivan Z., sedlarski pomočnik, Rudl K., usnjarski pomočnik ter Konrad V., kleparski pomočnik, tako surovo in nepristojno obnašali, da jih je moral stražnik na zahtevo predsednika komisije aretirati. Na policiji pa je trem pomočnikom kmalu upadel pogum; držali so se kiso in čmernost se jih je lotila. Strah pred »Grafom«.

□ Za vzdrževanje naših parkov pobirajo v zadnjih dneh darove odpasenci tukajšnjega Olepševalnega društva. Dosedanjim darovateljem izreka društvo najpristnejšo zahvalo za podporo društvenih stremeljenj.

□ Zdravstveno stanje v Mariboru je v poslednjem času naravnost sijajno. Tako se ni v času od 14. do 21. t. m. glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata pojavil v Mariboru niti eden slučaj obolenosti na katerikoli nalezljivi bolezni.

□ Pri mestni klavnicni se razpisuje mesto strojnika. Razen običajnih pogojev se zahteva, da je prosilec izučen ključavničar ter da ima izpit za kurjača parnih kotlov. Prošnje s predpisanimi prilogami je vložiti najkasneje do 25. junija 1929 pri mestnem magistratu.

□ Urad društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico posluje od 1. junija dalje vsak delavnik od 6. do 7. ure zvečer v društveni pisarni na Rotovškem trgu. Pojasnila se dajejo le članom, ki so članarino za tekoče leto plačali.

□ Brez sledu. 70 letna vdova Roza Cotič, stanujoča v Cankarjevi 7 na Pobrežju, je že 19. t. m. izginila od doma. Včeraj je bila pri tukajšnjem okrajnem sodišču neka zapuščina razprava, kamor tudi ni prišla. Ker je že pet dni od doma, obstoja sum, da je revica postala najbrže žrtev kakšne nesreče.

□ Z mednarodne razstave psov. Prvega »odlikovanca« je postal deležen pes tukajšnjega trgovca Vrhunca; policijski pes Egolf v Linienwall pa je odnesel drugo mesto. Dobil je od naše kinološke zveze srebrno plaketo z diplomom ter priznanjem, da je drugi najboljši ovčar. Razen tega je dobil tudi lepo plaketo berlinskega društva za nego nemških ovčarjev. Kdo bi mislil, da so celo mariborski psi takšni »kampelje« in »rekorderje«.

□ Smrtna kosa. Umrli so: Hildegarda Wagner, kontoristinja, stara 23 let. Pogreb danes ob 16. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Amalija Bračko, žel. soproga, stara 36 let. Pogreb danes ob 17. uri v Pobrežju. — Alojzij Kocijančič, rezbar, star 65 let. Pogreb jutri ob pol 18. uri.

Celje

□ Hmeljarji. Mrčes se že pojavlja na hmelju. Ugonobite jo najsigurneje z kvasijo raztopino. Točno navodilo za pripravo te raztopine, kvasija les in mazilno mlo dobite stalno v drogeriji »Sanitas«, Celje.

□ Peveci in pevke Katol. prosvetnega društva v Celju imajo danes zvečer skupno vajo s teharskim cerkvenim pevskim zborom za nedeljski cerkveni koncert. V ta namen so naprošeni, da se radi odhoda na Teharje zbirajo med 7 in pol 8 zvečer pred hotelom »Pošta«. Naj nihče ne manjka, ker je to zadnja vaja pred koncertom in ker se je treba dogovoriti še nekaj drugega važnega.

□ Šahovski kongres na Laškem ob binokšnih praznikih je vsestransko uspel. Za organizacijo istega sta se hvalevredno potrudila lastnika kopališča ter mariborski šahovski klub pod vodstvom okroglega sodnika g. Emila Kramer-ja, gotovo danes najboljšega šahovskega organizatorja v Sloveniji, izdatno pa je pomagal tudi celjski šahovski klub. Kongresa, ki mu je bil namen posčastiti 25 letnico dr. Vidmarjevega šahovskega mojstrstva, se je udeležilo veliko število najodličnejših šahistov iz Avstrije, Bosne, Hrvatske in Slovenije. Navzoč je seveda bil mojster dr. Vidmar, ki je dospel v spremstvu svoje soproge, brata in sina, ki sta oba tudi izborna šahista. Program se je izvršil točno po načrtu: 1. Tekma Maribor—Celje se je končala z zmago Celjanov, ki so zmagali v 4 partijah, dočim so Mariborčani dobili le tri, ena pa je ostala neodločena. Maribor je Celjane očividno podcenjeval. — 2. Pri mojstrski tekmi Asztalos—Becker je eno partijo dobil avstrijski mojster Becker, dve pa sta ostali neodločeni. Rezultat je precej presenetljiv. — 3. Dr. Vidmar je igral v hitrih igrah z vsemi, pa je dobil vse partije razen ene s hrvatskim mojstrom dr. Singerjem, ki je ostala neodločena. — 4. Slavnostni banket je bil fino aranžiran. Navzoč je prisrčno pozdravil tudi sreški poglavar dr. Pinkavč. Na predlog g. Petraka je bila odposlana pozdravna brzojavka Nj. Velikanstvu kralju. Dr. Vidmar-ja ter Mariborski šahovski klub, ki je to pot obhajal 10 letnico agilnega delovanja, je v interesantnem govoru nagovoril g. dr. Anton Schwab, čigar govor bomo radi podučljivo in etičnosti prinesli prihodnjič. Pozdrave so poslali podružnica Celjskega šahovskega kluba v

Štoreh, ki šteje 30 članov, ter hrvatski problemski mojster Izidor Gross. — 5. Za častna člana Mariborskega šahovskega kluba sta bila imenovana profesor Asztalos ter slovenski komponist šahovskih problemov dr. Anton Schwab. Obema je klub izročil čedni diplom. Pripomnimo, da sta bila dr. Vidmar in Becker že lani promovirana častnim članom Mariborskega šahovskega kluba. — 6. Vršila so se končno važna posvetovanja radi prireditve velikega mednarodnega mojstrskega turnirja, ki se ima vršiti v velikem stilu v letošnji jeseni v Rogški Slatini. Bo to za Jugoslavijo znamenitost prve vrste. — L. P.

□ Mojster Becker v Celju. Na povratku iz Laških toplic se je mojster Becker s svojo soprogo oglasil pri celjskem šahovskem klubu in ostal med celjskimi šahisti v torek od 8 do 14 zvečer. Igral je z njimi 13 partij, dobil jih je 10, 2 sta ostali neodločeni (z g. dr. Šribarjem ter g. Batičem), proti g. ing. Sajovicu pa jo je izgubil. Gospod Becker je profesor matematike na Dunaju in urednik strokovnega vestnika Wiener Schachzeitung. Je izredno ljubeznjiv in prijeten družabnik, nič manj pa tudi njegova gospa, tip prave dunajske živahnosti in zabavnosti. Celjski šahisti so oba gosta spremlili korporativno na kolodvor. Dr. A. S. — Novi darovi za Ljudsko knjižnico. Ljudska knjižnica Katol. prosvetnega društva je prejela od g. prof. Antona Cestnika v dar 35 zvezkov, od g. Krajncu pa 20 zvezkov ter več zvezkov raznih revij. Obema plemenitima darovalcema izreka vodstvo knjižnice toplo zahvalo. Naj bi jima velikodušno sledili še drugi.

□ Izredni občni zbor S. K. Celje se v smislu § 14 klubovih pravil vrši dne 5. junija v klubski sobi hotela »Evropa« s sledečim dnevnim redom: Sprememba pravil, protačun, volitev novega odbora. Člani, ki za l. 1929 nimajo poravnane članarine, se izrednega obč. zbora ne morejo udeležiti.

Dopisi

DOLENJSKE TOPLICE.

Piše se nam: Počasi, prav počasi se razvija sezija v našem kopališču. Med došlimi gosti moramo beležiti bivšega deželnega glavarja dvornega svetnika Sukljeta, dež. viš. ravnatelja Matija Zami- da, polkovnika plem. Andreja in več drugih. Vsi se zelo pohvalno izražajo o izbornosti tukajšnjih vrelec ter o kakovosti prehrane v kopališčni restavraciji. — Nehote se nam vsiljuje vprašanje, čemu nosijo naši ljudje svoj pošten jugoslovanski denar v inozemska kopališča, n. pr. v Badgastein in Hofgastein, ko je vendar domača topliška zdravilna voda sigurno bolj učinkovita od gasteinskih vrelec! In kako lepo je baš kadar v cvetoči spomladi v idilični dolini ob Krki in plavkastozeleni Sušici! Kdaj bo prenehali oni bedasti predsodek, vsled katerega sedaj pitamo inozemca, mesto da bi upoštevali lastne dobrine! In gotovo zavzemajo Dolenjske Toplice častno mesto med prednostmi, od samega Boga podarjenimi zemlji slovenski! —K.—

Št. Jernej na Dolenjskem

Občni zbor Konzumnega društva se vrši prihodnjo nedeljo po litanih v Društveni dvorani. Velik sejm obeta biti prih. ponedeljek, dne 27. maja. Opozarjamo kupce in prodajalce. Konj se nataknil na kol. V soboto, dne 18. maja se je pasla na grobeljski gmajni živina in konji. Konj posestnika Gregorčiča pa je začel skakati čez plotove. Ker ni skočil zadosti visoko, se je nataknil na kol, ki je bil na vrhu še prišpičen. Rešiti ga ni bilo več mogoče. Vreden je bil 3500 Din.

Metlika

Sejem, ki se je vršil pretekli torek po Binkošti, je bil srednje obiskan. Domačinov je zelo manjkalo. Vidi se veliko pomanjkanje denarja. Največ krivde je v tem, ker je še zelo malo vinogradnikov prodalo svoj vinski pridelek. Nekako umetno se drži vinska kupčija nazaj. Seveda dalmatinca izvira po mestih kar v potokih. Tudi pri nas bi se vino cenejšje dobilo, pa ga ne znamo toliko pridelati. Le živinski sejem je bil živahen in mnogo blaga je šlo po vlaku, mnogo peš v Zagreb, Sušak, Karlovac in po domačem kraju za plemo, drugam v mesnice.

Cepljenje koz se je vršilo v našem sodnem okraju od 6. t. m. naprej in je sedaj že vse lepo urejeno in končano.

Ježica pri Ljubljani

Težka nesreča bi se skoraj pripetila te dni pri nas. Neki kolesar je z veliko naglico zavozil pri savskem mostu v občestni kamen, da je v loku odletel čez ograjo pod breg, kjer je ostal nepoškodovan. Popolnoma razbito kolo je vrgel v — Savo. Novi moški cerkveni pevski zbor je nastopil na praznik na našem koru. Pri sveti maši ob 9 in popoldan so bili ljudje naravnost očarani ter so se divili in z užitkom sledili močenoštnim krasnim glasov, ki so s finostjo prednašali lepe skladbe. Farani smo hvaležni gg. D. Cerarju in župniku Fr. Koširju, da imamo po njihovi zaslugi zbor, za katerega bi nas zavidalo marsikako manjše mesto. Ježica prednjači v vsakem oziru med podeželskimi občinami.

Moste pri Ljubljani

Na Planjuri. V dobrem letu je nastala za Mladinski dom, tam na robu Kodeljevega, velika naselbina. 23 lesenih barak že stoji tam in stavijo se še nove in zdaj je začela celo ljubljanska občina prevažati barake, ki so v mestu v napotje in jih postavljajo na robovih Planjuri. Zdi se, kakor da bi bilo mesto končno srečno iztaknilo kraj, kamor bo preneslo vse odvišne barake in z njimi pa tudi njihove stanovalce. Tako bo naša občina polagoma dobila vse brezdomce iz mesta, nekatere iz lastnega »agiba, a druge po skrbljivosti magistrata. Izmed naseljenecv so morda tri družine iz domače občine, drugo je vse iz mesta. Doselej je bil običaj in postava, da je vsak, ki si je hotel postaviti svoj dom, predložil načrte in je prošil za slavnostno dovoljenje, a zdaj se gre preko vseh takih predpisov. Tudi mestni magistrat se je pogodil samo z lastnikom zemljišča a z oblastjo, ki izdaja na tih tleh stavbna dovoljenja, se ni, ko je začel graditi barake. Če naj pri tem ostane, potem tudi naša občina po tisti poti pride z barakami na pomerji mestne občine in postavi tam za svoje brezdomce nekaj stanovališč.

Vsekakor je pa samolastno naseljevanje brezdomcev v občini resno vprašanje za nas vse skupaj. Tu na periferiji se bodo izcimile posebne razmere, ki bodo občini v veliko zadržgo. Mesto se s smotnim izseljevanjem brezdomcev razbremenjuje, zato se pa bodo kopicila bremena naši občini. Zato, pozor!

V domovinski zvezo so bili sprejeti: Alojzij Jarc, kurjač na Selu z ženo in nedoletni otrok; Vericačnik Ferdinand, delavec, z ženo; Zajc Franc, zidar iz Udmata, z ženo in nedol. hčerko; Neža Si-

jard iz Sela; Zemljič Franc, žel. vpokojenec iz Sela, z ženo in nedol. otroci; Karol Kovačič, delavec iz Udmata z ženo.

Šoštanj

Priprave za veliko gasilsko slavnost, ki se vrši ob priliki 50 letnice obstoja mestnega gasilnega društva in blagoslovitve prapora gasilnega društva tovarne Voschnag 28. in 29. junija, so v živahnem teku. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem polovično vožnjo. Brez dvoma bo ta prireditve ena najlepših v letošnjem letu. Opozarjamo zlasti na veliko ljudsko igro »Graničarje«, za katero vlada že sedaj veliko zanimanje. Natančen spored prireditve bomo poročali.

Junjski potnik je brez dvoma Šoštanjčan Leskošek, ki se je napotil s dolnom v Črno morje. Pogumen mož se počuti prav dobro in je sedaj že blizu Zemuna. Spremlja ga njegova žena, ki namerava v Osijek, a mož hiti dalje — na cilj.

»Slomskov dom«. Delo v tej lepi stavbi bo kmalu končano. Te dni bo tudi okolica doma dobila drugo lice. Preostaja še samo oder v dvorani. Sigurno pa je, da bo slovesna otvoritev še letos.

Živahnost na odru. Kakor zgleđa, bomo imeli ta in prihodnji mesec precej gledaliških predstav. Orel uprizori kmalu veseligr »Kaznovana nemurnost« in »Čarodejna brivnica«. Pomočniki odsele Obrtnega društva pripravljajo v režiji g. Vrešaja »Domnac«. Gasilno društvo pa uprizori, kakor poročamo na drugem mestu, »Graničarje«.

Ptuj

Literarni večer Ljudske knjižnice ptujske narodne čitalnice se vrši v Narodnem domu v Ptuj dne 25. maja 1929 ob 8 zvečer s sledečim sporedom: 1. Na prelomu, predavanje, govori knjižničar Ljudske knjižnice Mihael Plevnik. 2. Mihael Plevnik: Lada. Recitira France Vičar. 3. Igor Blumenau: Kotljoni so na mizi. Recitira Albin Podjavoršek. 4. Mihael Plevnik: November. Recitira France Vičar. 5. Alojzij Remec: Zadnji muzikant. Velikonočna zgodba. Bere Albin Podjavoršek. 6. Mihael Plevnik: Črni vran z mrtvaško glavo. Bere France Vičar. 7. Igor Blumenau: Mašina. Recitira France Vičar. 8. Albin Podjavoršek: Tisti, ki pride. Črtica iz zbirke »Ptujске povesti«. Bere Albin Podjavoršek. — Čisti prebitek namenjen za nabavo novih knjig!

Glasbena matica v Ptuj. Konc. mojster prof. Č. Sedlbauer priredi v petek, dne 24. t. m., ob 20. uri v dvorani Glasb. matice »Sonatni čelo-večer«. Spored: Risto Savin: Sonata c moll; Jos. B. Foerster: Sonata f moll; Rih. Strauss: Sonata Fdur. Pri klavirju gđ. prof. Anka Stöhr. — Ravnateljstvo.

Trbovlje

Komunistični letaki so bili trošeni od torka na sredo po noči po Trbovljah in Hrastniku. V Trbovljah so jih slučajno našli pazljivi železniški uradniki cel kup skupaj. Konfiscirala jih je žandarmerija, medtem ko so se v Hrastniku razširili po dolini. Ko bi donasalec letakov vedeli, koliko take komunistične propagande delavstvu v Trbovljah, ki je itak razprostrjeno, škoduje, bi v bodoče enako propagando opustili.

Nerednosti v delavski kuhinji. Imamo zopet kuhinji delavstva pri podjetju Dukič na Doberni. Kuhinji delavstva pri podjetju Dukič n Doberni.

To početje je že pred leti zasledoval občinski redar g. Kašman. Imel je razne podatke, ki so obremenjevali nekatere, ni mu pa čas dopuščal, da bi zadevo zasledoval. Vzeli so sedaj to zadevo orožniki in ugotovili nepravilnosti, ki bodo gotovo razmere v kuhinji močno spremenile. Ugotovili so, da je kuhinja dobivala čivila mnogo ceneje, kakor so jih pa plačevali delavci. Če se pomisli, da se nabavljajo velike množine potrebščin n. pr. klobasice po več tisoč kilogramov, gredo vsote na visoko. Čela afera je oddana okrajnemu glavarstvu in sodniji. Prijavljeni je več oseb.

Sport

Nogometni turnir za JNS 26. t. m. Sodelujejo Primorje, Ilirija, Hermes, Slovan. Igra se za pokal LNP. V korist JNS-a izvede podsavez v nedeljo, 26. t. m. popoldne na sportnem prostoru SK Ilirije nogometni turnir, ki se ga udeležijo štirje naši najboljši klubi: Primorje, Ilirija, Hermes in Slovan. LNP je razpisal za ta turnir poseben srebrn pokal, ki preide v trajno last zmagovalca. Na včerajšnji seji poslovnega odbora LNP so bile izrečane tekme v naslednji razvrstitvi: ob 16 Ilirija:Slovan, ob 17 Primorje:Hermes, ob 18 finale med zmagovalcema. Vsaka tekma traja 45 minut, ob neodločenem izidu se bo žrebalo; edino ako bi ostal finale neodločen, se igra podaljša za dvakrat 10 minut. V nedeljo se vrši razen tega vrsta prvenstvenih tekem, med katerimi je najvažnejša tekma Svoboda: Krakovo. Razvrstitev teh tekem je naslednja: Ilirische Ilirije: ob 8.30 Grafika:Natakar, ob 10.30 Ilirija jun.:Jadran jun., ob 15.30 Krakovo rez.:Svoboda rez., ob 17 Krakovo:Svoboda.

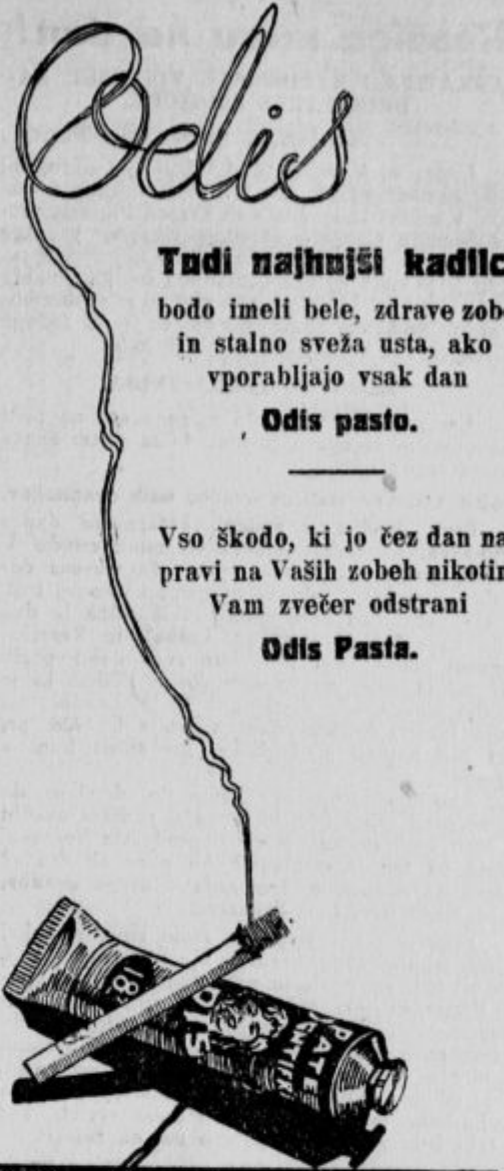
Sport kot gospodarski činitelj. Sport današnjih dni je postal velik gospodarski činitelj. Pojdi po ulicah večjih mest, ogleduj si trgovine, in presenečen boš sprito velike množice sportnih predmetov. Od potovalne sandale do drsalke, od kopalnih hlač do avtomobila, vse je zbrano. Ogromen kupčijski promet se vrši danes v sportnih predmetih in v pomožnih industrijah, stotisočih delavcev in nastavljenecv živijo od sporta. Pa je vse to šele v početkih, vsaj pri nas.

Službeno iz LNP. — Seja kazenskega odbora bo danes v petek ob 18.30 na verandi kavarne »Evropa«. — Prihodnja seja upravnega odbora bo istotako danes ob 20.30 v kavarni »Emona« I. nad. Tajnik I.

SK Ilirija (iz tajništva). Danes zvečer se vrši ob pol 9 v damskem salonu kavarne Emona sestanek plenarnega odbora in odbora za slavnostno otvoritev kopališča. Radi izredne važnosti sestanka se naprošajo vsi gg. odborniki, da se sestanka sigurno in točno udeležijo. — Tajnik.

SK Mura:SK Ilirija. V nedeljo, 26. t. m. se odigra v Ljubljani prva letošnja hazenska tekma. Kot prva protivnika bomo imeli priliko gledati odlično družino Mure in novo pomlajeno družino Ilirije. Družina Mure, ki nastopi v svoji običajni postavi z internacionalno Cimpermanovo v голу, nam je znana že iz prejšnjih sezon. Njen dobri sloves, ki ga uživa v našem hazenskem sportu, nam daje jamstvo, da bomo gledali prvovrstno sportno prireditev. Pomlajena družina Ilirije se bo v tej tekmi prvič predstavila ljubljanski sportni publiki. Upamo, da se bo, zvesta tradiciji svojega kluba, znala častno in uspešno boriti za belo zelene barve. Tekma se vrši popoldne na prostoru Ilirije. V predigri nastopi nogometno moštvo Ilirije proti Slovanu.

Uruguay priredi prvo svetovno nogometno prvenstvo. Prireditveni odbor kongresa Fife v Barceloni je veliko naredil. K otvoritveni svečanosti je prišel kot zastopnik kralja general Barrera. Na pozdravne govore je odgovarjal Rimet, predsednik Fife. Spominjali so se tudi umrlega bivšega poseledečega predsednika Blaschke-ja. Obolenemu Hugu Meislu so poslali pozdravno brzojavko. Na

Odol

Tudi najhujši kadičci
bodo imeli bele, zdrave zobe
in stalno sveža usta, ako
vporabljajo vsak dan
Odol pasto.

Vso škodo, ki jo čez dan napravi na Vaših zobeh nikotin, Vam zvečer odstrani
Odol Pasta.

MEDITA-1839

novo so sprejeli v zvezo Japonsko, Mehiko, Palestino, Islandijo, Kubo in Surinam (holandska kolonija v Južni Ameriki). V soboto so rešili vprašanje prvega svetovnega nogometnega prvenstva. Ne bodo igrali po conah (pasovih), temveč po takozvanem pokalnem sistemu, kot se je to vršilo v Amsterdamu. Deset odstotkov od skupnih dohodkov dobi Fifa; dežela pa, ki tekme priredi, se zaveže, da nosi stroške tekmujočih moštev. Če pa še kaj preostane, se ostanek porazdeli med udeležence. Prišlo je na vrsto vprašanje, kjer naj se vršijo prve prvenstvene tekme. Ogrska, Švedska, Holandska, Italija in Španija so umaknile svojo prošnjo, in so izvedbo konkurence poverili Uruguayu. Uruguayski zastopniki so izjavili, da bo njih zveza priredila veliki turnir med 16. jul. in 15. avg. l. 1930. — V prihodnjem letu se bo kongres vršil v Budimpešti.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

23. maja, četrtek: Ob 15. »Modri osliček Miško.« Mladinska predstava pri izredno znižanih cenah. Izven.
24. maja, petek: Zaprto.
25. maja, sobota: »Dobri vojak Švejk« Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
26. maja, nedelja: »Theodor & Comp.« Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

- Četrtek, 23. maja ob 20. uri: »Proces Mary Dugan.« Ab. K. Kuponi.
- Petek, 24. maja ob 20. uri: »Hasanaginica«. Prireditve Ljudskega odra.
- Sobota, 25. maja ob 20. uri: »Oča Boštjan.« Ab. A. Premijera.

CELJSKO GLEDALIŠČE

26. maja, nedelja: Ob 16: »Grof Luksemburški.« — Ob 20: »Poljska kri.« Gostovanje Mariborčanov.

Prireditve in društvene vesti

Saint-Saens, Le Carneval des Animaux (živalski karneval) je duhovita in dovpijna suita velikega francoskega skladatelja, ki podaja karakteristiko posameznih živali v vzorni obliki in instrumentaciji. Obsega 14 delov, katerih vsaki je posvečen posebni živali. Zlobno prištevava avtor k živalim med drugimi tudi pianiste, češ, da so dnevne študije in vaje na klavirju že naravnost »nečloveške« za sosedo. V tej suiti nahajamo tudi svetovnoslavno skladbo »Le Cygne« (labud), na katero je pisalaka Ana Pavlova kreirala svoj sloviti ples »Umirajoči labud«. Suita se bo izvajala na koncertu Orkestralnega društva 29. t. m. (v sredo) v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matični knjižarni.

Češkoslovaški pevci v Ljubljani. V soboto, dne 1. junija 1929, koncertira v Ljubljani mešani zbor pevskega društva Hlahol v Pragi, Kr. Vinohrady. Za praškim Hlaholom je Vinohradsky Hlahol najboljšo češko pevsko družino, ki se je posebno v zadnjih letih v umetniškem oziru zelo visoko povzpelo. Češki pevci koncertirajo po Jugoslaviji od 20. maja dalje in je njihov ljubljanski koncert poslednji koncert v naši državi. Med drugim obiščejo tudi Bled. Natančnejši program objavimo.

Darovi

Za pogorelce v Kočevski Reki in Gatinj je darovala trdnja Remžgar in Smernkolj v Ljubljani znesek po 100 Din potom Stolne Vincencijeve konference, ki je darovala za Kočevsko Reko 250 dinarjev.

Poizvedovanja

Izgubila se je 20. maja zlata zapostnica (verzica) v Ljubljani ali v vlaku. Najditelja prosim, da naznani na naslov: Helena Kovačič, Jesenice-Fužine.

Resnica mora na dan!

MUSKATELEC MARIBORSKE VINARSKE ZADRUŽE PRED SODISCEM.

Maribor, 23. maja. (Tel. »Slov.«)

Danes se je vršilo pred tukajšnjim okrožnim sodiščem nadaljevanje dne 17. maja prekinjene razprave v zadevi tožbe Milke in Franca Pihlerja proti odborniku tukajšnje osrednje vinarke zadrage radi domnevanega ponarejanja muskatelca. Razprava, ki jo je vodil zadnjič odklonjeni sodnik Stukelj, je trajala do pol 16. Najprvo je govoril svoj obrambni govor ravnatelj Frane Hrastelj, ki zadnjič pri razpravi ni bil navzoč. Izvajal je to-le:

ZAGOVOR G. HRATELJA.

Ker mi zadnjič ni bilo mogoče osebno priti k razpravi in zagovoru, prošim, da se smem danes osebno zagovarjati.

Dvojna, bistveno različna ovadba istih ovaditeljev.

Prva ovadba o zadevi, katere se danes obravnava, ni vedela ničesar o moji krivdi. V dotični ovadbi, ki je bila podana že meseca decembra preteklega leta, se nasprotno izrecno trdi, da sta vedela za ponarejanje muskatelca le dva člana načelstva in sicer gg. Lorbek in Rezman. Koncem aprila tega leta šele sem dobil poziv tudi jaz in sicer na ovadbo gospe Pihler, ki je ovadbo podala šele aprila t. l. V tej ovadbi trdi gospa Pihler, da sem meseca junija l. 1928. pri neki seji naročil g. Lorbeku, naj spirit kupi v Zagrebu.

Ako povdarimo že samo to dejstvo, da imamo pred seboj dve, bistveno si različni ovadbi od istih oseb podani, moramo predvsem vprašati, katera od teh je resnična? Ali prva ali druga? Trdim, da nobena in kar zadeva druge ovadbe, ki se mene tiče, tudi dokazem.

Predvsem naj navedem svoje mnenje, zakaj se me je naknadno ovadilo. Meseca marca t. l. sem bil tudi jaz poklican na sodnjo v zadevi contra Pihler in sem seveda moral izpovedati resnico, kar je bilo za gospo Pihler obtežljivo. Aprila meseca pa je bila zato podana ovadba proti meni. Da bi bila podana zato, kakor se me je opozorilo, da bi mi ne imeli v tej razpravi nobene priče za gg. Lorbeka in Rezmara, ne morem verjeti, ker bi taki triki pri sodnji gotovo nič ne zalegli.

»Dokazovanje« gospe Pihler zoper Hrastelja.

Gospa Pihler je v ovadbi in pri zadnji razpravi trdila, da sem jaz naročil g. Lorbeku pri neki seji meseca junija preteklega leta, da naj spirit kupi v Zagrebu. Ker sama nikdar ni bila pri sejah navzoča, je morala zato predložiti dokaze. Trdila je, da je to brala v zapisniku seje in da se to mora v zapisniku nahajati. Na to njeno trditve ste pregledali zapisnik in ste doznali, da smo imeli v mesecu juniju tri seje in da pri nobeni nisem tega govoril in tudi ni pri nobeni seji kaj takega zabeleženo. Ko je gospa videla, da v sejmih zapisnikih meseca junija tega ni, kar je trdila, je dostavila, da je bilo to pri sejah meseca maja 1928. Iz zapisnika sej ste doznali, da meseca maja 1928 nismo imeli nobene seje. Na novo sumnja, da je list iztrgan iz zapisnika ali da je ves zapisnik na novo prepisan, ste se takoj prepirali, da tudi ni res in da je knjiga popolnoma v redu in da v knjigi nahajajo originalni podpisi gospoda Pihlerja, torej je izključeno, da bi se zapisnik ponaredil.

Hrastelj toži gospo Pihler radi ovadbe.

Pri tej razpravi dejansko nimam jaz nikake druge priče zase kakor samo zapisnik sej. Da bi pa mogel gospe Pihler dati priliko, da pride z drugimi dokazi, ko se ji je to ponesrečilo, pa posebno se zato, da bodo mogli ostali člani načelstva nastopiti res kot priča, sem osebno vložil tožbo zoper gospo Pihler in se razprava vrši dne 28. t. m. Ako gospod sodnik, smatrate, da je kljub dosedanemu ponesrečenemu dokazu gospe Pihler proti meni, potreba še več dokazov za mojo nekrivdo, prošim, da se počaka na to razpravo in pri tej se naj pod prisego zasliši moje priče, ostale člani načelstva.

Kvalifikacija gospe Pihler.

Že pričevanje gospe Pihler pri zadnji razpravi proti meni jasno kaže, da njene izpovedi niso zanesljive. Pa so še drugi momenti, ki jih je treba omeniti, da se pokaže popolna kvalifikacija priče gospe Pihler. Vseled njene tožbe zoper gg. Tirša in Rezmara sta bila ta dva prisiljena, da sta nastopila dokaz resnice o nerednosti njenega poslovanja. Kolikor je mogel g. Tirš v kratkem času najti za razpravo materialja, ga je takoj predložil. Pri natančnejši reviziji so se ugotovile nove stvari, ki so že izročene drž. pravništvu. Nekatere točke pa je gospa Pihler že priznala: Da je vino jemala in pošiljala v Ljubljano, da je podpis na pobotnicah ponaredila itd. V novem dokaznem materialju pa se med drugim nahaja tudi originalno pismo gospe Pihler, ki ga je pisala neki osebi v Zagreb, katere bi naj bila priča za njo. To pismo je toliko značilno za kvalifikacijo priče gospe Pihler, da ga tu dobesedno preberem: »Cenjena gospica! Dovolite, da vam sporočam par vrstic, kar upam, da mi ne boste šteli v zlo. Bilo je lanske leto, ko ste enkrat vložili za vso prijateljico pri posojilnici Krekovi 1000 Din. Ker sem istočasno vodila dve blaginji, mi je zmanjkalo v blaginji 1000 Din. Ne vem še danes, kako. Ker mi pa blaginji so morale biti vsaki dan pravilne, sem ta primanjkljaj morala sama kriti. Ker pa lastnega denarja nisem imela, sem si pomagala, da sem od gđe. Sajdelge dvignila 1000 Din in sicer samo na papirju. V glavno knjigo pa nisem nič vpisala, kakor tudi v njeni hranilnici knjižici ni bilo nič zabeleženo. Mojemu možu si nisem upala povedati, da mi je zmanjkalo 1000 Din, pa sem si iz zadrage pomagala na ta način, da sem mu rekla, da ste vi njena prijateljica in da ste nujno za kratko dobo rabili in potem vrnili. Povedala sem, da je izvršilo brez knjižice in da ste mi to vrtili. Znesek pa je bil potem zopet vrnjen decembra 1927. Ko se je pri vpisovanju obrest' storila pomota, kar mi je potem to knjigo prinesla naša Lenka, sem ji za 20 Din več vpisala, kar sem storila to v naglici. — Zato vas lepo prošim, če bi bili tako prijazni, če bi vas kdo slučajno vprašal, če je res, da ste dvignili, vas prošim, da rečete, da je res in da ste znesek vrnili koncem decembra. Stvar se je zgodila samo na papirju nič drugega. Mislim da me razumete. Ako ne, vam pa še ustmeno pojasnim, ker koncem januarja ali februarja pridem za en dan v Zagreb. Kdaj pridem, vas pa obvestim, ako smem. — V nadi, da ne boste hudi na mene in prošim, da ničomu ne omenite in stvar naj ostane med nami. Za storjeno uslugo se vam izkažem hvaležno in vam pošljem ko pridem tja oz. kupim kar v Zagrebu nekaj nogavic in robcev, ker imate vedno skrbeti za revne dijakke katere podpirate tudi v Zagrebu.« Na to pismo je gđe. J. J. v Zagrebu odgovorila, da nikdar ni dvignila in da te laži ne bo podpisala, zato je poslala na uporabo tudi originalno pismo gospe Pihler. — To pismo najbolj kvalificira gospo Pihler kot pričo, koliko je dati na njeno pričevanje.

Hrastelj spodbija pričevanje gospoda Pihlerja.

Iz vsebine zapisnikov sej meseca junija 1928 je razvidno, da je med Pihlerjem in ostalimi člani načelstva postalo napeto razmerje. Začel se je omejevali absolutizem gospoda Pihlerja v zadrugi in sicer v seji dne 3. junija glede samolastnega nakupovanja vina in izplačevanja potnih stroškov. Pri drugi seji, 9. junija 1928, pri kateri g. Pihler ni bil navzoč, glede poslovnih knjig, ki jih odbor ni imel na vpogled. Pri tretji seji dne 23. junija 1928 pa je prišlo do prelomitve med Pihlerjem in odborom. Na teh borbenih sejah se ni govorilo o kakem muskatelcu, kaj še le, da bi jaz g. Lorbeku naročil, kje naj kupuje spirit.

Da je odbor odločil nastopiti proti g. Pihlerju, je vzrok ta, da bi se preprečilo njemu napraviti z vinarstvo zadrugo isto, kar je svoj čas naredil s Krekovo posojilnico. Da je g. Pihler hotel biti absoluten gospodar v vinarški zadrugi, je dokaz to, da ga je gospa nazivala ravnatelj in da je načel sam sondirati teren za to imenovanje pri meni in g. Tiršu. Priznal sem, da bo moralo podjetje v svojem razvoju do tega priti, da pa naj še počaka. Pustili smo mu, da je v vinarški zadrugi bil popolen gospodar in to je bila naša krivda, da nismo njegovega vpliva že preje omejili. Ko smo videli, da bi znal to zadrugo spraviti v solventne težkoče, smo začeli to njegovo absolutistično gospodarstvo omejevali. Kljub temu pa nismo imeli niti najmanjšega suma, da bi se gospodovalo v pisarni po gospe ali v kleti po nem nerealno. Ako bi to sumnje imeli, bi se gospe ne zahvaljevali ob slovesu in bi tudi njega ne izpraševali za vzroke, zakaj gre. Njivo poslovanje je zahteval pri svojem prihodu revizijo in s tem so prišle Pihlerjeve nerednosti na dan.

Pihler je še enkrat poskusil, da bi zrinil iz zadrage gg. Lorbeka in Rezmara in je v njegovem imenu stavil dr. Klemenčič predlog, da se gospod Pihler takoj pobota, ako gresta iz zadrage omenjena dva gospoda, ker z njima ni mogoče delati. To sem sicer javil gospodom, ali o tem ima odločiti samo občni zbor, zato je tak poskus propadel.

Pihler je sedaj otvoril zoper zadrugo boj, o katerem mi je sam napovedoval, da jo hoče uničiti. Prvi poskus se mu je ponesrečil. Hodil je namreč do naših odjemalcev in jih odvrčal od nas. Ker v tem ni imel uspeha, smo ga pustili.

Pihlerjevi muštri.

Zamislil si je sedaj drug napad, da bi uničil zadrugo. Predložil je v analizo razne vzorce vina kot da so vzorci vina vinarke zadrage. Te vzorce je g. Pihler nakupil po gostilnah in jih v svojih steklenih nesel domov ali v pisarno, od tam pa na preizkuševališče. Ker je istočasno imel priliko vzeti ali vsaj dobiti vzorec iz naše kleti in iz našega sode, ko je celo vedel, v katerem sodu da je muskatelc, se nam čudno zdi, da se te možnosti ni poslužil. Niti ni od naših odjemalcev-gostilničarjev vzel vzorcev iz sodov, ampak si jih je kupil od natakarc in dal naliti v steklenice, katere je seboj prinesel. Ker smo mi imeli muskatelc v enem sodu, ni mogoče, da bi istega vina bile tako različne analize, kakor so sedaj predložene.

Podrobnejše morejo o tem poročati gg. odvetniki, ki imajo izvedeniška mnenja na razpolago.

Gospod sodnik, svet se si svoje nekrivde, kakor tudi nekrivde svojih tovarišev in zadrage v celoti. Upam, da sem navedel dovolj dokazov, poudaril dovolj momentov, ki kažejo, da sta obe ovadbi le akt maščevanja obeh Pihlerjev proti zadrugi in posameznim članom načelstva.

PRICE.

Nato se je pričelo zasliševanje prič. Kot prva se je zaslislala ga. Klemenčičeva, soproga dr. Klemenčiča, zastopnika Franca Pihlerja. Izpovedala je, da je bila približno 20. novembra 1928 v gostilni Reibenschub na Pobrežju, kjer je bila nekaj muskatelca, ki ga je tudi zvela s seboj domov. Na podlagi tega vzorca sta podala svoja strokovna mnenja ing. Mohorčič in dr. Kacafura. Priča Ana Knaus, ki je bila poleg, pravi, da ji je muskatelc ugajal, da pa ne ve ničesar povedati, kaj se je glede tega muskatelca godilo, in tudi sicer ne ve ničesar podrobnega.

Zaslišan je bil tudi tukajšnji trgovec s spiritozami Jakob Perhave, od katerega naj bi bila zadruga kupila spirit. Izpovedal je v vsem poudarkom, da ni imel doslej z omenjeno zadrugo sploh nobenega poslovnega stika. Hlapec Kovačič, uslužben pri vinarški zadrugi, ve izpovedati to-le: »Po spirit me je napodil tožitelj Franc Pihler. Spirit sem spravil v neko skladišče pri Zagrebu, kjer se nahajajo prazni sodi. Nato pa sem spravil omenjeni spirit na dom Lorbeka v Melju. (S tem so se preprečili poskusi Pihlerja za ... vina). Denar za to sem prejel od tožiteljice ge. Pihlerjeve.«

STROKOVNA MNENJA.

Nato sta se prečitati strokovni mnenji ing. Turka in dr. Scheuchenbauerja. Ti dve strokovni mnenji ugotavljata, da je bilo vino pristno, kakor izkazujejo vsa predložena mnenja. Nekatere razlike v mnenjih strokovnjakov se tičejo samo analitičnih podatkov, kar dokazuje, da so bili predloženi v preskušnjo različni vzorci, dočim je zadruga imela enoten tip muskatelca v enem sodu, kar so izpovedale vse priče, ki so bile v tem oziru zaslišane.

Prinašamo mnenje ing. Turka:

Strokovno mnenje ing. Turka.

Mnenje izvedence ing. chem. Turka Jakoba, direktorja kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani, v kazenski stvari radi prestopka po § 11. zakona o živilih zoper odbornike Osrednje štajerske vinarke zadrage v Mariboru.

Z ozirom na štiri stavljenja vprašanja izvaja izvedenec ing. chem. Jakob Turk, direktor kmetijske in kontrolne postaje v Ljubljani:

Ad 1. More izjaviti podpisani izvedenec brez nadaljnega, da sta bila Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru ter izvedenec dr. Cazafula na podlagi rezultatov, ki sta jih dosegla s subjektivnimi metodami svojih preiskav, v polnem pravu izreči o preiskanim muskatelcu mnenje, kakršno sta podala, t. j., da gre za krivo označeno in ponarejeno vino. Toda vonj in okus, ki nanj naslajnata Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru ter dr. Cazafula svoje mnenje o preiskanim muskatelcu, sta prav subjektivno merilo za presojo pristnosti aromatičnih vi.; eksaktnega eksperimenta, ki naj bi objektivno potrdil njihovo domnevo, t. j., da je preiskanim muskatelcu v resnici dodana neka tuja snov, pa nista izvedla ne eden ne drugi. Kar je objektivni rezultat, ki jih podavata preiskovalni svedoči Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru in izvedenec dr. Cazafula, ne vzbujajo nikakega suma. Tudi dejstvo, da je našel dr. Cazafula v preiskanim muskatelcu malo sladkorja, ne pove nič, ker morejo vsebovati muskatelci iz mariborske okolice izpod 1 gram sladkorja v 1 litru, dočim ga je našel dr. Cazafula celih 9 gramov v predmetnem muskatelcu.

Ad 2. ne more podpisani izvedenec potrditi, da bi bila bezg odnosno bezgov cvet in spirit pravi

sredstvi za ponarejanja muskatelca. Je pač mogoče, da se bezgov cvet dodava sem ter tja vinu kot aromatično sredstvo. Toda vedeti je treba, da ima bezg sila močan in predoren vonj, ki ga je težko zatajiti in zamenjati s pravim muskatnim vonjem. Zato se lahko reče, da bi zagrešil prav okorno, lahkomišno in nestrokovnjoško potvorbo vina, kdor bi dodaval bezgov alkoholni ekstrakt vinu tako izvrstne kakovosti, kakor so predmetna vina, ki izkazujejo 12 do 13.5 vol. odstotkov alkohola in se jim absolutno ne more dokazati, da so bila alkoholizirana, ker bi s takim ravnanjem pokvaril dobroto vina.

Ad 3. Treba je tudi primerjati analitične rezultate preiskanih odpletkov muskatelca. Iz razpredelbe sledi, da med analitičnimi rezultati, ki jih podajata preiskovalni svedoči Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru in dr. Cazafula, ni bistvenih razlik, četudi se malce odmišajo drugi od drugega. Vse drugače je stvar z muskatelcem, ki ga je preiskala Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani. Ta izkazuje analitične date, ki se ne krijejo s prej navedenimi. Z specifična teža tega muskatelca pove, da gre za lažje vino, ki izkazuje 18.41 vol. odstot. alkohola. Razlika pa je tudi v količini ekstrakta, svobodnih kislin in izhlapljenih kislin, ki jih izkazuje znatno manj ter v količini sladkorja in glicerina, ki ju izkazuje več od gori navedenih analiz.

Sploh se more iz te sestave na prvi pogled razbrati, da vino, ki ga je preiskala Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani, ni in ne more biti istovetno (identično) z vinom, ki sta ga imela v preiskavi Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru ter izvedenec dr. Cazafula.

Za sestavo razpredelnice so bile izvedenec na razpolago v prepisu preiskovalne svedoče Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru z dne 29. novembra 1928, št. preisk. 1381, nadalje preiskovalna svedoča izvedenec dr. Cazafula z dne 14. decembra 1928 in pa preiskovalna svedoča Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani z dne 22. decembra 1928, št. analize 5422. V koliko sta prepisa prvih dveh preiskovalnih svedočb avtentična, izvedenec ne ve, pač pa more potrditi pravilnost in vernost prepisa poslednje.

Ad 4. Gre zdaj še za odgovor na vprašanje, ali je mogoče pripraviti iz muskatelca, kakršnega je imela v analizi Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani, muskatelc podobnega kemijskega sestava kot sta ga analizirala Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru in izvedenec dr. Cazafula. Odgovor je prav enostaven in se glasi, da je kaj takega prav mogoče. Treba je za to le ekstrakta s primerno višjo specifično težo od muskatelca, preiskane v Ljubljani ter s primernim vonjem in okusom, ki moreta dati pravemu muskatelcu vonj in okus, kakršna sta bila izvedeniško dognana v vinskih ogledkih, preiskanih v Mariboru. Težko pa si je misliti, da bi se s takimi manipulacijami petali vinski vsežaki, s kakršnimi morajo razpolagati vinske zadrage, ker bi na ta način kvarili dobro vino, ne da bi imeli od tega primernih koristi.

V Ljubljani, dne 20. maja 1929.

Ing. chem. J. Turk, l. r.

Dalje posnemamo iz Scheuchenbauerjevega mnenja znanokrat samo sklep, ki se glasi: »Ako se vse navedeno vpošteva, je upravičen zaključek, da s kemijsko preskušnjo ni dokazano, ali se je vino v smislu določil vinarkega zakona iz l. 1907 ponaredilo in da nadalje poskušnja (Geschmackprobe) ne zadostuje komu očitati ponarejanje vina.«

Obenem poudarjamo, da se vsa strokovna mnenja nanašajo na vzorce, ki jih je poslal izvedenec g. Pihler in da ni imel nobeden izmed dveh navedenih izvedencev na razpolago vzorec iz kletarske zadrage ali iz kleti katerekoli gostilne, ki nabavlja muskatelc od zadrage.

Zagovornik dr. Štor pravi dalje, da naj se mnenje ing. Turka in dr. Scheuchenbauerja predloži na protizjavno izvedenec Mohorčič in Kacafuri, kar pa je sodnik odklonil. Prav tako je sodnik odklonil predlog dr. Veblita, da se pregledajo isti slučaj, v katerih je bilo izvršeno strokovno mnenje izvedence ing. Mohorčiča. Na izjavo zagovornika Reismana, da je Košar kupil pri trgovcu Rau v Ormožu 60 litrov spirita, je Košarjev zagovornik dr. Štor pojasnil, da je omenjeni spirit uporabljal Košarjeva gospa, ki bolega na revmatizmu, za vroče zračne kopeli. (Smeh v razpravi.)

Nato je bil zaslišan dr. Kacafura, ki je z ozirom na bistveno različne izjave izvedencev pojasnil, da je mogla nastati razlika, ali radi pomote v analizi, kar pa ni verjetno, ali pa da so bili vzorci različni (Dr. Štor: »Kar pa je pri vinu iz ene kleti in enega sode izključeno in nemogoče.«) Sicer pa je izjavil dr. Kacafura v teku razprave, da more okus, na katerega se on sklicuje, ukantiti tudi najboljše izvedence. Na vprašanje sodnika, ali je razlika med strokovnim mnenjem, ki ga je bil podal dr. Kacafura sam, ter strokovnim mnenjem ing. Turka, pojasnil dr. Kacafura na ta način, ker ne polaga ing. Turk važnosti na moment okusa. S strokovnim mnenjem dr. Scheuchenbauerja se pa dr. Kacafura ne strinja. Sicer pa je izvedenec dr. Kacafura v teku razprave izjavil, da obstoja možnost, da izgubi muskatelc v teku dolge dobe svoj značilni okus, če leži delj časa v pokvarjenem sodu. Glede preskušnje tekočine izpove, da jo je prejel od dr. Klemenčiča, ki mu je telefonično pojsnil, da gre za ponarejen muskatelc pri neki tukajšnji klerikalni zadrugi.

V nadaljnjem poteku razprave je sodnik odklonil vprašanje zagovornika dr. Štora, ki je od navzočega Franca Pihlerja zahteval pojasnilo, če more on z gotovostjo trditi, da je obteženi Košar vedel za ponarejanje muskatelca v l. 1928. Radi tega je dr. Štor izjavil, da izgleda vsa stvar tako, kakor v tistem znanem slučaju, ko je jugoslovanski državljani in m-djarski špijon nastopil kot špijon te države obenem kot priča, a bi moral istočasno sam biti obtežen. Ravno tako je stvar tudi z g. Pihlerjem, ki bi moral prav za prav edini sedeti na obtožni klopi, pa nastopa kot glavna priča.

Zelo zabaven je bil moment, ko je izvedenec Kacafura vprašal sodnika, kako je z zadevo izvedenec, ki da se boja izplačuje v polovičnem znesku. Značilna je tudi izpoved priče g. Hönigmann, ki je izpovedal, da je bil okus muskatelca, ki ga je on dobival od zadrage, pristen in da so ga gostje zelo hvallili ter da si je celo sam izvedenec Kacafura večkrat težil željo pri njem in da ga je izvedenec Kacafura sam pil in da mu je pijača ugajala. (Smeh.)

PREDLOGI ZAGOVORNIKOV.

Nato pa je v imenu zagovornikov dr. Bučarja, dr. Štora in v svojem imenu dr. Veblita stavil te-le predloge:

1. Da se zaslišijo še nekatere priče, ki niso bile poklicane k tej razpravi, dasi so bile prijavljene, in sicer ga. Jančarjeva, poslovdja Snoj in pa voznik Geršak. Razen tega naj se zasliši priča ga. Jančar, kletarski nadzornik Puklavac in višji mestni zdravnik dr. Alfonz Wankmüller.

2. Da se vrši poskušnja potom izvedencev, ali je mogoče ponarediti muskatelc s pomočjo alkohola in bezga na ta način, da bi v tem slučaju izkazala analiza take rezultate, kakor jih izkazuje predloženo strokovno mnenje.

3. Da se razprava preloži vse dotlej, dokler teče sodno postopanje proti tožiteljici Milki in Francu Pihlerju.

SODBA.

Te predloge je sodnik odklonil. Nato je izrekel to-le razsodbo: Kaznujejo se: obteženi Gerliš na 600 Din, Kovačič na 300 Din, Resman na 300 Din, Hrastelj na 1500 Din, Lorbek na 2000 Din, Košar na 3000 Din. Ignacij Tirš se oprosti obtežbe. Zagovorniki obtežencev so prijavili proti razsodbi ničnostno pritožbo.

Radio

RADIO V ROMUNSKI VLAKIH

Ravnateljstvo romunskih državnih železnice namerava uvesti v vseh osebnih vlakih radijsko napeljavo.

PROSPEH AMERIŠKEGA RADIJSKEGA EKSPORTA.

S silno naglico je radio z malimi izjemami osvojilo vse zemlje sveta in trenutno je po ameriških poročilih 20 milijonov sprejemnih aparatov na zemlji v uporabi. Koliko jih je v vsaki državi posebej, se da oceniti le približno. Po različnih ameriških državah so te cenitve zelo različne. Tako trdijo eni za državo Newyork, da ima 12—15 milijonov aparatov, drugi, da jih ima le 9 milijonov. Zadnje število utegne biti pravilnejše. Veliko zanimanje, ki ga imajo Zdržene države pri inozemski radijski trgovini, se najjasneje pokazuje v eksportnih številkah. Tekom preteklih 7 let se je izvozilo za več nego 50 milijonov dolarjev radijskih aparatov. Letne eksportne številke se vrhu tega stalno večajo. Dočim ni eksport l. 1926 znašal še 9 milijonov dolarjev, je l. 1928 še precej prekorčil vsoto 12 milijonov.

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 24. maja: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18. Iz veroslovja, vseuč. prof. dr. Ehrlich. — 18.30 O gospodinjstvu, gđe. C. Krekova. — 19. Francoščina, dr. Leben. — 19.30 Iz glasbenega sveta, dr. Vurnik. — 20. Večer hrvatske glasbe, izvaja Radio-orkester. Vmesne speve poje ga. Mila Wohinz (Zajčeve skladbe: Vir, Lastovica, Ostavljena, Ljubica, Noč je tiha, Zibka, pri klavirju prof. g. Pavčič) in Slov. akad. oktet (Nevak: Sanak spava, Zajc: U boj, Klaič: Svržanje, Mihanović: Na Adriju). — 22. Casovna napoved in poročila.

Sobota, 25. maja: 12.30 Reproducira glasba. — 13.30 Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18. O športu, dr. Sarabon. — 18.30 Nemščina, ga. dr. Piskernik. — 19. Zdravilišča in letovišča Slovenije. Propagandno predavanje v nemškem, slovenskem in češkem jeziku, sestavljen ravnatelj Pintar. — 19.30 Delavska ura. — 20. Prenos zvoneja iz cerkve sv. Petra. — 20.30 Prenos zagrebškega programa. — 22. Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, dne 24. maja.

Praga: 11.15 Reproducira glasba. — 12.30 Koncert. — 16.25 Koncert komorne glasbe. — 19.05 Vokalni in instrumentalni koncert slepih. — 20. Igra. — 21.30 Pesmi. — 22.25 Laska glasba. — Katovice: 17.55 Poljuden koncert iz Varšave. — 20.15 Koncert iz Poznanja. — Rim: 13.15 Trio. — 17.30 Orkestralna glasba. — 21. Poseben večer v proslavo narodnega praznika. — Berlin: 16.30 Zabavna glasba. — 20. Orkestralni koncert. — 21.40 Godalni kvartet. — Dunaj: 11. kvartet Cerd. — 16. Orkestralna glasba. — 17.20 Pesmi. — 17.40 Sonate. — 20.15 Koncert komorne glasbe. — 21.20 Balade; nato večerna orkestralna glasba. — Milan: 11.15 Reproducira glasba. — 13.35 Jazz. — 16.30 Otroško petje. — 17. Jazz. — 20.30 Simfoničen koncert. — 23. Jazz. — Budapest: 9.15 Koncert tria. — 12.05 Koncert ruskega orkestra balalajk. — 17.10 Ciganski orkester. — 19.30 Prenos iz opere. — 22.30 Koncert ciganskega orkestra.

Vera in kultura

PISATELJ, KI SE NE BOJI ZAMERE PRI ZALOŽNIKU.

Znani francoski katoliški pisatelj Paul Bourget je v zadnjem času ostro nastopil proti pariškemu založniku svojih del. Očita mu, da se je od leta 1911, ko je sklenil z njim založniško pogodbo, izneveril svojim prvotnim literarnim ciljem in začel izdajati umazane knjige. Takega nizkotnega koristilstva, pravi Paul Bourget, ne kriti s svojim imenom in hoče razdreti pogodbo. V ta namen je pripravljen voditi tudi pravdo.

TUDI V PARIZU NI VSE DOVOLJENO.

Pariz slovi po svojem »svobodnem« pojmovanju npravnih načel. Vendar tudi v Parizu ni vse dovoljeno. Tako je bilo v zadnjem času obsojenih sedem odgovornih urednikov raznih umazanih listov zaradi kršitve dobrih običajev, in sicer vsak na 300 frankov globo. Med obsojenci je tudi odgovorni urednik »Ciné-Magazine-a«, kar je posebno pomembno. Ta časopis je bil svoj čas krepko ožigosal znani pariški pater Bethléem, ki v svojem listu »Revue des Lectures« vodi oster boj proti umazanemu tisku. Odgovorni urednik »Ciné-Magazine-a« je bil vložil nato proti pater tožbo radi razžaljenja časti in zahteval 50.000 frankov odškodnine. Razprava se je že vršila in se sedaj pričakuje razsodba. V tem je bil pa tožitelj, kakor gori navedeno, pred drugim sodiščem že obsojen zaradi pregreška, ki mu ga je očital pater Bethléem.

PIJ XI. IN POLJSKA.

Državni tajnik v Vatikanu, kardinal Gasparri je dovolil rimskemu dopisniku varšavske brzojavne agencije, Leonu Chrzanoskemu, pogovor, v katerem je med drugim izjavil: »Poljska ima v Vatikanu to veliko srečo, da uživa milost in topla čustva sv. očeta, ki jo dobro pozna in hrani v svojem srcu. Sv. oče kaže živo zanimanje in očetovski skrb nasproti vašemu narodu. Maršala Pilsudskega sv. oče visoko ceni in govori o njem kakor o najvišji manifestaciji poljskega domoljuba in vere vašega naroda v svojo neodvisnost. Sv. oče ljubi poljski narod, ki je tolikokrat dokazal svojo globoko vero, iz katere je črpal svojo moč.«

PRAKTICNI SADJAR, spisal M. Humeč, Ljubljana 1923, je najbolj priljubljena knjiga v našem kmetiškem gospodarstvu. Na izredno praktičen način in na podlagi mnogoštevilnih lepih slik se tu nudi pouk v pridelovanju sadja. Knjiga se naroča v Jugoslav. knjigarni v Ljubljani in stane 80 Din.

Gospodarstvo

Občni zbor ljubljanske borze

Včeraj v četrtek popoldne se je pri obilni udeležbi članov vršil 4. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote. Zboru so prisostvovali tudi: zastopnik vel. župana vladni svetnik Kette, borzna komisarja dr. Ivan Rupnik in rav. Gregorič.

Po pozdravu navzočih je predsednik g. Ivan Jelačin ml. podal obsežno predsedstveno poročilo, iz katerega posnemamo:

Poslovanje borze se je vršilo lani normalno, njegovo težišče pa je bilo v deviznem prometu. Čeprav se je pred ustanovitvijo izražala bojazen, da ne bo dovolj prometa, se ta ni uresničila, pač pa je skoro 1 milijarda Din prometa dokaz izredne živahnosti devizne trgovine na borznem področju. Teritorij zagrebške borze ima štirikrat več prebivalstva, pa komaj trikratni promet Ljubljanske borze. Zal pa se desedaj ni mogla doseči izmenjava zaključnih borznih senzalov med našimi borzami, pač pa je dosežen tozadevni sporazum z dunajsko borzo. Efektivni promet je najšibkejši, čeprav je v Sloveniji samo vojne škode za 250 milj. Din nom., ki se nakupila potom drugih borz. Pomen ima promet v domačih delnicah. Pomisleki proti provincialnim borzom so neupravičeni, saj se je v Nemčiji izkazalo, da so ravno te borze pri velikih perturbacijah najbolj odporne. Tudi guverner in glavni ravnatelj Nar. banke sta pri svojem lanskem obisku poudarila solidnost ljubljanske borze, kar je bodrilo za nadaljnje delo. V blagu se je promet žita povečal na 10, lesa pa na 20 milj. Din, kar je pripisovati agilnemu delu strokovnih senzalov. Število pravih pri razsodišču je nazadovalo, to pa iz razloga, ker so postali trgovci pri kreditiranju opreznost, kar se vidi tudi iz manjšega števila tožb pri rednih sodiščih. Razsodniki so živahno delali, največ je za sodeloval g. Heinrich Fran (v 11 pravih). Njemu kakor tudi vodji razsodišča g. dv. svet. Dukiču ob njegovem odhodu se izreka zahvala. Tudi finančno se je postavila borza na lastne noge in je plačala vse dolgove.

Za finančni odbor je podal poročilo predsednik g. Jos. Gogala. Podatke smo objavili že včeraj. Občni zbor je poročilo vzel na znanje in podelil borznemu svetu absolutorij.

G. dr. Fran Windischer se spominja začetnih težkoč borze pred petimi leti, ko je 16. sept. začela poslovati borza. Potem so posli stalno narasli in dosegli prav lepe uspehe, kar pa ne sme prekiniti še nadaljnjega dela. Po letih dela je umestna zahvala vsem sodelavnikom, zlasti pa tajnikom borze. Glede efektivnega prometa pa omenja, da je stagnacija srednjeevropski pojav.

Pri volitvah so bili soglasno v borzni svet pomovno izvoljeni gg. dr. J. Basaj, Fran Heinrich, dr. Ivan Slokar, Avgust Tosti in dr. Fr. Windischer, v finančni odbor pomovno: Jos. Gogala, Ivan Gregor, Anton Kralj, Miroslav Lukan, nanovo pa Stjepan Kenfelj; v borzno razsodišče pomovno dr. Ciril Pavlin, nanovo pa Fran Škrbec.

Izvozní zavod

Belgrad, začetkom maja 1929.

V evropskem gospodarskem življenju igra Nemčija in nemška gospodarska politika veliko vlogo. Nemška industrija, prisiljena do največje produkcije, ki kateri jo sili vojna odškodnina je morala, če je hotela ostati sposobna za življenje, ustvariti pogoje, ki so odtehtali izgube ali jih vsaj deloma nadomestili. Delavski plač se ni smelo dosti znižati, če se je hotelo ostati na socialni bazi. Penciliti so se morale v prvi vrsti najpotrebnejše življenjske potrebščine. Cena žitu je morala pasti za 30%. S to politiko je Nemčija prenesla svojo škodo na one države, ki so uvažale žito v Nemčijo. Program pocenitve v Nemčiji še ni končan in obstoja namera, da se zniža cena žitu še za 20%. Danes pa je cena pšenice že pod ceno producenta v Jugoslaviji. Izgledi torej niso rožnati.

Neodvisno od tega določa ceno še drugi faktor: Amerika. Radi ameriškega vpliva pada evropska produkcija žeta. Leta 1913 je producirala Evropa 46,9 milijonov met. stotov, leta 1926 samo še 42,9 milijonov met. stotov. V istem času pa je zrasla svetovna produkcija od 122,5 milj. stotov na 130,1 milijonov stotov. Ameriški uvoz v Evropo je narastel od 4,5 milijonov stotov leta 1913 na 14 milijonov stotov l. 1926. Nezavisno od tega silnega dviga ameriškega izvoza pšenice v Evropo in nemškega stalnega pritiska za znižanje cen, se bori 26 držav v Evropi, da si najde in ohrani trg za svoje produkte.

Ne dosti boljše se vodi boj za trg za ostale produkte evropskih držav. Poleg Amerike se borijo posebno Anglija, Nemčija in Francija, da monopolizirajo trg za svojo nadprodukcijo in to gotovo na škodo gospodarsko šibkejših, neracionalno delujočih in gospodarsko nezadostno organiziranih držav in med nje spada Jugoslavija. Boj za trg se je šele začel in pri nas se njegov vpliv že čuti. Kakšne posledice bo ta boj šele pokazal, ko bo v polnem jeku!

Gotovo je, da praktično ni mogoče odtrgati državo z 12.000.000 prebivalci popolnoma od svetovnega trga. Toda nobena konkurenčna država ne bo tega prostovoljno odstopila, trg si jo treba priboriti z žrtvami, ki bodo tem večje, čim jačje je konkurenčna država na doličenem trgu zainteresirana. Pravčasen izhod je praktični in teoretični eksportni institut, ki je bil pred kratkim z zakonom ustanovljen. To državno podjetje, ki se mora voditi na trgovski bazi, mora preštudirati vse možnosti za tržišča jugoslovanskih produktov, začeti pregovore in stremeti za tem, da ta ali oni trg izloži za naše produkte. Delati mora konjunkturne proračune, predkalkulacije za žetev, mora določati tarife in doseči ugodnosti, mora imeti glavno besedo pri trgovskih dogovorih in njihovih revizijah in organizirati čim boljše informacijsko službo. Kajti Jugoslavija ima danes le malo izvoznih produktov, za katere se lahko smatra, da je trg stalen, vsi drugi pa se morajo boriti za največjo konkurenco.

Država s 85% agrarnega prebivalstva in z 4000 industrijami ne more ostati na status quo. Za izboljšanje lastne ekonomske situacije je predvsem potrebna racionalizacija, dvig izvoza in s tem zboljšanje trgovske bilance. Mi moramo dohitevi, kar je pridobila naša konkurenca, posebno kar je od nas pridobila in nam odvzela. Zato pa potrebujemo izvozní zavod, organiziran na najmodernejši podlagi.

Bosanska Solvay tvornica v Lukovcu je dosegla pri kapitalu 60 (30) mil. Din 12,7 (9,6) mil. Din čistega dobička. Investicije so se lani povečale od 20,4 na 25,8 mil. Din. Podjetje bo letos ponovno zvišalo delniško glavnico v svrhu povečanja kapacitete na 20 vagonov dnevno (tvornica izdeluje sodo).

Naročajte 'Slovenca'!

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Združena papirnice Vevče itd. Produkcija papirja je lani narasla za 4,1%, lesovine pa za 7,8%, padla pa je produkcija celuloze za 6,9% (pa-pir 1842, celuloza 244 in lesovina 406 vag.). Pri donosu 11,2 (11,96) milj. je znašal čist dobiček 2,7 (2,7) milj. Din ter se zopet izplačuje 8% dividende. Poslovni obseg podjetja se je povečal: zaloge znašajo 18,6 (16,5), dolžnosti 16 (16,6), milj.; Podjetju je lani uspelo znižati upnike od 18,9 na 10,5 milj. Din.

Premogovniki v Aleksincu, katerih sedež je v Bruslju, izkazuje na kapital 6 milj. belg. frankov 8,95 (4,12) milj. frankov čistega dobička. Dividenda ostane neizpremenjena: 100 frankov na delnico (1926/27 isto). Za nove instalacije se bo 1928/29 izdalo 0,6 (0,75) milj. frankov.

Bilance zavarovalnic. Sava, splošna zavarovalna družba, Zagreb. Pri kapitalu 4 milj. Din znaša čist dobiček 2 (0,8) milj. Din. Ker znaša avtorizirani kapital 10 milj. Din se bo sedaj izvršilo vplačilo 6 milj. Din. — Jadranska zavarovalna družba v Zagrebu izkazuje pri dotaciji centralne 3 milj. Din za 1928 0,12 milj. čistega dobička napram 0,06 milj. Din za 1927. Centrala v Trstu pa je za 1928 dosegla na kapital 100 milj. lir lani 11,6 (1927 10,8) milj. lir čistega dobička.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 9. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarski bodo imeli tu najlepšo prilžnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatnice, čistilnice, elamorenice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev, kot bo na letošnjem velesejmu, še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobila-mi, motorji in električnim tokom.

Virmanski promet s Švedsko. Poštna hranilnica kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev uvede s 1. junijem mednarodni virmanski promet tudi s Švedsko preko Virmanskega in čekovnega zavoda v Stockholmu. Za ta nakazila veljajo isti pogoji kot za nakazila v ostale države. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica Poštne hranilnice v Ljubljani.

Ispremembe v združenem registru. Vpisi: Kmetijska zadruga v Ambursu, r. z. z. o. z. v Ambursu; Vinarska in kletarska zadruga v Metliki, r. z. z. o. z.; Vodovodna zadruga v Stari Loki, r. z. z. o. z.; Agrarna zajednica v Sv. Marjeti na Dravskem polju, občina Sv. Marjeta na Dr. p. r. z. z. o. z.; Kmetijska gospodarska zadruga v Št. Vidu pri Stični, r. z. z. o. z.; Agrarna zajednica v Zg. Poljskavi, občina Zg. Poljskava, r. z. z. o. z. — Izbris: Nabavljalna zadruga drž. uslužbenecv in vpokojencev v Gornjem gradu v likv. (razdržitve); Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Jevnici, r. z. z. o. z.; Obrtna hranilnica in posojilnica v Kranju, r. z. z. o. z. v likv.; Jugometalija, r. z. z. o. z. v likv.; Ljubljana; Krojaško nakupovalno društvo v Mariboru, r. z. z. o. z. v likv.; Kmečka hranilnica in posojilnica v Naračah, r. z. z. o. z. v likv.; Konjersko društvo za noriško plemo, r. z. z. o. z. v likv.; Ormož; Vorschusskas-senverein f. d. Ortsgemeinden Ranzenberg, Dob-rang, Pöschitzhofen in Leitersberg, r. G. m. u. H. v likv. na Ranci; Zadruga za izdelovanje doma-čega lanenega olja in firneža v Seničici pri Med-vodah, r. z. z. o. z. v likv.; Stierhaltungsgenossen-schaft in Windisch-Feistritz, r. G. m. b. H. v likv.; Zadruga za rejbo bikov, r. z. z. o. z. v likv. pri Sv. Marku (vse radi končne likvidacije).

Borza

Dne 23. maja 1929.

DENAR

V današnjem prometu je bilo opaziti nazado-vanje tečaja Berlina, pač pa so se uvrstili tečaji drugih deviz v zvezi z mednarodno uvrstitvijo. Največ prometa je bilo v devizi Praga; privatno blago je bilo zaključeno v devizi Newyork, dočim je v ostalih devizah intervenirala Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

23. maja 1929.

	povpraš	pon.	srednj	sr. 22. V.
Amsterdam	2285,50	2291,50	2288,50	—
Berlin	—	1354,50	—	1355,50
Bruselj	—	790,14	—	—
Budimpešta	—	992,60	—	—
Curih	1094,40	1097,40	1095,90	1095,90
Dunaj	797,95	800,95	799,45	799,45
London	—	276,11	—	276,—
Newyork	56,73	56,93	56,83	56,80
Pariz	—	221,41	—	—
Praga	168,04	168,84	168,44	168,38
Trst	—	297,89	—	297,75

Zagreb. Amsterdam 2284,50—2290,50, Berlin 1353—1356, Budimpešta 991,10—994,10, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 797,95—800,95, London 275,71—276,51, Newyork 56,73—56,93, Pariz 221,41—223,41, Praga 168,04—168,84, Trst 296,8—298,8.

Belgrad. Amsterdam 2205,5—2291,5, Berlin 1353—1356, Budimpešta 991,1—994,1, Curih 1094,4—1097,4, Dunaj 797,95—800,95, London 275,71—276,51, Newyork 56,73—56,93, Pariz 221,41—223,41, Praga 168,04—168,84, Trst 296,8—298,8.

Curih. Belgrad 9,13, Berlin 123,58, Budimpešta 90,425, Bukarešt 3,085, Dunaj 72,96, London 25,195, Madrid 73,60, Newyork 519,60, Pariz 20,302, Praga 15,89375, Sofija 3,755, Trst 27,185, Varšava 58,25.

Dinar notira: na Dunaju deviza 12,50625, va-luta 12,47, v Londonu, Newyorku in v Pragi neiz-premenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 123 zaklj., Prastediona 850 den., Kred. zavod 170 den., Strojne 70 den., Vevče 123 den., Ruše 250—260, Stavbna 50 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 400—401, kasa 400—401, termini: 5. 400—401 (ar.), 6. 403—405, 7. 409,50 b., 12. 424—426, 7% investicijske pos. 84—85,50, agrari 50,50—51,50, Banč. pap.: Hipo 204—205 (204), Poljo 15,50—15,75, Hrv. 50—55,

Kred. 93, Jugo 88,50—84,50 (84), Lj. kred. 123 d., Medjun. 55,50 d., Nar. 7650—7800 (7600), Prašte-diona 850—855 (850), Srpska 150—152 (150), Zem. 138—140, Ind. pap.: Guttmann 200—210, Slavonia 185—195, Slavex 105—110, Danica 180 d., Drava 395—410, Sečera 480—485 (480), Osj. ljev. 175—185, Brod. vag. 155 d., Union 170—180, Isia 20 b. Ragusea 500—540, Trbovlje 457,50—460 (460, 455), Vevče 128 d. Nar. šum. 85 b., Piv. Sar. 215 b.

Belgrad. Narodna banka 7700, 7% inv. pos. 84,75, agrari 51—52,50, vojna škoda 402—408,50, 6. 406—408, 12. 427—429.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 81,20, Wiener Bankverein 22,25, Bodencredit 100,25, Creditanst. 54,10, Escomptes. 21,50, Zivno 107,75, Union 24,80, Aussiger Chemische 250, Alpine 41,70, Trboveljska 59,55, Kranj. ind. 83, Prager Eisen 54, Leykam 71, Rima Murany 113,50.

Žito

Dasi je tendenca na ameriških žitnih tržiščih zmirom prijaznejša, je pri nas položaj neizpreme-njen. Cene sicer ne nazadujejo, vendar je promet manjši, ker pričakujejo kupci nadaljevanja bese. Na drugi strani pa tudi prodajalci ne ponujajo blaga razen tistega, ki ga morajo disponirati. Pšenica bačka in sremška se še vedno trguje po 230, ječ-men bački po 235, koruza bačka in sremška 237,50 do 240 nakl. postaja. Pšenični mlevski izdelki se drže čvrsteje in velja pšenična moka srednje bač-ke znanke 835 nakl. post.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Pšenica bač. 222,50—227,50, gor. ban. 217,50—222,50, pot. 222,50—227,50, ban. 225—230, srem. 225—230, oves 215—220, koruza 232,50—237,50, bač. 6. 240—242,50, ban. 230—232,50, srem. 232,50—237,50, 6. 240—242,50, ječ-men 230—235, moka Or. 325—335, št. 2 305—315, št. 5 290—300, št. 6 280—290, št. 7 270—280, št. 8 190—198, otrobi 170—175. Promet: 22 vagonov pšenice, 10 vagonov koruze, 5 vag. moke.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Pšenica maj 22,45—22,34, zaklj. 22,30—22,40, okt. 24,10—24,22, zaklj. 24,22—24,23, marec 25,92—26,11, zaklj. 26,10—26,11, rž maj 18,80—18,75, zaklj. 18,75—18,80, okt. 20,70—20,84, zaklj. 20,85—20,86, marec 22,12—22,28, zaklj. 22,28—22,30, koruza maj 25,20—25, zaklj. 24,95—25,05, julij 25,58—25,56, zaklj. 25,35—25,36.

Les

Slovenski lesni trg je še vedno živahen. V ospredju zanimanja pa so drva, ki se zelo živahno iščejo za julijsko in avgustovo dobavo, ne samo bukova, to pa radi tega, ker se bodo v sezoni od 1. septembra železniški tarifi zvišali za 20 odst. Plačuje se zanje fko meja po 24 Din.

Povprašuje se nadalje za sledeče vrste lesa in se plača zanje sledeče cene: trami 300—340, hrastove podnice 1850, frizi po kvaliteti in sorti-mentu 1800—1850, nesortirani 1000—1100, hrastovi okrogla 840—850 nakl. post., borovi brzojavni drogovci 320—330 fko meja.

Popustilo pa je povpraševanje za bukovino, deloma ker se cene zde kupcem previsoke, deloma ker je sezona že pri kraju; opaža pa se tudi, da je kot kupec odpadla Španija radi stalnega valovanja pezele.

Povprašuje se nadalje za železniške pragove italijanskih in holandskih dimenzij, za mehki stavbni les za Francijo, filerje za Grčijo itd. Vedno se iščejo žlahtni lesovi kot oreh in javor. Jamski les se plačuje po 150—170 nakl. post., brusni les pa okrog 250 fko meja.

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 4 va-goni tramov in 1 vagon oglja. Tendence mirna.

Socialna uprašanja

Pomoč delavcem — članom Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Praktična navodila o pra-vicah in dolžnostih zavarovanega članstva. Cena 4 Din. Tako je naslov knjižice, ki jo je izdal Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Knjižica ima namen nuditi zavarovanemu članstvu splošna praktična navodila, kako mu je postopati v slučaju obolenja in obratne nezdge. Knjižica ni suhoparno ponavljanje zakonitih določb, temveč vsebuje po-ljudna, vsem razumljiva praktična navodila o pra-vicah in dolžnostih zavarovanega članstva. Tako na-vodila so bila zelo potrebna, ker se od članstva ne more zahtevati točno razumevanje zakona o zava-rovanju delavcev. Poljudna razlaga zakonitih pred-pisov bo širila v članstvu razumevanje za socialna zavarovanje in ga bo seznanjala z velikimi dobro-tami te institucije. Brošura je namenjena zlasti tudi delodajalcem, da se bodo seznanili s pravicami in dolžnostmi svojih delavcev v pogledu socialnega zavarovanja, ter občinam, ki morajo iz-dajati razna potrdila v smislu zakona o zavarovanju delavcev. Tudi vsak obrtni zaupnik in funkcionar strokovnih organizacij mora točno poznati vsebino te knjižice, da bo mogel dati potrebna pojasnila vsem zainteresentom. Knjižica obsega 36 strani in ima priključen pregled prispevkov, ki se pred-pisujejo delodajalcem, in navaja zneske, ki jih sme delodajalec odtegovati od delavčevega zaslužka v namene zavarovanja. Knjižica so pridejane razne tabele o prispevkih, dajatvah in rentah. Cena je izvanredno nizka, ker stane knjižica samo 4 Din. Dobiva se pri Okrožnem uradu za zavarovanje de-lavcev v Ljubljani in pri njegovih ekspoziturah.

Smotno delo katoliškega ženstva v Nemčiji.

Gospodinjstva organizacija nemškega katoliškega ženstva, ki šteje sedaj 140.000 članic, je na svoji zadnji seji sklenila, da vstraja na stališču sve-tovnega prepričanja in ostane še nadalje včlanjena v Katoliški nemški ženski zvezi; pri tem naglaša, da so tudi ostala gospodinjstva društva združena v svojih zvezah na podlagi svetovnega prepričanja. Katoliška gospodinjstva organizacija zahteva, da se prizna kot polklicno zastopstvo gospodinj in da dobi svoj sedež v novem državnem gospodarskem svetu. Enako naj se organizacija upošteva pri se-stavi gospodarskih in socialno-političnih odborov pri upravnih oblasteh. — Na zborovanju Kat. nem-ske kmetijske ženske zveze v Frankfurtu o. M. so med drugim razpravljali v polikih za kmetijska de-kleta. Vsi govori so izvenili v željo, da naj se zahtev-te glede poklicne pridobitnosti za gospodarske in socialne poklice urede tako, da bodo dostopni tudi kmetiskim dekletom. — Za Prusijo, kjer so uved-li za učiteljice akademsko izobrazbo, zahteva kato-liško ženstvo ustanovitev posebne katoliške akade-mije za učiteljice.

Poldnevno pridobitno delo za ženske. pred

Na velikem francoskem ženskem kongresu je bilo na dnevnem redu med drugim vprašanje pol-dnevnega pridobitnega dela za ženske. Poročevalka ga. Chaptal je opozorila na Ameriko, kjer je uve-deno poldnevno žensko delo od l. 1918. v tiskarnah, ključavničarski obrti, tovarnah za letala in tovarnah za vezenje ter deloma tudi v trgovini. Poldnevni delovni čas traja povprečno po 4 do 5 ur dnevno. Poleg žensk se poslužujejo poldnevnega delovnega časa tudi manj krepki moški. Poldnevno žensko delo je za družine velika blagodat, ker žene ne odteguje

popolnoma od doma, a ji pri tem zagotavlja zelo vpoštevanja vredne dohodke. Poročevalka je zahte-vala, naj se poldnevno žensko pridobitno delo splošno uvede tudi v Franciji in to vpošteva v so-cialni zakonodaji.

Časna strokovna organizacija delavstva v Argentini.

V Argentini so imeli doslej tri delavske strokovne zveze: Svobodno, ki je članica Mednarodne strokovne zveze sindikalistično in anarhistično. Poligrafični delavci so nedavno dali pobudo, da bi se vse tri strokovne centrale zedinile v svrhu enotnega zastopstva. Vršilo se je posvetovanje, ki sta se ga udeležili svobodna in sindikalna zveza, dočim so anarhisti sodelovanje odklonili. Na posvetovanju se je dosegel sporazum za enotno okvirno organi-zacijo na tej-le podlagi: Vse strokovne organizacije se včlanijo v Združeni strokovni zvezi, ki je neod-visna od vseh političnih strank; vsak posamezni član strokovnih organizacij pa sme politično delo-vati po svojem lastnem prepričanju. Posamezne zveze so glede oblike svoje organizacije samostojne. Osrednjo zvezo vodi odbor, v katerem ima vsaka zveza, ki je včlanjena v njej, po 15 zastopnikov.

Kako se ustvarja gospodarski mir.

Lord Melchett, vodja angleškega kemičnega trusta (Imperial Chemicals, Ltd.), ki zaposluje 53 tisoč delavcev in predsednik delodajalske skupine odbora za gospodarski mir (Mond-Turner), je po-ročal na zadnjem običnem zboru svoje družbe o po-ložaju delavcev in nameščenecv v družinskih obra-tih. Iz poročila je razvidno, kako v dalekovodnih kapitalističnih krogih prodira prepričanje, da je gospodarski mir mogoč le na podlagi poštenega sporazuma z delavstvom. Lord Melchett je izjavil:

Razne uredbe za delavce, ki smo jih uvedli v naših obratih, so se popolnoma obnesle. V zmislu našega sistema, po katerem so delavci deležni na dobičku, smo izdali l. 1928. 355.000 delnic. Vsega vkup je sedaj v posesti naših delavcev in nameščenecv 850.000 delnic. Z veseljem ugotavljam, da so odnošaji z zastopniki strokovnih organizacij tesni in pristrčni. Iz lastne življenjske izkušnje ugotavljam in priznavam prednost sporazumnega sodelovanja s poverljivimi zastopniki organiziranega delavstva. To je bila vedno politika družb, pri katerih sem delal. To politiko vodi in hoče nadaljevati tudi naša družba. V tem zmislu smo pred kratkim dali po-budo za ustanovitev posvetovalnega odbora, sestav-ljenega iz zastopnikov strokovnih organizacij, ki so zvezane z našo industrij. Prepričan sem, da se delavstvo pošteno trudi, da doprinese k prospehu industrije, ki edina more izboljšati položaj dela-vstva. — Obratne svete vedno bolj izpopolnjujemo. Pravkar so se izvršile prve volitve za 71 obratnih svetov; udeležba je znašala 92,2%. Neposredno s tega občnega zbora pojdem na skupno sejo 800 zastopnikov iz vseh obratnih svetov. Tudi tam bom poročal o uspehih naših dolgoletnih prizadevanj. Še nikoli se ni zgodilo v našem gospodarstvu, da bi se vršil tak dvojen občni zbor. Uspehi enoletnega dela, h katerim so pripomogli delničarji s potreb-nim denarjem, delavci pa s svojo spretnostjo in energijo, nam dovoljujejo, da izplačamo dividendo.

PRIDOBITNO DELA V FRANCJI.

V Franciji, kjer so rojstva že tako padla, da je mogoče govoriti o izumiranju — in ostala Evropa hiti v tem pogledu za Francijo — je vedno več ljudi prisiljenih na pridobitno delo. Neka anketa je dognala, da prihaja pri Francozih na vsakih 100 oseb 54 takih, ki izvršujejo kak poklic, pri Angle-žih 44, pri Nemcih 42 in v Združenih državah Se-verne Amerike samo 39. Zensko pridobitno delo v Franciji kaže naslednji razvoj: L. 1881. je bilo iz-ven doma zaposlenih 5.300.000 Francozinja, l. 1911 7.716.000 in l. 1921. 8.606.000.

Človek in paragraf

Kakor sam hudič...

»Ja, res gospod! Kar obstal sem na pločni-ku in gledal za njim. Podil in dirjal je s svo-jim motornim kolesom po Miklošičevi cesti kot da ga nosi sam hudič... Bila je to nečloveška, naravnost blazna vožnja. Kam pa pridemo, če bi vsak kujon po svoji mili volji in brez ozira na javno varnost človeškega življenja na takš-ne hudičeve viže dirjal po ljubljanskih ulicah in cestah! Takšne pitčke je treba strogo kaz-novati, gospod sodnik! Zares jih je treba in zato sem tega zlozma naznanil policiji. Zapi-sal sem si njegovo številko, zavil okrog vogla in naravnost k prvi policijski stražnici. In sem mnenja, gospod sodnik, da bi mogel in moral tako storiti vsak, kdor ima priliko videti tak-šen slučaj. Bi neprevidne, divjake in skrajno brezobzirne vozače kmalu minila volja, prire-jati po najbolj obljubljenih cestah nedovoljene in človeškemu življenju skrajno nevarne dirke. Le zašijte ga, naj se pokori!«

Tako se je hдил on dan pred sodnijo priča Tevž. In je sodnik res stvar zgrabil prav resno. Soferja Janeza je radi pretirane vožnje po Mi-klošičevi cesti kaznoval s 500 Din globe. Morda bo Janeza in tudi druge njemu podobne vozače ta stroga kazen vendarle iz

Sveta življenje in vrvenje

Ciganski morilci pred poroto

V Košicah se je te dni pričela porotna razprava proti 17 ciganom in 2 cigankama, ki so obtoženi številnih umorov. Vsi hoteli in gostilne so prenapolnjene s tujci. Poleg številnih zastopnikov poljskih in češkoslovaških listov so prišli časniki iz Budimpešte, Dunaja, Berlina, Rige, Pariza in celo iz New Yorka. Obtožence zagovarja osem odvetnikov. Povabljenih je osem zdravnikov kot izvedenci. Porotniki so sami kmetje, ki vsi razumejo madjarski. Obtožencem je dovoljeno, da se zagovarjajo v madjarskem jeziku. Navzoča sta tudi dva tolmača za gluhoneme, ker je nekaj obtožencev gluhonemih.

Razprava bo trajala do 8. junija. Za pretes 1500 vprašanj bo porotnikom na razpolago deset dni, od 9. do 18. junija. Za sestavo sodbe bodo sodniki potrebovali teden dni, tako da bo sodba razglašena najbrže 25. junija. O vsebini obtožnice smo že svoj čas obširno poročali, zato se danes omejimo na splošno zasliševanje obtožencev.

Ob 10 dopoldne so privedli v razpravno dvorano 17 obtožencev, ki so zasedli štiri klopi. Čez nekaj minut sta stopili v dvorano obtoženki Ivana in Espera Cherner. Obe ciganki sta čedne zunanosti in se pač ne zavedata svojega položaja, smejita se in kažeta svoje bele zobe.

Prvi je bil zaslišan Aleksander Filke. Prizna samo, da je umoril Ružnjaka, vse drugo taji. Predsednik je stavil vrsto vprašanj, da spozna duševno obzorje obtožence: »Ali imaš še očeta?« — »Ja, on še živi.« — »V šolo nisi hodil, zakaj ne?« — »Ne vem.« — »Tudi v cerkev nisi hodil?« — »Ne.« — »Ali je Bog?« — »Ne.« — »Ali je hudič?« — »Ja, to je tisti, ki dela ljudi slabe.« — »Ali ne veš, da je človeško življenje sveto?« — »Ne.« — »Ali ne veš, da bodo ljudje za svoja dejanja na drugem svetu kaznovani?« — »O tem sem čul, pa ne verujem, meni se že sedaj dovolj slabo godi.« — »Kdo te je zapečljal k umoru Ružnjaka?« — »Nihče, storil sem čisto sam. Dal mi je kozarec slivovke, nato me je zmerjal. Jaz sem pognil sekuro in ga pobil. Sprejemem vsako kazen, tudi vislice.«

Brat Aleksandra Filkeja Julij Jano je na splošno presenečenje priznal vse umore, ki jih očita obtožnica. Predsednik: »Povej, kako je bilo, ko ste ubili Imlinga.« — Obtoženec: »Trinajst (našel je vsa imena) nas je šlo iskat dela. V gozdu nas je srečal gospod z zlato verižico. Eden od nas ga je prosil za cigareto, gospod mu jih je dal. Nato ga je Rybar odzadaj udaril s sekuro. Gospod je ves kriv po glavi stekel k potoku. Tam se je zgrudil, nakar smo ga popolnoma pobili, plen smo si pa razdelili.« — Predsednik: »Aleksander Filke, vstani, si sišal, kaj je povedal tvoj brat?« — Filke (gledajoč brata v obraz): »Ti si lagal!« — Predsednik (Juliju Jano): »Povej mu v obraz, da je bil zraven.« — Jano (smehljajoč se bratu): »Aleksander, ne laži, nima smisla, ti si bil vendar zraven, ti si tudi pomagal!« — Jano ni obiskoval šole, ve pa, da je Bog in da so tatvina, rop in umor težki grehi.

Obtoženec Pavel Elek je izjavil, da je popolnoma nedolžen. Orožnikom da je priznal samo zato, ker so ga pretepali. Zanimivo je bilo zasliševanje Aleksandra Rybarja. Priznal je umor, ki ga obtožnica sploh ne navaja. Predsednik: »Hoteli ste tedaj iti na delo.« — Obtoženec: »Nikoli nisem čul, da bi

iskali dela. Šli smo iz Moldave; med potjo smo srečali berača in ga umorili. Truplo smo razkosali in kose zmetali proč.« — Predsednik: »Na koliko kosov?« — Obtoženec: »Na dvajset, trideset.« — Predsednik: »Čuješ, ali veš, da nad nami vlada Bog?« — Obtoženec: »Ne, še nisem govoril z njim.«

Kot zadnji je bil prvi dan zaslišan obtoženec Julij Czišsar. Tudi on taji vse. Trkal se je na prsa in dejal: »V svojem življenju nisem niti enkrat kradel.« (Dejansko je obtoženec doslej neoporečen.) Zagovorniki so predlagali, naj bi bil ves čas razprave navzoč psihiater, ker je mentaliteta cigana čisto različna od evropske in si mora edino psihiater napraviti pravo sliko. Sodišče si je pridržalo odločitev o tem predlogu. — Nato je bila razprava prekinjena.

Drugi dan je sodišče nadaljevalo z zaslišanjem obtožencev. Prvi je bil zaslišan Julij

Svetozar Pribičević je bil te dni konfiniran. O tem je bilo izdano sledeče uradno obvestilo: »Svetozar Pribičević, minister v pokoju je prispel iz Zagreba v Beograd. Radi protizakonitih postopkov je upravnik mesta Beograda g. Lazarević izdal odlok in ga sporočil Pribičeviću, da se mu določa Brus blizu Kruševca za kraj svobodnega bivanja. Pribičević je v spremstvu svoje hčerke in nekega svojega prijatelja v avtomobilu odpotoval v omenjeno mesto.«

Barnabas, ki se ničesar več ne spominja. Konečno je pa le povedal, da je Imlinga ubil Pavel Ribar. Na tozadevno vprašanje predsednika je Ribar izjavil: »Takrat sem bil v bolnišnici; imam alibi.« Sodišče se je takoj telefonično obrnilo na bolnišnico in dobilo odgovor, da je bil v času, ko je bil umorjen Imling, v bolnišnici res neki Pavel Ribar radi očesne bolezni. Ker pa je v okolici mnogo oseb tega imena, bo sodišče natančno ugotovilo, če je Ribarjeva trditev resnična.

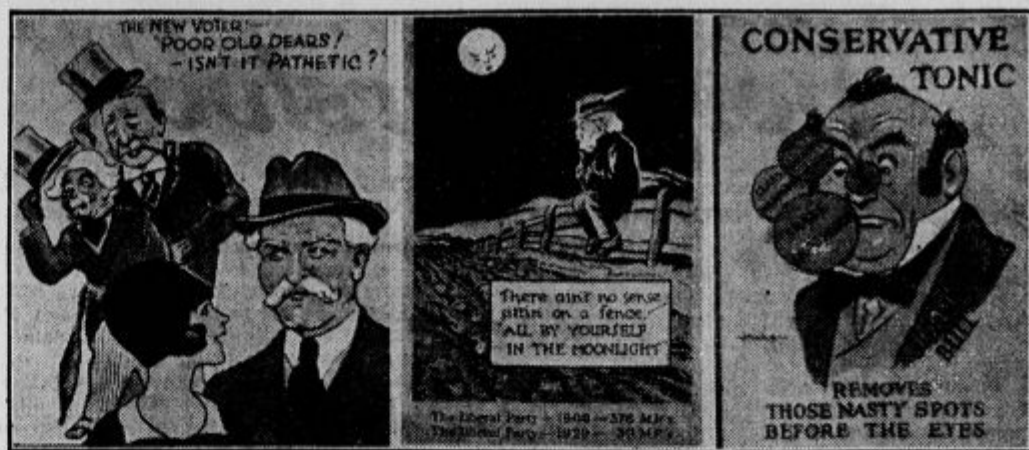
Tudi vsi ostali obtoženci trdovratno trdijo, da niso bili udeleženi pri nobenem umoru, čeprav so v preiskavi priznali. Konečno sta bila zaslišana še dva gluhonema obtoženca, ki tudi tajita soudeležbo pri umorih. S tem je bilo zasliševanje obtožencev, tihoče se umora Imlinga, zaključeno in razprava prekinjena.

»Če pozno v noč pišem svoj roman, ne morem na to spati.«

»Preberite še enkrat, kar ste napisali, mogoče bo potem šlo.«

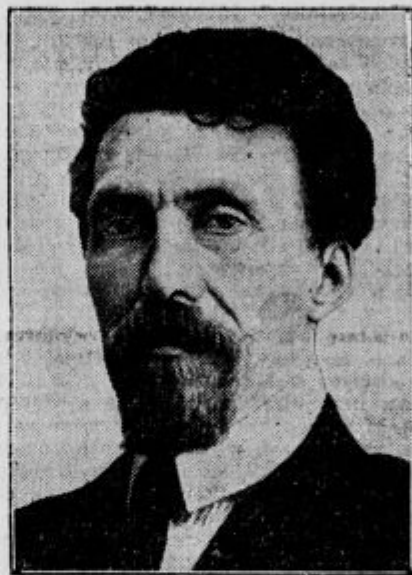
Angleški kralj zopet v svojem gradu. Od svoje težke bolezni je angleški kralj Jurij tekom svojega bivanja na južni obali toliko ozdravel, da se je lahko preselil v svoje poletno bivališče v gradu v Windsoru. Prebivalstvo je kralja navdušeno pozdravljalo.

Volivni lepaki na Angleškem. Volivni boj na Angleškem se bliža svojemu višku. Cela država je preplavljena z lepaki. Slika na levi kaže lepak delavske stranke. Mlada volivka pravi z ozirom na zastareli stranki, ki ju v ozadju predstavljata Baldwin in Lloyd George: »Uboga stara gospoda! Ali ni tragično?« V sredi lepak, ki cika na Lloyd Georgea in liberalno stranko, katera je leta 1906 imela 367 poslancev, leta 1925 pa samo 39: »Nima smisla, da bi sam sedel v luninem svitu.« Desno: John Bull z lisami na obrazu, na katerih se bere: Splošna stavka, razredni boj, depresija trgovine in drugo s podpisom: »Konservativna voda za lise odstrani te gnusne barve z njegovega obraza.«

Pogumen sodnik

Črncem v Južni Afriki se pod vlado belega plemena ne godi dobro — kakor pač nobenemu temnopoltemu plemenu, ki posili uživa »dobrote« *evropske civilizacije. Črnc je toliko kakor brezpraven in vsak lopov bele polti sme z njim ravnati kakor z živaljo. Vendar pa so se začele stvari obračati na bolje; pravkar se je v Kapstadtu izdala razsodba, s katero se prvič v južnoafriški zgodovini obsoja belopolt človek na šibanje in prisilno delo, ker je umoril črnca. Obsojenec, neki Jack Naft, je črnca najprej do nezvesti pretepel; zlomil mu je več reber in prsno kost, nato ga je pa obesil na drevo z glavo nizdol, tako da je črnca zadela kap. Takih in podobnih zločinov nad črnici se je zgodilo v Južni Afriki že bogve koliko, a nikoli se še ni našel sodnik, ki bi bil storilec za to primerno obsojil. Sebe sodnik Solomon je imel dovolj poguma, da je pokazal, da so pred pravico vsi enaki. Je pa to tudi poseben mož. Solomon je pred leti pustil sodno službo z namenom,*

Rikov, dosednji predsednik sveta ljudskih komisarjev, na zadnjem ruskem sovjetskem kongresu ni bil več izvoljen. Vsi ostali ljudski komisarji so ostali na svojih mestih.

da postane anglikanski duhovnik; v tem pa se je seznanil s katoliško vero in postal katoličan. Ker je bil pa oženjen, ni mogel postati duhovnik, zaradi česar je znova stopil v sodno službo. Kako pojmuje svoje dolžnosti, je pokazal z navedeno razsodbo. Južnoafriško časopisje ga je pri tem krepko podprlo, kar je dokaz, da se v Južni Afriki pripravljajo za črnce vendarle boljši časi.

Najdaljše mustače na vzhodu

Japonski general Nagaoka je, odkar živi v pokoju, velik pospeševatelj različnega sporta, pokrovitelj mnogih narodnih sportnih zvez, pionir smučarstva na Japonskem, radi svojega delovanja za razvoj letalstva splošno imenovan »zračni dedek«, ta general je ponosen lastnik najdaljših mustač na celem vzhodu. General Nagaoka, po celi Japonski znana in priljubljena osebnost, se drži starih običajev; sredi med drvečimi avtomobili japonskega cesarskega mesta se dostojanstveno vozi v staromodni kočiji, livriran kočijaž visoko pred njim na kozlu, pod nosom pa mu vihrajo njegove dolge mustače. Te mustače so, kakor rečeno, najdaljše v vzhodni Aziji, ali na veliko žalost njihovega lastnika po dolgosti še le tretje na svetu, kajti merijo samo 55 cm in 6 mm. Doslej je generala premagal v mustačah neki v New Yorku bivajoči Kanadec, čigar brki so za celih 22 mm daljši kakor brki japonskega generala. Na svoje veliko presenečenje pa je general Nagaoka dobil pred kratkim od bivšega nemškega poslanika na Japonskem dr. Solfa iz Nemčije sporočilo, da ima Berlin moža, čigar brki so dolgi 63 cm in 5 mm. Od tedaj general Nagaoka najskrbneje goji svojo ogromno metlo pod nosom, jo maže vsak dan z oljem iz kamelice z malega otoka v tokijskem zalivu, kjer te cvetice najbolj uspevajo, in že naznanja, da bele mustače, zaklad in veselje njegovih starih dni, že zopet rastejo — skrbi ga samo, če se ne bodo podaljšali tudi brki njegovih rivalov. Ko se je nedavno peljal v cestni železnici, se je poleg njega sedeča lepota v japonski narodni noši ne-

prestano drgnila po licu, pa se ji ni posrečilo, da bi pregnala muho. Nejevoljno je pogledala kvišku in začudena videla, da so jo »božale« *kocine nenavadnega generalovega omela, ne da bi sam za to vedel.*

Opica v šoli

Zadnje dni je bilo v nekem židovskem zavodu v Turinu prav veselo. Nekega dne so zapazili nenavaden nered v šolskih prostorih. Drugi dan so našli ravnateljevo sobo v velikem neredu. Seveda so takoj mislili, da je ta nered napravil kak dijak in začeli so strogo preiskovati. Pomislite, da dijak kaj takega naredi v ravnateljevi sobi! Pisalna miza je bila vsa namazana s črnilom, papir razmetan po sobi itd.

Preiskava je bila brezuspešna. Nato so dobili sluge strog nalog, da nadzirajo šolo. In tako so te dni našli v ravnateljevi sobi opico. Ko je ta zagledala slugo, je zakričala in pobegnila. Sluge za njo. Pomislite dijake! Veselje in kričanje po celem poslopju! Vse je šlo na lov za opico. Opica se je najprej spustila na dvorišče, na to se je zopet vrnila v poslopje, begala po hodnikih, razredih, zbirkah itd. Končno je prišel tudi lastnik opice. Bil je nek artist iz varijeteja. Po dolgotrajnem lovu je privezal opico in jo odvedel s seboj.

Prva časninarska rasa

Ne bo pretirano, če se imenuje kralj Friderik Veliki kot eden prvih »iznajditeljev« *časninarskih rac. Po sedemletni vojni je Friderik Veliki čul, da se po Berlinu govori, kako bo prišlo do nove vojne. Da bi javnost odvrnil od tako koščljive teme razgovora, je po dvorni pisarni izdal ukaz, da se v tedanjih*

Lord Rosebery, nekdanji angleški ministrski predsednik je 21. maja v starosti 82 let umrl.

berlinskih listih »Berlinerischen Nachrichten von Staats und Gelehrten Sachen« *in »Berlinerische privilegierte Zeitung« *objavi fantastičen dogodek. In res sta 5. marca 1767 oba lista doslovno objavila vest, da je 27. februarja padala v Potsdamu strahovita toča. Posamezna zrna so bila po tej vesti debela kot buče. Taka, da jih svet še ni doživel. Toča je razbila strehe in okna, vol, ki je bil vprežen v voz, je bil na mestu mrtev; mnogi ljudje, ki jih je nevihta zatekla na cesti, so težko ranjeni, nekemu kmetu je toča zlomila roko itd. Torej prava senzacija, o kateri so lahko dolgo govorili.**

»Vaša hčerka pa zelo veliko govori.«
»Res, res. Po pomoti je bila cepijena » gramofonsko iglo.«

Detektiv je odložil povečevalno steklo. »Zločinec je pustil dragocene sledove,« *je izjavil, »in mislim, da lahko z gotovostjo rečem, da ima tat kratke, črne lase, je 167 cm visok, kadi cigarete, nosi volnene nogavice in sam šofira. Poleg tega — — —«*

Tu ga je prekinil okradeni: »Čudovito! Ampak, povejte mi, ali je bil zločinec mož ali žena?«

Detektiv je molčal.

Za duha in srce

Jakopičev jubilejni zbornik

Uredil Fran Albrecht. V Ljubljani, 1929. Izdaja Ljubljanskega Zvona. Oprema ing. arh. Jan. Omahen, 98 str. Cena broš. 110., vez. 140 dinarjev. Poštnina 7 Din. — Dobi se tudi v Jugoslovanski knjigarni.

Ljubljanski zvon je proslavil šestdesetletnico svojega sodelovanja in mojstra slovenskega impresionizma Riharda Jakopiča, z izdajo posebnega zbornika, ki je tudi izšel. Zbornik predstavlja že po svoji vsebini enega najrazkošnejših slovenskih tiskov. Jakopičovo delo je karakterizirano z reprodukcijami šestorice slik v barvah in četvorice slik v navadnem barvotisku. Jakopičev doslej še neobjavljeni avtoportret nam pove o mojemu samem več, nego se tako obširne in točne razlage. V literarnem delu je poleg župančičevih pesni najtehtnejša beseda Jakopiča samega. Prof. Cankar prodira v skrivnosti Jakopičevega umetništva in slovenstva, F. Mesesnel nam predstavi mojstra v historičnem razvoju slovenskega slikarstva. Ferdo Kozak nam v pogovorih z mojstrom odkriva njegove poglede na svet in življenje. Juš Kozak je otel pozabi dve dokumentarni enunciaciji župančiča in Cankarja, ki pričata, kakšna notranja strnjnost in homogenost je vladala med stvarnimi duhovi te generacije ob njih umetniškem nastopu. Izmed ostalega je posebno dragocen seznam Jakopičevih del, ki ga je sestavil prof. Cankar. — V celoti je Jakopičev zbornik v naši književnosti svojevrsna knjiga, vsekar nam pa spada med one prerodke tiske, s katerimi Slovenci lahko stopimo na svetovni knjižni trg. Kdor se čuti vezanega s kulturo svojega naroda, ne more mimo te knjige, ne da bi segel po nji.

Popović:

Kroz englesku književnost

(Izdavačka knjižnica Rajkovića i Čukovića, Beograd, 91 str., 15 Din.)

Znani srbski poznavavec angleške starejši ko mlajše književnosti, dr. Vlada Popović, je pred par dnevi izdal zgoraj imenovano knjigo. Prinaša sedem esejev, ki jih je večinoma že preje objavil v raznih srbskih književnih revijah. Prvi esej: Engleska drama i srpska istorija, ki je prvotno izšel v Srp. Knj. Glasniku (1921), obravnava par angleških dram iz sedemnajstega in osemnajstega stoletja, katerih snov je vzeta več ali manj iz srbske zgodovine. Umetniško so ta dela seveda malenkostne vrednosti in tudi imena njihovih avtorjev niso skoraj nič znana. Pač pa imajo vrednost za zgodovinarja. Privzeli so Angličani zgodovinske like Škenderbega, Murata I., Obilića, carja Lazara; ena opisuje obleganje Beograda. V nadaljnjih člankih Popović podaja v najtipičnejših potezih in s kratkimi analizami glavnih njenih del romantika Byrona, satirika-romanopisca Thackeraya, mističnega pesnika in slikarja Blakeja, slikarja in pesnika Rossetija, o življenju nesrečnega Roberta Browninga. Poleg imenovanj je v knjigo uvrščen tudi esej: Tolstoj protiv Shakespeara (znana Tolstojeva brošura: Shakespeare in drama). Tolstoj pravi za Shakespeara: »Predmeti Sh. dram so odvrtni, ker je njegovo razumevanje življenja zelo nizko in vulgarno; spoštuje visoko, družbo, delavske mase prezira in je nasproten ne samo religioznosti, ampak tudi humanim načinom izboljšanja dejanskega stanja.« Popović gleda z drugega, manj življenjskega, čisto tolstojevskega, in bolj z umetniškega gledišča in prihaja do drugačnih sklepov. Dobesedno pravi: »Šekspirova drama je kao kakva gotška katedrala, sa grotesknim figurama, velelepim statuama, sa čudnim ili divnim, simboličnim, rasokošno obojenim oknima, sa tamom visokih svodova i svetlošću ogromnih sveća, sa muzikom; simboličnim obredima.« Nasprotno pa mu je Tolstoj »kao propovednik kakve moderne kršćanske sekte, koja se sastaje u prostoj sobi golih zidova, puna mržnje na sve što je estetsko i umetniško, iz straha da je to ne odvratni od služenja Boga na svoj način.« Sklicuje se na Goetheja in druge, ki so Shakespeara je drame visoko cenili. Popović dobro pozna Shakespeara in njegovo dobo. Naj opozorim na njegovo v Londonu izšlo delo: Shakespeare in Serbia (Oxford University Press, 1928). Ob koncu naj omenim, da so esaji pisani čudno nazorno, v izbornem jeziku in bodo vsem z angleško literaturo se pečajočim prijateljem književnosti v olajšavo pri branju zgoraj omenjenih angleških duhovnih delavcev.

Šmarje, 22. maja 1929.

Tone P.

Zbornik: Naša meščanska šola

V najkrajšem času izide lepa knjiga »Naša meščanska šola«, ki jo izda Društvo meščansko-šolskih učiteljev ob proslavi desetletnice slovenskih meščanskih šol. Vsebinsko bo izjeto podala vpogled v te vrste šol in pokazal na njen veliki pomen za naš narod. Zbornik bo obsegal naslednje: 1. Tone Sečlikar: Himna mladine. (Pesem). — 2. Dr. Ljudevit Poljanec: Slovenska meščanska šola po ujediničenju. — 3. Maks Hočvar: Zgodovina meščanskih šol v ljubljanski in mariborski oblasti. — 4. Josip Rukavina: Razvoj meščanskih šol v Hrvatski in Slavoniji. — 5. I. Puhiera: Meščanske šole v Dalmaciji. — 6. Wagner-Korenc: Statistični pregled vseh meščanskih šol v naši državi. — 7. Fr. Ferjan: Srednja in meščanska šola. — 8. Josip Pahor: Pomen izobrazbe in vzgoje na meščanski šoli. — 9. Maks Hočvar: Smeri meščanske šole. — 10. J. Baukard: Meščanska šola kot šola za praktično življenje. — 11. Dragotin Humek: Meščanska šola — delovna šola. — 12. Alojzij Novak: Ročna dela na meščanski šoli. — 13. Franc Repovš: Pevski in glasbeni pouk na meščanski šoli. — 14. Ivanka Kalinova: Dekliška meščanska šola. — 15. S. Marija: Samostanske meščanske šole. — 16. Anton Čadež: Versko-naravstveni pouk na meščanski šoli v luči delovne šole. — 17. Rudolf Pečjak: Vzorna meščanska šola. — 18. n. n.: Izjave staršev in bivših gojencev meščanske šole o vrednosti pouka in vzgoje na meščanski šoli. — 19. Pavel Kunaver: Kam gredo absolventi meščanskih šol. — 20. J. Mlinarič: Kam lahko gredo absolventi meščanskih šol. — 21. Lipert-Lajovic: Meščanske šole v Čehoslovaški. — 22. Anton Osterc: Meščanske šole v Avstriji. — 23. Anton Osterc: Meščanske šole v Rusiji in Ameriki. — 24. Meščanske šole po drugih državah. — 25. Tone Gaspari: Čudo. (Črtica).

Kakor je razvidno, bo zbornik bogat na vsebini, vrh tega ga bodo krasile še slike naših zaslužnih šolnikov, dalje slike šolskih poslopij, vrtov, sadovnjakov, kuhinj, delavnic pralnic, prireditev in ročnih izdelkov učencev. Tiskan bo na lep papir, oprema prvovrstna in bo obsegal okoli 150 strani. Kljub temu pa bo cena izvodu skrajno nizka in sicer Din 12, za učence še znatno nižja. Dobival se bo v razprodaji na vselejinski razstavi, po knjigarnah in pri Društvu meščansko-šolskih učiteljev — odseku za ljubljansko oblast.

Ker postajajo meščanske šole važne za našo ljudsko izobrazbo, opozarjamo občinstvo na to knjigo, ki bo pokazala, da naš narod ne zaostaja in noče zaostajati v izobrazbi za drugimi narodi. Saj so se že izjavili češki šolniki na vprašanje, kakšno meščansko šolo hočejo: Tako, kot jo imajo Slovenci.

Dobra šola je ponos in bodočnost vsakega naroda, zato je potrebno, da se zanimamo zanjo vsi.

Posebej pa še opozarjamo na zbornik one starše, ki nameravajo dati svoje otroke v meščansko šolo.

R. P.

Mladost, glasilo slovenskega orlovstva, št. 5, ima programatično zelo važen članek »Mladega duha v novo dobo!«, ki povdarja vlogo orlovstva, elito naroda v katoliški akciji. Leposlovne prispevke so objavili Lojze Gočobič, Anton Komar, Venceslav Winkler in drugi.

Križ, šte. 3 in 4, nadaljuje zanimivi »Problem naše vernosti« od Jakoba Šolarja, ki prihaja do zaključka, da moramo iz dosedanjega katoliškega dela, ki je bilo pretežno obrambnega značaja, iskati v notranje prepričanje, da zgradimo močne in trajne ter notranje temelje slovenski religioznosti. Dr. Gogala podaja svoje misli k izvedbi katoliške akcije pri nas. Joannes piše bratom o virih novega življenja z izredno močjo iz duše, ki razodeva res religiozno kulturo. Dr. M. D. ocenjuje Erjavčev »Zgodovino katoliškega gibanja na Slovenskem«, J. Š. pove svoje opazke k »Ilustraciji«. Kocbek je ocenil Vital Voduškovce Pesmi.

Naša beseda. Izdali mariborski križarji. Duhovo 1929. — 16 strani briboška knjižica pomeni nekaj program pokreta, kakor ga gleda mariborska katoliška mladina. Avgust Zavbi povdarja, da je prišel čas, ko mora križarstvo iz golega reaktivnega pojasa postati pozitiven oblikovalec celotnega življenja v nov božji lik. V socialnem pogledu ni katoliška križarska mladina vezana na prav noben sistem, ampak gre za tem, da se uresniči bratstvo ljudi po novem življenju vsakega. Treba tudi ustvariti novo umsko kulturo in umetnost, ki bo odgovarjala novi vsebini našega življenja. — Iste smernice polaga za dekliški svet Pavla Zupančičeva. Frida Klehofer je objavila izredno lepe pesmi in črtice v novem Duhu.

MALI OGLASI

Vanka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mizarski pomočnik

mlad, priden in pošten, bi rad pri kakem dobrem mojstru stopil v službo kot pomočnik. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 5453.

Kontoristinja

začetnica, z znanjem stenografije in strojepisja, želi mesta v pisarni. — Cenj. ponudbe na oglas. oddelku »Slovenca« pod značko »Junij 1.«

Službodobe

ŠRAMEL KAPELO

prvovrstno, trio ali kvartet, iščem za celo leto. — Ponudbe naj se pošljejo na kavarno v Virovitič.

POZOR! POTNIKI!

Zastopniki! Penzionisti! Izredno visoko provizijo in mesečno fikсно plačo nudimo za prodajo naših artiklov (slike na platnu itd.) privatnim strankam. Majhna kavčija. Ponudbe poslati na naslov Specialimport, Ljubljana, poštni predal 174.

Prodajalka

za trgovino z mešanim blagom, pridna in poštena, dobi takoj službo. — Ponudbe z zahtevo plače na upravo »Slov.« pod šifro »Pridna«.

Zidarjev

večje število Tomažič, delo stavbenik Tomažič, Hranilniška ulica (za Bežigradom).

Mlajšega delavca

za kovinski obrat sprejem. — Jos. Otorepec, Za Gradom 9.

Dve učenci

za šivanje perila sprejem. — Za Bežigradom, vila »Rozinka«.

Mizarskega vajenca

takoj sprejem. Hrana in stanovanje pri mojstru. Janez Snedec, sploš. mizarstvo, Tupalič nad Kranjem.

Mesarski pomočnik

dobar, se rabi za izdelovanje raznih klobas. Sprejme se takoj. — Ponudbe pod šifro »Izdelovalec« št. 5638 upravi.

Provizij. potnika

dobro vpeljanega, ki redno obiskuje trgovce živilske stroke v Mariborski oblasti — iščem o za prevzem že vpeljane tovarne. Cenj. ponudbe z navedbo dosedanjih zastopstev in referenc pod »Agilen« na Aloma Company, Ljubljana.

Mlinarski pomočnik

zanesljiv, z dobrimi spretnostmi, sprejme takoj ali s 1. junijem. Škerjanec, valjni mlin, pošta Radomlje.

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj. Oskrba vsa v hiši. Plača po dogovoru. Iv. Vrbin, krojač pri cerkvi, Struge pri Dobrem polju.

Sprejemem takoj:

tri prvovrstne mizarske pomočnike in enega vajenca. — Jakob Škrbinc, sploš. mizarstvo, Vižmarje, p. št. Vid n. Ljublj.

Krojaški pomočnik

se sprejme. Naslov pove uprava »Slov.« št. 5637.

Prodamo

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistilna perja, Zagreb, Illica 82.

Otroški voziček

skoraj nov, ugodno prodam. A. Gorjanec, Glinice, Tržaška cesta 26.

Dva stroja

za izdelavo cementne zarezne strešne opeke poceni naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku Slovenca pod št. 5628.

Vina

35 hltr., najboljših žlahtnih vrst — na razstavah odlikovano — se po ugodni ceni prod. — Naslov v upravi Slov. št. 5627.

Parceli

prodam v bližini glavne kolodvor. — Naslov v upravi »Slov.« št. 5632.

Mrežo

za ograjo prodam. Levčeva ulica 11, I. nadst.

Razprodaja pod roko

raznega pohištva, slik, okvirjev, kuh. kredence, razne kuh. posode, salonska starinska ura, zlata moška ura z zlato verzičico, se vrši v ponedeljek 27. maja ob treh popoldne v Ljubljani, Streliška ulica 8.

Ugodno naprodaj

zaradi izpraznitve lokala: 1 kompletna masivna hrastova spalnica, politirana, 1 spalnica iz mehkega lesa, orehovo barvana, 2 otroški postelji, belo barvani, 1 bela kuhinjska kredenca, 6 postelji, stoli, 2 umivalnika itd., vse do 27. maja t. l. Ivan Svete, mizar, Tomišelj pod Krimom.

Objave

Izjava

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za zidarška dela, ki jih moj mož Jakob Peklaj prevzame, a ne izvrši, kakor tudi ne za vse druge dolgov. ki bi jih kje naredil. — Franciška Peklaj, Podsmreka pri Dobrovi.

Razpis.

Solsko poslopje pri Sv. Petru pri Ljubljani (na polju) se bo zunaj prenovilo in okna, vrata ter strešni stol prepletkalo. Reflektanti naj si na licu mesta ogledajo. Pojasnila daje šolski upravitelj. — Ponudbe do 2. junija na krajni šolski odbor pri Sv. Petru, p. Moste.

Vnajem

Pekarno

iščem v najem event. proti odkupnini. Ponudbe na upravo Slov. pod »Eksistenca 26«.

Razno

Ažurira in entla

takoj Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. Vezenje obel.

Mlinarji!

Rz, proso, ajdo in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA veletrgovina žita in moke

Foto-Holynski

Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Solidno delo! — Nizke cene!

Kupimo

Rabim za ograjo:

78 kom. rabljenih tračnic (Grubenschinen) 130 do 150 cm dolžine, in 390 m rabljene žične vrvi (Drahtseil) 15 do 20 mm premera. Cenj. ponudbe na Alojzij Milavec, Planina pri Rakeku.

Kupim

hrastove hlode. — J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Poizvedbe

Zgubila se je

20. maja zlata zapestnica (veržica) v Ljubljani ali v vlaku. Najditelja prosim, da naznani na naslov: gospa Helena Kovarčič, Jesenice - Fuzine.

Stanovanja

Odda se

s 15. junijem lepo suho solnč. stanovanje v podprtišču: dve sobi, kabin, kuhinja, pritlikline in nekoliko vrt. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »700 Din«.

Sobo išče

v sredini mesta boljši gospod. Ponudbe upravi Slovenca pod: »Doktor«.

Posrestva

Gostilna

dobro ideoča, na zelo prometni točki, sestoji iz dveh večjih in dveh malih sob, stanovanja, dveh lepih kleti, vrta, se radi odhoda z vsem inventarjem takoj prod. Najemna nizka. Naslov pove uprava pod šte. 5647.

Kartonažne predelavke

(Partieführerinnen), dobro izvežbane za izdelovanje okroglih in oglatih skatlic, se sprejmejo v dobro in stalno službo v neko večje mesto. Zglasti se na oglasni oddelku tega lista pod šte. 5592.

Naznanilo!

Povodom moje preselitve iz Radovljice na Jesenice, vljudno naznanjam, da sem otvoril pekarno dne 23. t. m. v lastni hiši št. 2 pri Hauptmanu na Jesenicah.

Slavnemu občinstvu se najtopleje priporočam za cenjeno naklonenost in obisk moje pekarnice. Imel bom vedno na razpolago različno pecivo, ter bom skušal vsakomur ustreči.

P. n. občinstvu okraja Radovljica se tem potom zahvaljujem za cenj. naklonenost na mojem dosedanjem poslovnem prostoru.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Prestrl,

pekarija, Jesenice.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

»On ne odpeljati jih,« reče Zambo. »On odvezati jih. One oditi domov.«

To je povedal s tako gotovostjo, da so izgubili vsakršno upanje. Sicer so pa tudi z druge strani vedeli, da je res, kar Zambo pravi. Seca jim je bil namreč rekel, naj potem ko pridejo do reke, mule samo izpustijo in zapodijo nazaj, pa se bodo sčasoma same vrnile domov.

Jim si je prvi nekoliko opomogel. »Pogledati pa moramo na vsak način,« reče in oba s Samom stečeta ven iz drevesnega pasu, kjer so taborili in hitita po sledovih nazaj. Nista pa potrebovala mnogo časa, da sta se prepirčala o resničnosti njihove sumnje. Sam stopi na kos mehkih tal in pokaže sled. »Tu so sledovi!« reče nakratko. In res: videl si odtise kopit petih mul; bili so obrnjeni naravnost v smer, odkoder so prišli!

41. Pred težko nalogo.

Profesor pravi, da zaenkrat ne morejo ukreniti nič boljšega kot zajtrkovati in Zambo je zajtrk skuhal. Greg in Jim sta zagotavljala, da ne moreta jesti, Sam pa jima je robato svetoval, naj ne bosta trapasta.

»Naj se zgodi karkoli, imeli bomo dan trdega dela,« je rekel, »in ne bosta mogla delati, ako se ne najesta.«

Imel je čisto prav in čeprav so bili pri zajtrku jako molčeči in žalostni, so se potem vendarle bolje počutili.

Tu spregovori profesor, rekoč: »Popolnoma jasno je, da ne moremo zdaj iti naprej. Zato mislim, da najbolje storimo, ako se čim hitreje vrnemo k senjoru Secu, dobimo zopet svoje mule in znova odinemo.«

Bencin in druge težje stvari lahko skrijemo tukaj v lesu in tako zlahka marširamo.«

Greg pa nejevoljno zagrči. »Potrebovali bomo do Goyaza najmanj teden dni, nato pa spet tri dni ježe do sem! Na ta način nas bo Gadsden toliko prehitel, da ga nikdar ne doidemo!«

»Saj to tudi sam vem, Greg,« mu odgovori oče mirno, »toda ali imaš kak boljši predlog?«

Greg pa si ne ve pomagati, zmaje zato z glavo in odgovori: »Ne, očka, nimam.«

»Ali ima kdo izmed vas kak drug načrt?« vpraša profesor in se ozre naokoli.

Tu se oglasi Jim. »Da, gospod. Jaz imam seboj radio, kakor veste. Kaj pravite, ali ne bi kazalo dobiti zvezo s senjorjem Valdo in ga prositi, naj brzojavi svojemu bratrancu, da pošlje koga mulam naproti in jih prižene nazaj k nam?«

»To je izvrstna misel!« pravi profesor, »toda tudi radio ima svoje meje in jaz zelo dvomim, da bi mali aparat, ki ga imamo, mogel seči do Ria, dasi na kratki valovni dolžini. Doseči bi utegnili Goyaz, toda Seca nima radia.«

»Bojim se, gospod, da imate prav,« reče Jim. »Vendar pa bi bilo vredno poskusiti.«

Sam, ki je molče poslušal, zdaj pripomni: »Čakati pa boš moral do noči, preden moreš poskusiti, ali ne, Jim?«

»Da, seveda,« mu pritrdi Jim.

»To pa bi se reklo napraviti ves dan brez dela,« reče Sam. Obrne se k profesorju. »Kako daleč pa je do tiste reke, gospod?«

»Do reke Braco, hočeš reči? Dejal bi, da je kakih sto dvajset milj.«

Sam nekoliko pomisli. »To bi bilo šest dni hoda. Pojdimo kar takoj naprej, gospod! Dvajset milj na dan bomo gotovo prehodili.«

»Da,« reče profesor, »mogli bi jih, ako bi bili lahko opremljeni. Toda kar poglej, koliko stvari moramo nositi!«

»Jaz bi rekel, vse pustimo ter vzemimo seboj le za en teden hrane in puške ter odidemo dalje,« pravi Sam odločno.

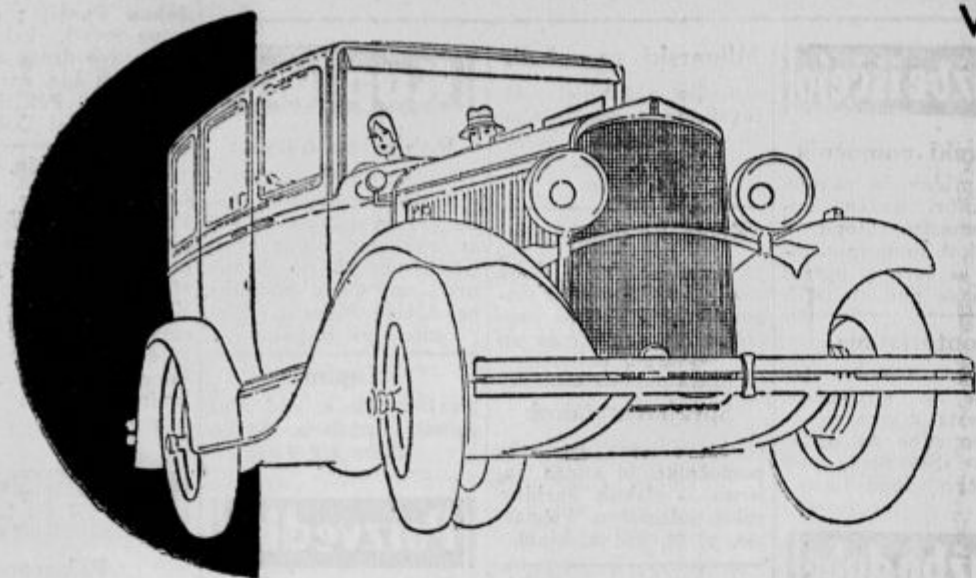
Profesor je omahoval. »Ne bi ravnal kar tako na slepo srečo. Še manj bi hotel pustiti za seboj bencin, ki si ga Alan tako zelo želi. Poslušajmo, kaj nam bo Zambo povedal!«

Obrne se torej k vodniku ter mu razloži vse te različne načrte, ki so jih predlagali in Zambo ga posluša na svoj čudaški način. Ko je bil profesor gotov, spregovori Zambo. Nato pa jim profesor vse prevede.

»Zambo pa predlaga čisto nekaj drugega. Pravi, da je v naslednjem pasu lesa kakih šest milj odtod neka stara pristava. Ne pozna je prav natančno, vendar pa misli, da bi mogli tam kupiti konje in mule.«

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, Hči Cesarja Montezuma, 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, Storček in njegovo burkasto življenje, 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Frege, Otročji solnca, 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Haggard, Kleopatra, 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savitšek, Izpod Golice, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Steniewicz, Na polju slave, 28 Din, vez. 40 Din.

LEPOTA • GIBČNOST
HIDRAULIČNE ZAVORE
ZA MALO CENO PRESENTLJIVA PROTI
VREDNOST

ROADSTER - TOURING -
COUPÉ - LUKUS COUPÉ -
COACH (2 VRATA) - SEDAN
(4 VRATA) - LUKUS SEDAN

Automobil z 6 cilindri - zgrajen z neiscrpnimi sredstvi Chryslerjevega podjetja - nudi za svojo ceno neverjetno veliko protivrednost. Automobil, hiter in gibčen - ki dela 100 in še več kilometrov na uro. Velik in eleganten voz z neprecenljivim elanom. To je De Soto Six. Preizkusite ga sami. Že iz samega veselja in ljubezni do vožnje napravite ta poiskus. Samo tedaj boste občutili ponos, ki ga ima vsak lastnik De Soto Six-a, kadar sedi za volanom. Napravite le eno neobvezno poskušno vožnjo. Pišite še danes po cenike.

DE SOTO SIX

PROIZVOD CHRYSLERJA
NAROČITE DESOTO SIX KATALOG

Pošljite mi, prosim, brezplačno in neobvezno
ilustrirani katalog vseh De Soto Six modelov.

IME IN PRIIMEK.....

NASLOV.....

Dolenc & Tönnies, Dvořakova Ul. 3, Ljubljana
DE SOTO MOTOR CARS, DIVISION OF CHRYSLER MOTORS, DETROIT, MICHIGAN

Štev.: 6728/adm. 1929.

Od senata mesta Sente.

Poziv na ponudbe!

Senat mesta Sente namerava prodati svojo zgradbo,

mestno veliko kavarno

ki se nahaja na Trgu Kralja Petra št. 2. Vabijo se vsi oni, ki so voljni kupiti to zgradbo, ki obsega kavarno, hotel in gledališko dvorano, naj izvolijo doposlati vložnemu zapisniku mesta Sente svoje ponudbe pismeno, predpisano kolekovane in zapечатene do 5. junija letos dopoldne do 11, vpoštevajoči ponudbene pogoje, ki se nanašajo na prodajo te zgradbe.

Kasneje dospele ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Ponudbene pogoje, ki služijo za podlago tej prodaji, odpošlje na zahtevo takoj mestni gradbeni oddelek brezplačno.

V pojasnilo se navaja, da se nahaja napominska zgradba v sredini mesta Sente, ki šteje do 35.000 prebivalcev, na najprometnejšem kraju; zgradba je enonadstropna; v prizemlju s kavarno, restavracijo in gledališko dvorano in pripadajočimi stranskimi prostori, nadalje dva lokala, ki se moreta oddati, v prvem nadstropju pa 17 hotelskih sob, kopalnica, poleg tega v ozadju dvorišča na drugo ulico zasebno stanovanje in dvorišče v obsegu 962 kvadr. sežnjev.

Senta, dne 17. maja 1929.

Gjorgjević s. r., mestni načelnik

Zahvala

Za mnogoštevilne in tolažilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega ljubljene sina, brata, nečaka, svaka in strica, gospoda

Mirko Vrhunca

uradnika T. P. D.

izrekamo prisrčno zahvalo. — Zlasti gre naša zahvala centralnemu ravnanstvu T. P. D. v Ljubljani, ravnateljstvu rudnika T. P. D. v Trbovljah, Sokolu v Trbovljah in Domžalah, S. K. »Slavija«, S. K. »Trbovlje«, S. K. »Amater« ter raznim drugim darovalcem vencev in šopkov. — Prav posebno pa se zahvalimo g. Zigi Krasnig in g. Slavkoti Hlastanu za prekrasne poslovnice besede ob odprtem grobu, kakor tudi vojaški oblasti in udruženju rezervnih oficirjev. — Hvala!

V Ljubljani, dne 23. maja 1929.

Marija Vrhunec, mati. Dr. Vinko Vrhunec, ravnatelj T. P. D., Beograd, Julče, Brunče, bratje. — Mimi poroč. Elsner, Slavka poroč. Remžgar, Viki poroč. Elsner, sestre.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah.

CERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Ajdova moka

po 5 Din
fini zdrob iz argentinske
koruze, po 4.30 Din
fina moka št. 0 iz bana-
ške pšenice, po 4.30 Din.
Razpošilja od 25 kg
naprej:
Pavel Sedej, umetni mlin,
Javornik, Gorenjsko.

Potrži globoke žalosti naznanja-
mo, da je dne 22. maja 1929 ob
20% v Gospodu zaspala gospa

Terezija Zajec roj. Štrukelj

soproga nadučitelja v pokoju

Pogreb nepozabne pokojnice bo dne
24. maja 1929 ob 10 na pokopališče v
Trebnjem.
Trebnje, dne 23. maja 1929.

Josip Zajec, naduč. v p., soprog. Josip,
Erna, Olga, Slava, otroci. Ernesta roj.
Blažica, sinaha. Zlatka, vnukinja.

Dr. F. Kolterer

zdraviliški in kopališki zdravnik
ordinira
kot vsakoletno v Rogaški Slatini

Studenec pri Dev. M. P.

Lepo posestvo

hiš. št. 34, z zemljišči, se prodaja na prostovoljni
javni dražbi v nedeljo 26. maja ob 2 popoldne na
licu mesta, Studenec števil. 34. Vsa pojasnila pri:
Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, Miklošičeva
cesta št. 6, Ljubljana.

Da damo vsem interesentom za

turbinske naprave

priliko, da izvršijo merjenje vodnih sil, smo se
odločili poslati našega turbinskega strokovnjaka
v prvi polovici meseca junija na potovanje po
Sloveniji. Vsi oni, ki želijo postaviti

vodne turbine

naj nam to takoj javijo, da jih more naš strokov-
njak obiskati in izmeriti vode. — STROJNE
TOVARNE IN LIVARNE D. D., LJUBLJANA.

Stavbnega polirja

prvovrstnega, sprejme podjetje

ING. FRAN TAVČAR družba z o. z. —
Ljubljana, Dolenjska cesta 26.

METICA RUS roj. KOYEVA in IVAN RUS, industrijalec v Loškem
potoku, naznanja v svojem in imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je
naš ljubljani soprog, oz. sin, brat, nečak, zet, bratranec, stric in svak, gospod

IVAN RUS ml.

posestnik in trgovec v Travniku

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes
ob 8 zjutraj, 33 let star, mirno preminul.

Truplo blagega pokojnika bo v soboto dopoldne ob 10 pred hišo
žalosti v Travniku slovesno blagoslovljeno in prepeljano na farno pokopališče k Sv. Barbari na Tabor. — Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Lenarta v Loškem potoku.

Nepozabnega blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin!

V Loškem potoku, dne 23. maja 1929.

RODBINA DRAGOTIN in EVGENIJA HRIBAR sporoča,
da je gospa

Vera Pozzetto roj. Hribar

dne 22. maja 1929 nenadoma preminula.

Pogreb se bo vršil v petek dne 24. maja 1929 ob 11 do-
poldne izpred Stare poti števil. 2 v družinsko grobnico pri
Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. maja 1929.

Nameto posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.